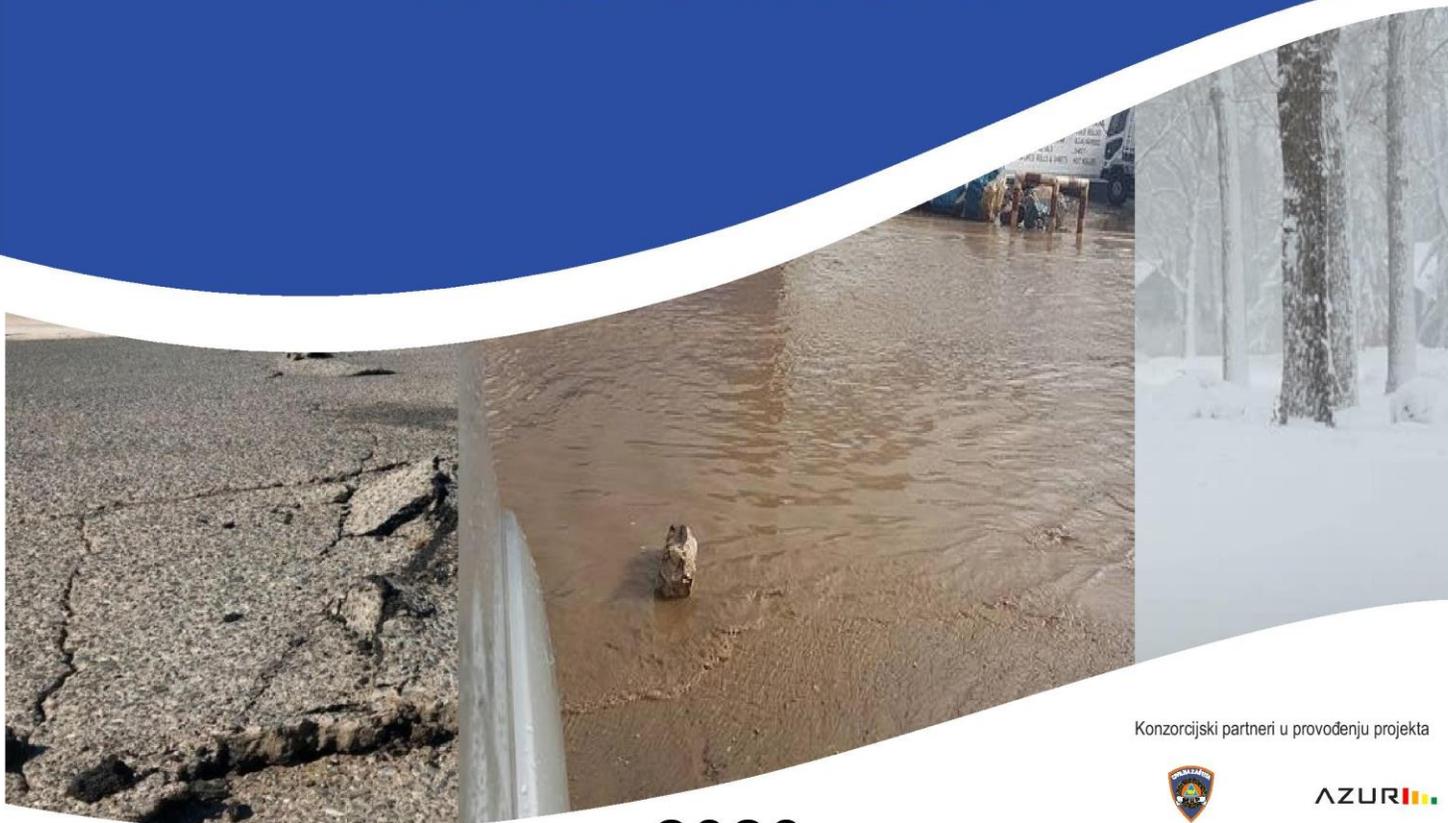

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko-neretvanska županija
Općina Čitluk

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

Konzorcijski partneri u provođenju projekta

Ravnateljstvo civilne zaštite
Ministarstva unutarnjih poslova
Republike Hrvatske

AZURI

Asocijacija
za upravljanje rizicima
Bosna i Hercegovina

2020

FINANSIRA:	<p>This Programme is funded by</p> <p>European Union</p>	<p>EU 4 Better Civil Protection EU za bolju civilnu zaštitu ЕУ за бољу цивилну заштиту</p>
-------------------	--	---

KONZORCIJSKI PARTNERI U PROVOĐENJU PROJEKTA:	 <p>Ravnateljstvo civilne zaštite Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske</p>	 <p>Asocijacija za upravljanje rizicima Bosna i Hercegovina</p>
---	---	---

KONZORCIJSKI PARTNERI U IZRADI PROJEKTA:	 <p>INZA protecting.people</p>	 <p>IRC ISTRAŽIVAČKO RAZVOJNI CENTAR</p>
---	---	---

Broj: _____

Datum: _____
Čitluk

Broj: _____

Datum: _____
Sarajevo

**Za općinu Čitluk
DOKUMENT ODOBRILO:**

Načelnik općine

**Agencija za zaštitu ljudi i imovine
INZA d.o.o. Sarajevo:**

Direktor

EU 4 Better Civil Protection
EU za bolju civilnu zaštitu
ЕУ за бољу цивилну заштиту

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

Europska komisija financira projekat „EU za bolju civilnu zaštitu – izgradnja kapaciteta i priprema Bosne i Hercegovine za Mehanizam civilne zaštite Europske Unije“. Mehanizam civilne zaštite EU je uspostavljen 2001. godine Odlukom Vijeća ministara EU, uključuje učešće preko 30 europskih država sa svim njihovim resursima namijenjenim civilnoj zaštiti, koji mogu biti stavljeni na raspolaganje zamljama pogođenim katastrofama. Korisnici benefita proisteklih iz Projekta su Ministarstvo sigurnosti BiH, Republička uprava civilne zaštite Republike Srpske, Federalna uprava civilne zaštite i Odjeljenje za javnu sigurnost Brčko Distrikt. Dva su ključna subjekta u realizaciji projekta: Jedan je nacionalni autoritet zemlje članice Europske Unije, Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske, dok je drugi, stručna nevladina organizacija za upravljanje rizicima iz Bosne i Hercegovine, AZUR BiH. Sadržaj projekta:

WP	Title of Component (WP)	
1	Development of civil protection capacity	<i>Razvoj kapaciteta civilne zaštite (WP1)</i>
2	Training for intervention and rescue teams	<i>Obuka za interventne i spasilačke ekipe (WP2)</i>
3	Disaster risk reduction approach	<i>Pristup smanjenja rizika od katastrofa (WP3)</i>
4	Project visibility	<i>Vidljivost projekta (WP4)</i>
5	Project management and reporting	<i>Upravljanje projektom i izvještavanje (WP5)</i>

U sklopu treće faze Projekta, u cilju smanjenja rizika od katastrofa predviđena je izrada projektno-planske dokumentacije iz oblasti zaštite od elementarnih nepogoda i drugih nesreća i zaštite od požara. Realizacija Projekta se vrši u 15 općina u BiH, sedam u Republici Srpskoj i osam u Federaciji Bosne i Hercegovine. Benefiti Projekta:

- Efikasnija zaštita i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, kako u BiH, tako neizravno i u njenom okruženju
- Jačanje kapaciteta civilne zaštite u Bosni i Hercegovini (državna razina, razina entiteta i razina distrikta), čime se dodatno poboljšava prevencija i odgovor na prirodne i druge nesreće
- Ispunjavanje obveza Bosne i Hercegovine na putu pridruženja porodici zemalja EU
- Prevencija u sigurnosti vanjskih granica Europske unije, kao i njene teritorije .
- Mogućnosti za akademske zajednice i sveučilišta u BiH, da u svoj program edukacije uključe ili dodatno razviju programe koji tretiraju civilnu zaštitu, sukladno sa europskim preporukama, praksom i iskustvima
- Mogućnost da kapaciteti Bosne i Hercegovine daju svoj doprinos u pomoći drugim zemljama, u okviru Mehanizma civilne zaštite
- Benefit za domaće snage i ponuđače usluga i materijala, koji će se nabavljati u realizaciji Projekta
- Benefit za područje nevladinih organizacija
- Mogućnost prenošenja stečenog znanja i vještina na druge korisnike, koji ne budu izravno obuhvaćeni Projektom
- Održivost projekta, kroz primjenu, prenošenje i obnavljanje znanja, stečenog programima i obukama iz Projekta

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

Na temelju Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine Federacije BiH", broj 39/03, 22/06 i 43/10 i Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Službene novine Federacije BiH", broj 64/09), te Uredbe o sadržaju i načinu izrade planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća i planova zaštite od požara („Službene novine FBiH“, broj 8/11), kao i člana 347. Zakona o gospodarskim društvima Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH br. 81/15), Ugovora o pružanju usluga - izrade Procjene i Plana zaštite od požara za područje općine Čitluk i Procjene i Plana zaštite od prirodnih i drugih nesreća za područje općine Čitluk broj: C004 - 62 - 08 / 19 od 07.08.2019. godine, konzorcijski partneri u izradi projekta IRC d.o.o. Istočno Sarajevo i Agencije za zaštitu ljudi i imovine INZA d.o.o. Sarajevo, angažiraju eksperte:

KLJUČNI EKSPERTI

NEKLJUČNI EKSPERTI

STRUČNI KONSULTANTI

1.

Plan zaštite od prirodnih i drugih nesreća općine Čitluk rađen je u četiri (4) istovjetna primjerka od kojih su dva (2) primjerka dostavljena Općini, jedan (1) primjerak nosiocu projekta Asocijaciji za upravljenje rizicima Bosne i Hercegovine "AZUR" i jedan (1) primjerak je uložen u pismohran Agencije za zaštitu ljudi i imovine INZA d.o.o. Sarajevo. Umnožavanje i tehnička obrada izvršena je u Agencija za zaštitu ljudi i imovine INZA d.o.o. Sarajevo.

SADRŽAJ

1. DOKUMENT O OPERATIVNOM CENTRU CIVILNE ZAŠTITE	10
1.1. Mjere, postupci i zadaci operativnog centra civilne zaštite o načinu prikupljanja podataka o pojavama ili nastanku prirodnih ili drugih nesreća na području Općine	10
1.2. Redoslijed dostavljanja prikupljenih i analiziranih informacija i podataka nadležnim općinskim organima, službama kao i županijskom operativnom centru, a prema potrebi i federalnom operativnom centru	17
1.3. Način korištenja operativno-komunikacijskog centra Općine u akcijama zaštite i spašavanja	17
1.3.1. Informacijski tijek i proces rada operativnog centra civilne zaštite	18
1.3.2. Dostavljanje i obrada informacija	20
1.3.3. Neprekidnost procesa rada i razvrstavanje informacija i podataka	20
1.3.4. Obavještanje općinskih službi uprave i drugih tijela općinske uprave i povratne informacije	21
1.4. Organizacija upozorenja	22
1.4.1. Način upozoravanja u nesrećama	22
1.4.2. Zadaci operativnog centra civilne zaštite	27
1.4.3. Mogućnosti informiranja za rano upozorenje na području općine Čitluk	27
1.5. Uzbunjivanje – obavještanje stanovništva o nadolazećoj ili neposrednoj opasnosti	28
1.6. Prilog dokumenta	30
1.6.1. Osobna i materijalna formacija općinskog operativnog centra	30
1.6.2. Pregled telefonskih brojeva općinskih operativnih centara, kao i Županijskog i Federalnog operativnog centra	30
1.6.3. Šema instaliranih sirena, radio postaja i razglasnih postaja koje će se koristiti za obavještanje i uzbunjivanje stanovništva	31
1.6.4. Lista pitanja za rad operativnog centra i način rada centra	31
1.6.5. Knjige evidencije	33
2. DOKUMENT O MOBILIZACIJI, AKTIVIRANJU I ANGAŽIRANJU SNAGA I SREDSTAVA	34
2.1. Aktiviranje Općinskog stožera civilne zaštite i povjerenika civilne zaštite	34
2.2. Angažiranje općinskih službi civilne zaštite opće namjene i redoslijed u angažiranju	37
2.3. Način angažiranja općinskih službi zaštite i spasavanja	38
2.4. Način izuzimanja, korištenja i vraćanja materijalnih sredstava od građana i pravnih osoba	39
2.5. Prilog dokumenta	41
2.5.1. Rješenje o imenovanju zapovjednika, načelnika i članova općinskog stožera civilne zaštite sa njihovim adresama i brojevima telefona	41

2.5.2. Pregled povjerenika civilne zaštite po mjesnim zajednicama i njihovi brojevi telefona	42
2.5.3. Pregled specijalističkih postrojbi civilne zaštite sa podacima o ljudstvu raspoređenom u te postrojbe i njihovim adresama i brojevima telefona.....	43
2.5.4. Pregled postrojbi civilne zaštite opće namjene sa podacima o ljudstvu raspoređenom u te postrojbe i njihovim adresama i brojevima telefona.....	44
2.5.5. Pregled općinskih službi za zaštitu i spašavanje sa podacima o rukovoditeljima tih službi i podacima o ljudstvu raspoređenom u te službe i njihovim brojevima telefona i adresama, odnosno sjedištu tih službi.....	46
2.5.6. Osobna i materijalna formacija općinskih specijalističkih postrojbi civilne zaštite, kao i postrojbi civilne zaštite opće namjene.....	47
2.5.7. Pregled materijalno-tehničkih sredstava i opreme koja će se izuzimati od građana i pravnih osoba za potrebe postrojbi civilne zaštite specijalističke i opće namjene i općinskih službi zaštite i spašavanja	48
3. DOKUMENT O AKTIVIRANJU, MOBILIZACIJI I ANGAŽIRANJU SNAGA I SREDSTAVA.....	49
3.1. Mjere, postupci i zadaci Općinskog stožera civilne zaštite, Općinskog načelnika i svake Općinske službe za upravu kao i Mjesnih zajednica na izvršavanju zadataka koji se odnose na zaštitu i spašavanje	49
3.2. Prilog dokumenta.....	52
3.2.1. Pregled Općinskih službi za upravu, sa podacima o rukovoditeljima tih službi i njihovim adresama i brojevima telefona (fiksni/mobilni)	52
3.2.2. Pregled (popis) predsjednika Mjesnih zajednica sa podacima o njihovim adresama i brojevima telefona (fiksni/mobilni).....	53
4. DOKUMENT O MJERAMA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA	55
4.1. Preventivna faza mjera zaštite i spašavanja	55
4.1.1. Mjere zaštite i spašavanja koje će se poduzimati s ciljem sprječavanja nastanka prirodne nepogode ili druge nesreće.....	55
4.1.2. Općinske službe za upravu, koje su obvezne da, kao dio svoje redovne djelatnosti, izravno izvršavaju preventivne mjere zaštite i spašavanja	58
4.1.3. Zadaci Općinske službe civilne zaštite na koordinaciji i angažiranju izvršitelja na provođenju preventivnih mjera zaštite i način ostvarivanja nadzora nad provođenjem tih mjera	60
4.1.4. Rokovi za izvještavanje Općinskog načelnika i Općinskog vijeća o stanju i problemima provođenja planiranih zadataka, kao i način ostvarivanja nadzora nad izvođenjem tih poslova.....	61
4.2. Operativna faza – faza spašavanja – odgovor	61

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

4.2.1. Mjere zaštite i spašavanja koje će se izravno poduzimati od momenta pojave opasnosti, odnosno nastanka prirodne i druge nesreće i u tijeku djelovanja prirodne ili druge nesreće u cilju spašavanja ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara.....	62
4.2.2. Snage i sredstva civilne zaštite koje se mogu angažirati na spasavanju ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara.....	62
4.2.3. Mjere, postupci i zadaci Općinskog načelnika, Općinskih službi za upravu, pravnih osoba i drugih izvršitelja koje će se poduzimati u akciji zaštite i spašavanja.....	63
4.2.4. Organizacija i način angažiranja građana i njihovih sredstava radi učešća u zaštiti i spašavanju	68
4.2.5. Materijalna dobra koja će se izmiještati sa ugroženog područja, prioriteti/redosljed u njihovom izmiještanju te Općinske službe za upravu koje će vršiti izmiještanje tih dobara.....	68
4.2.6. Organizacija smještaja i ishrane postrojbi civilne zaštite i građana angažiranih na zaštiti i spašavanju	69
4.2.7. Zadaci, mjere i postupci Općinskog stožera civilne zaštite na organiziranju i rukovođenju akcije zaštite i spašavanja i obveze Općinskih službi za upravu i pravnih lica u postupanju po naredbama Stožera civilne zaštite	69
4.2.8. Pregled zgrada i drugih objekata na području Općine u kojima se može organizirati smještaj i ishrana postrojbi civilne zaštite i građana angažiranih na zadacima zaštite i spašavanja	75
4.2.9. Popis Općinskih službi za upravu koje su zadužene za organizaciju smještaja i ishrane i njihovi zadaci na tim poslovima	75
4.3. Faza otklanjanja posljedica – oporavak	75
4.3.1. Mjere zaštite i spašavanja kojima se mogu stvoriti uvjeti za normalan život i rad ljudi na ugroženom području.....	75
4.3.2. Popis/tabelarni pregled materijalno-tehničkih sredstava koja se mogu koristiti na provođenju planiranih mjera zaštite i spašavanja predviđenih za fazu otklanjanja posljedica, a koja će se angažirati od građana i pravnih osoba	76
4.3.3. Mjere, postupci i zadaci Općinskih službi za upravu, Mjesnih zajednica i pravnih osoba na izvršavanju odgovarajućih mjera zaštite i spašavanja, na otklanjanju posljedica prirodnih i drugih nesreća.....	76
4.3.4. Zadaci Općinskog stožera civilne zaštite na organizaciji i rukovođenju akcijama zaštite i spašavanja na izvršavanju planiranih mjera zaštite i spašavanja.....	79
5. DOKUMENT O INFORMIRANJU GRAĐANA I JAVNOSTI	81
5.1. Mjere, postupci i zadaci o načinu informiranja građana i javnosti na području Općine o opasnostima od nastanka prirodne nesreće, o posljedicama koje nastanu po ljude i materijalna dobra i mjerama koje se poduzimaju na spriječavanju, odnosno na spasavanju ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara na otklanjanju nastalih posljedica	81
5.2. Način komuniciranja u vrijeme trajanja prirodne nepogode	82
5.3. Prilog dokumenta.....	83

5.3.1. Pregled mreže informativnog sustava koji se mogu koristiti u informiranju stanovništva 83

6. DOKUMENT O MEĐUSOBNOM PRUŽANJU POMOĆI IZMEĐU FEDERACIJE BIH SA REPUBLIKOM SRPSKOM I BRČKO DISTRIKTOM BOSNE I HERCEGOVINE84

6.1. Međusobno pružanje pomoći između općine Čitluk sa Republikom Srpskom i Brčko Distriktom BiH.....84

6.2. Postupak u slučaju nastanka prirodne ili druge nesreće na području Federacije Bosne i Hercegovine87

6.3. Ostvarivanje suradnje sa Brčko distriktom Bosne i Hercegovine.....89

7. NAČIN IZRADE, USKLAĐIVANJA, DONOŠENJA, AŽURIRANJA I ČUVANJA PLANA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA90

7.1. Način izrade Plana zaštite i spašavanja90

7.2. Usklađivanje plana zaštite i spašavanja90

7.3. Donošenje Plana zaštite i spašavanja.....90

7.4. Ažuriranje Plana zaštite i spašavanja.....91

7.5. Čuvanje Plana zaštite i spašavanja91

POPIS TABLICA.....91

1. DOKUMENT O OPERATIVNOM CENTRU CIVILNE ZAŠTITE

1.1. Mjere, postupci i zadaci operativnog centra civilne zaštite o načinu prikupljanja podataka o pojavama ili nastanku prirodnih ili drugih nesreća na području Općine

Motrenje, uzbunjivanje i izvještavanje provode svi subjekti sukladno Zakonu, a posebice subjekti koji su izravno uključeni u provođenje zaštite i spašavanja. Radi prikupljanja podataka o svim vrstama pojava i opasnosti koje mogu dovesti do prirodne ili druge nesreće, kao i podataka o posljedicama koje su nastale pojavom prirodne ili druge nesreće po ljude i materijalna dobra na ugroženom području, obradu tih podataka i njihove distribucije nadležnim općinskim organima i pravnim licima, kao i prenošenje naredbi Općinskog stožera civilne zaštite u vrijeme svog funkcioniranja, potrebno je što prije utemeljiti Operativni centar civilne zaštite.

Mjere koje je neophodno provesti kako bi Operativni centar bio u potpunosti spreman da odgovori svim zadaćama koji su mu Zakonom i drugim propisima stavljene u nadležnost, ogledaju se u osiguranju neophodnih uvjeta za rad operativnog centra, odnosno na kadrovsku popunjenost, adekvatan prostor, materijalno-tehnička sredstva i opremu.

Mjere koje se ogledaju kroz aktivnosti na organizaciji rada, osiguranju opreme i sredstava operativnog centra za potrebe informacijsko-komunikacijske potpore osiguravaju:

- Osiguranje osmosatnog redovitog radnog vremena, sa osiguranom popunom od četiri operativca u vrijeme neposredne opasnosti od nastanka prirodne ili druge nesreće i u vrijeme kada je proglašeno stanje prirodne i druge nesreće;
- Obuka svih osoba predviđenih za rad u operativnom centru, najmanje jednom godišnje u trajanju od najmanje pet sati;
- Uspostava, povezivanje i kontinuirana provjera tehničke i funkcionalne ispravnosti rada sirena za uzbunjivanje svakog prvog u mjesecu u 12 sati, davanjem znaka opće opasnosti;
- Vršenje pregleda postojećeg stanja osnovnih sredstava i opreme za uzbunjivanje kroz tehnički pregled postavljenih sirena, prateće opreme i instalacija, prema tehničkim preporukama proizvođača uređaja uz vođenje propisane evidencije o tome;
- Osiguravanje ključnih pretpostavki za funkcionalnu, tehnološku dogradnju i faznu izgradnju sustava za komunikacijsku i informacijsku potporu operativnog centra sa aspekta optimalnih organizacijskih, tehničko-tehnoških i ekonomskih rješenja;
- Osiguranje, zaštita i komunikacijsko povezivanje operativnog centra sa slijedećim organima i organizacijama:
 - Policijskom postajom Čitluk;
 - Dragovolnim vatrogasnim društvom Čitluk;
 - Hitnom službom Doma zdravlja;
 - Službama zaštite i spašavanja;
 - Radio i TV postajama u Općini;

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

- Radio-amaterima i drugim udrugama građana, koji imaju i koriste radio uređaje registrirane kod nadležnih organa.

Operativni centar podatke i informacije, za slučaj prirodne i druge nesreće prikuplja i putem stalnog praćenja redovitih informativnih programa (RT) koji se nalaze u operativnom centru.

Sve pristigle informacije i podaci se obrađuju i analiziraju sa ciljem utvrđivanja njihove vjerodostojnosti i aktuelnosti, a nakon čega se poduzimaju potrebne radnje, odnosno obavještava se stanovništvo i svi potrebni subjekti o otkrivenim opasnostima i objavljuje, ovisno o vrsti opasnosti, određeni znak za uzbunu. Operativni centar i Općinski stožer obavještavaju i druge subjekte koji se uključuju u provođenje preventivnih i operativnih mjera zaštite i spašavanja o sljedećim podacima koji se odnose na prirodne i druge nesreće:

- Ako je riječ o **zemljotresu**:
 - Područje koje je zahvaćeno;
 - Intenzitet i epicentar potresa;
 - Pretpostavljeni broj zatrpanih i nestalih ljudi;
 - Orijentacijski broj za evakuaciju;
 - U kojem obliku i tko je poduzeo mjere za otklanjanje posljedica.
- Ako je riječ o **poplavi**:
 - Područje koje je zahvaćeno;
 - Poplavljeni objekti u vlasništvu stanovništva i pravnih subjekata;
 - Ugroženi objekti stanovništva i pravnih subjekata;
 - Ugroženo i nastradalo stanovništvo;
 - Stanovništvo koje treba evakuirati;
 - Ugrožena i nastradala stoka;
 - Uništene i oštećene prometnice;
 - Prohodni prometni pravci;
 - Oštećenja na elektro-distribucijskoj mreži i objektima;
 - Oštećenja na vodovodnoj mreži i objektima;
 - Oštećenja na telekomunikacijskoj i PTT mreži i objektima;
 - Oštećenja na vodovodnim postajama i drugim vodo objektima;
 - Tendencija rasta vodostaja;
 - Prekid rada kod pravnih i gospodarskih subjekata;
 - Obustava rada škola;
 - Mjere poduzete na sanaciji posljedica.
- Ako je riječ o **požarima**:
 - Broj ugroženih objekata ili veličina ugrožene površine;
 - Orijentacioni broj za evakuaciju sa ugroženog područja;
 - Podaci o eventualnom broju povrijeđenih i nastradalih ljudi i broj i vrsta nastradale stoke;

- Ako je riječ o **odronjavanju i klizanju tla i snježnim nanosima**:
 - Podaci o mjestu gdje je došlo do klizanja tla i pojave snježnih nanosa;
 - Podaci o ugroženim domaćinstvima odnosno objektima;
 - Podaci o ugroženim prometnicama;
 - Mjere poduzete na sanaciji posljedica.

- Ako je riječ o **nagomilavanju leda** na rijekama i prometnicama:
 - Podaci o mjestu gdje se nagomilava led;
 - Podaci o prometnicama na kojima je došlo do formiranja leda i ledenih barijera;
 - Mjere poduzete na sanaciji posljedica.

- Ako je riječ o **udaru groma, jakom vjetru, gustoj magli, jakim mrazovima, velikim vrućinama i suši**:
 - Podaci o ugroženim, nastradalim i poginulim ljudima;
 - Podaci o mjestu nesreće;
 - Podaci o oštećenim objektima;
 - Mjere poduzete na sanaciji posljedica.

- Ako je riječ o **prometnim nesrećama** širih razmjera:
 - Podaci o mjestu nesreće;
 - Podaci o nastradalim i poginulim;
 - Podaci o učesnicima vezano za eventualno prevoženje opasnih i zapaljivih tvari.

- Ako je riječ o **eksploziji ili nekoj drugoj nesreći**:
 - Podaci o ugroženim, nastradalim i poginulim;
 - Podaci o posljedicama eksplozije ili neke druge nesreće;
 - Mjere poduzete na saniranju posljedica.

- Ako je riječ o **ispuštanju ili prosipanju štetnih i otrovnih tvari**:
 - Podaci o objektu ili prostoru na kome je došlo do ispuštanja ili prosipanja;
 - Podaci o količini i uzroku;
 - Podaci o kontaminiranoj površini;
 - Podaci o ugroženom vodotoku ili izvorištu pitke vode;
 - Podaci o eventualno zatrovanim osobama;
 - Mjere poduzete na saniranju nastalih posljedica.

- Ako je riječ o **zagađivanju riječnih tokova, zemljišta i okoliša**:
 - Podaci o vrsti i količini zagađenja;
 - Podaci o uzroku zagađenja;
 - Prostor zahvaćen zagađenjem;
 - Podaci o zatrovanim ljudima, ribama i životinjama;
 - Mjere poduzete na saniranju nastalih posljedica.

- Ako je riječ o **rušenju obrambenog nasipa**:
 - Podaci o mjestu na kome je došlo do rušenja;
 - Podaci o ugroženim i nastradalim;
 - Podaci o ostalim posljedicama rušenja;
 - Mjere poduzete na otklanjanju nastalih posljedica.

- Ako je riječ o **štetama i većim kvarovima na postrojenjima pravnih osoba**:
 - Podaci o pravnim osobama kod kojih su nastupile štete;
 - Podaci o tehnološkom procesu na objektu na kome je nastala šteta sa količinama i vrstom kemijskih tekućina koje su ispuštene;
 - Podaci o posljedicama šteta po ljude i okoliš;
 - Mjere poduzete na otklanjanju nastalih posljedica.

- Ako je riječ o **zaraznim bolestima kod ljudi (epidemijama)**:
 - Podaci o vremenu i mjestu otkrivanja zaraze;
 - Broj zaraženih;
 - Vrsta zarazne bolesti;
 - Uzrok zaraze;
 - Mjere poduzete radi sprječavanja daljnjeg širenja zaraze.

- Ako je riječ o **zaraznim bolestima kod životinja (epizootijama)**:
 - Podaci o vremenu i mjestu otkrivanja zaraze;
 - Vrsta i broj zaraženih životinja;
 - Broj uginulih životinja;
 - Podaci o karanteni i sklanjanju uginulih životinja;
 - Uzrok zaraze.

- Ako je riječ o **zaraznim bolestima na bilju**:
 - Podaci o vrsti zaraze na bilju;
 - Podaci o vremenu i mjestu gdje se pojavila zaraza;
 - Podaci o zaraženim kulturama i površinama;
 - Podaci o uzroku zaraze;
 - Mjere poduzete na sprečavanju širenja zaraznih bolesti.

- Ako je riječ o **radiološko-kemijsko-biološkoj kontaminaciji**:
 - Podaci o objektu odnosno prostoru RKB kontaminacije;
 - Vrsta kontaminacije;
 - Podaci o kontaminiranim osobama.

- Ako je riječ o **trovanju ljudi hranom i vodom**:
 - Mjesto i vrijeme pojave;
 - Broj zatrovanih;

- Broj smrtnih slučajeva;
 - Uzroci trovanja.
- Ako je riječ o **oštećenju električne, vodovodne, telekomunikacijske ili saobraćajne mreže:**
- Podaci o prostoru-području zahvaćenom oštećenjem;
 - Vrijeme trajanja prekida snabdijevanja.
- Ako je riječ o **pronalaženju ne eksplodiranih ubojitih sredstava:**
- Mjesto pronalaženja;
 - Poduzete mjere.
- Ako je riječ o **terorističkim aktivnostima:**
- Mjesto napada;
 - Podaci o povrijeđenim i poginulim osobama i oštećenim materijalnim dobrima;
 - Mjere poduzete na spašavanju povrijeđenih ljudi;

Aktiviranje operativnog centra CZ vrši se u onom momentu kada su ispunjeni uvjeti, odnosno kada manifestirana prirodna ili druga pojava zaprijeti da može nastati stanje prirodne ili druge nesreće ili kada je ona ispoljena i na temelju toga, na prijedlog Općinskog stožera civilne zaštite, od strane Općinskog načelnika je proglašeno stanje prirodne ili druge nesreće.

U oba slučaja pokretanje aktiviranja Operativnog centra vrši se na sljedeći način:

- Operativac / uposlenik Službe za civilnu zaštitu / u operativnom centru vrši ustrojavanje evidencije i sustava dežure u Operativnom centru sa osobama koje se dodatno angažiraju naredbom Općinskog stožera civilne zaštite;
- Operativac u Operativnom centru, nakon donesene naredbe o angažiranju, poziva i upoznaje rezervne operativce o njihovim smjenama, načinu i postupku rada, a prvog u smjeni ostavlja na mobilizacijskom mjestu, odnosno u prostorijama Operativnog centra čime otpočinje 24 satni sustav rada.

Postupanje u radu operativnog centra je sljedeće:

Kada operativac u Operativnom centru civilne zaštite primi informacije od važnosti za zaštitu i spašavanje, postupa se na način što primljenu informaciju obrađuje, tako što prvo provjerava njenu vjerodostojnost i aktuelnost u kontaktu sa davateljem informacije, a nakon toga poduzima sljedeće radnje:

- Informacije koje se odnose na redovita i vanredna izvješća odmah po prijemu, bez obrade, prosljeđuje organu ili pojedincu na koga je izvješće označeno/adresirano;
- Ostale informacije koje se ne odnose na redovita i vanredna izvješća, prije dostavljanja nadležnom organu se moraju obraditi.

Obrada informacija podrazumijeva postupak u kojem dežurni operativac treba da zna kojim organima uprave ili drugim organima treba informaciju dostaviti. Utvrđivanje te činjenice

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

vrši se tako što se na temelju podataka o prirodnoj ili drugoj nesreći na koju se informacija odnosi, vrši uvid u propis/pravilnik kojim je utvrđen djelokrug rada organa uprave i drugih organa, i tako saznaje koji je organ nadležan za prijem informacije.

Kada operativac u operativnom centru CZ primi vanrednu informaciju koja nije označena kojem organu se treba dostaviti ili za informaciju sazna putem telefona, elektronskih medija (internet, tv prijemnik, radio prijemnik) koji se nalaze u operativnom centru CZ, u tom slučaju operativac prvo vrši provjeru dobijenih informacija u izravnom kontaktu sa davateljem informacije, odnosno poziva medij putem kojeg je saznao ili od kojeg je dobio informaciju radi provjere vjerodostojnosti i aktuelnosti informacije. Nakon toga pristupa izradi službene zabilješke i vrši distribuciju te zabilješke.

Zabilješka se dostavlja onom organu ili više organa koji su nadležni za prijem informacije. Određivanje organa kojima treba dostaviti te informacije operativac u centru utvrđuje prema popisu organa koji su nadležni za primanje podataka o prirodnim ili drugim nesrećama.

Operativni centar civilne zaštite po dobijanju zahtjeva od strane pravne i fizičke osobe o pristupu informacijama, tražene podatke daje na način predviđen Zakonom o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosni i Hercegovini („Službene novine FBiH“ broj: 32/01) i („Službene novine FBiH“, broj: 57/01). Tražene podatke po pravilu daje rukovoditelj Operativnog centra, a u njegovom odsustvu podatke može dati i dežurni operativac u Operativnom centru civilne zaštite.

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

Obrazac br.1.

SLUŽBENA ZBILJEŠKA

o informaciji primljenoj telefonom ili neposredno

Dana, _____ 20__ godine, primljena je informacija sljedećeg sadržaja:

Informaciju saopštio: _____

Informaciju primio: _____

Potpis operatera

Slika 1.: Primjer obrasca o službenoj zabilješci o primljenoj informaciji telefonom ili neposredno

1.2. Redoslijed dostavljanja prikupljenih i analiziranih informacija i podataka nadležnim općinskim organima, službama kao i županijskom operativnom centru, a prema potrebi i federalnom operativnom centru

Sve dobijene informacije koje imaju vezu sa ispoljenom ili očekivanom prirodnom nepogodom, operativac u operativnom centru prioritetno dostavlja Općinskom stožeru CZ koji rukovodi akcijama zaštite i spašavanja, iz razloga što ti podaci stožeru civilne zaštite služe za hitno odlučivanje o sprovođenju utvrđenih mjera, postupaka i zadataka i angažiranju snaga i sredstava civilne zaštite.

Nakon što se informacije dostave Općinskom stožeru, onda se obrađene informacije prosleđuju organima, organizacijama, pravnim licima i udrugama građana, koji se po prirodi posla bave djelatnošću koja je vezana za određenu informaciju.

Ako operativac nije u stanju sam utvrditi kome treba dostaviti informaciju, o tome obavještava voditelja i postupa po njegovom nalogu.

Po pravilu informacija se dostavlja onim općinskim službama na čiju se oblast odnosi, zatim Županijskom operativnom centru i rukovoditelju Općinske službe civilne zaštite. Po nalogu tog rukovoditelja ili drugog ovlaštenog državnog službenika, informacija se može dostaviti općinskom načelniku ili predsjedavajućem općinskog vijeća, te operativnim centrima susjednih općina.

Nakon obrade i dostavljanja informacije, operativni centar nastavlja neprekidno pratiti cjelokupnu situaciju na ugroženom području uz daljnje prikupljanje novih informacija, njihovo obrađivanje i upućivanje na potrebne adrese, a radi blagovremene i djelotvorne realizacije neophodnih zadataka i aktivnosti u zaštiti i spasavanju.

1.3. Način korištenja operativno-komunikacijskog centra Općine u akcijama zaštite i spašavanja

U sklopu sustava zaštite i spašavanja na području općine Čitluk je uspostavljen Operativni centar. Za potrebe rada Operativnog centra potrebno je da se organizira i uspostavi veza za javljanja i obavještavanja, što ima za cilj da omogući prijenos podataka značajnih za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od „osmatračke mreže“ do Operativnog centra, kako bi se blagovremeno osiguralo obavještavanje i uzbunjivanje stanovništva, organa, poduzeća i drugih pravnih lica, sukladno sa propisanim zakonskim odredbama.

U radu operativnog centra, za potrebe informacijsko-komunikacijske potpore u rukovođenju akcijom zaštite ispašavanja koristiti će se sljedeće vrste veza:

- Fiksni i mobilni telefonski aparat (telefonska veza);
- Stacionarna radio postaja s kompletom mobilnih radio postaja tipa „Motorola“ (radio veza) i,
- Druge veze, koje se na suvremenim tehničkim dostignućima, u daljnjem periodu uspostave u Operativnom centru.

Ovakva vrsta komunikacijske veze, koristiti će se u sve tri faze: preventivnoj, operativnoj i sanacijskoj.

Svi gospodarski i drugi subjekti, korisnici i vlasnici sustava veza kao i građani dužni su da u uvjetima zaštite od prirodnih i drugih nesreća, prioritet u korištenju tih sredstava daju Općinskom stožeru civilne zaštite.

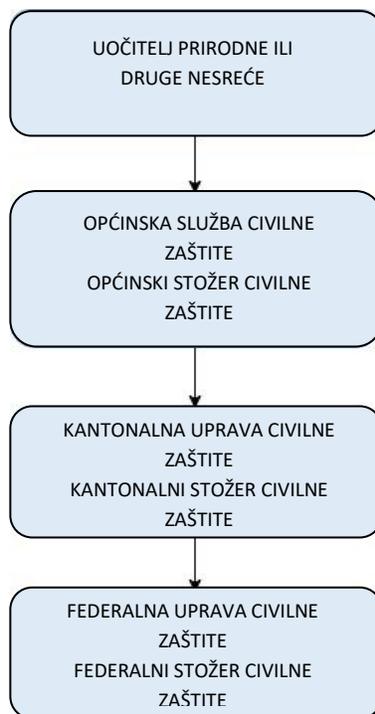
Nakon proglašenja prirodne ili druge nesreće od strane Općinskog načelnika, sve aktivnosti oko zaštite i spašavanja preuzima Općinski stožer civilne zaštite.

U Odluci o proglašenju prirodne ili druge nesreće, utvrđuju se izvanredne mjere i aktivnosti za sve subjekte koji će osiguravati provođenje pojedinih mjera i aktivnosti.

1.3.1. Informacijski tijek i proces rada operativnog centra civilne zaštite

Operativni centar CZ poslove iz svoje ovlasti vrši tako što sa područja Općine prikupljaju, obrađuju i dostavljaju informacije i podatke o svim vrstama prirodnih i drugih nesreća, te prenosi odluke, naredbe i izvješća od Općinskog stožera CZ prema Županijskom i Federalnom stožeru civilne zaštite, te operativnim snagama zaštite i spasavanja i prema tijelima vlasti općine Čitluk.

Ovakva vrsta komunikacije koristiti će se u sve tri faze: obavještajnoj, operativnoj i sanacijskoj.

Shema 1.: Informacijski tijek i proces rada operativnog centra

Imajući u vidu realno stanje kapaciteta ukupne razvijenosti Operativnog centra CZ način prijema i dostavljanja podataka o pojavama i opasnostima od prirodnih i drugih nesreća,

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

odnosno o nastanku tih nesreća na području Općine vršit će se onom vrstom komunikacije koja omogućuje adekvatan i najbrži prijenos informacije prema subjektu informiranja putem fiksnih i mobilnih veza javnih operatera, dok te veze funkcioniraju.

Funkcija u Stožeru	Ime i prezime	Broj telefona
Zapovjednik Stožera	Marin Radišić	063 315 515
Načelnik Stožera	Ivan Ostojčić	063 322 141
Član Stožera	Mario Rozić	063 321 808
Član Stožera	Pavo Zovko	063 321 801
Član Stožera	Jasna Karačić	063 891905
Član Stožera	Vesna Vasilj	063 862537
Član Stožera	Branimir Pervan	063 446186
Član Stožera	Ilko Prusina	063 321 805
Član Stožera	Marko Klemo	063 321 803
Član Stožera	Silvio Ostojčić	063 044 767
Član Stožera	Dr.Ozana Medić	063 356 944
Član Stožera	Ilija Šego	063 321 912
Član Stožera	Andrija Stojić	063 362 814
Član Stožera	Ante Ćorić	063 402 566
Član Stožera	Željko Dugandžić	063 321 507

Tabela 1.: Pregled članova Općinskog stožera civilne zaštite

R. br.	Naziv subjekta	Ime i prezime	Funkcija	TELEFON		
				Ured	Fax	Mobitel
1.	FUCZ SARAJEVO	Fahrudin Solak	Ravnatelj	779-450	779-491	061 138-044
		Dalila Efendić	Pomoćnik ravnatelja – rukovoditelj kabineta	779-459	779-459	//
2.	ŽUCZ	Eugen Ćubela	Ravnatelj	036/319-869	036/319-869	//
3.	Služba civilne zaštite općine Čitluk	Ivan Ostojčić	Pomoćnik Načelnika za civilnu zaštitu	036/640-546	036/640-537	063 322 141

Tablica 2.: Pregled telefonskih brojeva Federalne uprave civilne zaštite, Županijske uprave civilne zaštite i Službe civilne zaštite općine

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

R. br.	Naziv subjekta	Ime i prezime	Telefon
1.	Policijska postaja	Željko Ostojić	036 642-183
2.	Dom zdravlja	Dr. Ozana Medić	036 642-279
3.	J.P. Broćanac d.o.o. Čitluk	Željko Dugandžić	036 640-283
4.	Veterinarska stanica Čitluk	Ilija Šego	036 643518
5.	Crveni križ Čitluk	Andrija Stojić	033 645-746
6.	J.P. "Šume Herceg-Bosne" d.o.o. Mostar	-	
7.	Centar za socijalni rad	Zdenko Markota	036 640-131
8.	Gradska ljekarna Čitluk	Radmila Jakiša	036/642-579
9.	PVP Čitluk	Silvio Ostojić	036/640-067

Tabela 3.: Pregled telefonskih brojeva javnih poduzeća i ustanova na području općine

1.3.2. Dostavljanje i obrada informacija

Davatelji informacija dužni su operativnim centrima dostavljati podatke o posljedicama koje su nastale djelovanjem prirodnih i drugih nesreća, i to: potresa, poplave, požara, klizanja terena, snježnih lavina i nanosa, vremenske neprilike, prometnih nesreća u cestovnom i zračnom prometu, ispuštanja ili prosipanja štetnih i otrovnih tvari, zagađivanja riječnih tokova, tla i okoliša, zaraznih bolesti kod ljudi (epidemije), zaraznih bolesti kod životinja (epizootija), zaraznih bolesti kod bilja (epifitije), radiološko – kemijsko - biološke kontaminacije, trovanja ljudi hranom ili vodom, oštećenjima električne ili vodovodne mreže, telekomunikacija ili prometne mreže, pronalaženja minsko-eksplozivnih sredstava (MES) i ne eksploziviranih ubojitih sredstava (NUS) i drugih pojava i opasnosti koje svojim djelovanjem mogu ugroziti život i zdravlje ljudi ili uništiti materijalna dobra.

Dostavljanje informacija operativnom centru CZ o pojavama opasnosti i nastanku prirodne i druge nesreće vrši se u svim situacijama i vremenskim prilikama prije nastanka, neposredno po nastanku prirodne i u tijeku nesreće.

1.3.3. Neprekidnost procesa rada i razvrstavanje informacija i podataka

Općinski operativni centar civilne zaštite sa davateljem informacije održava kontakt po načelu neprekidnosti komunikacije radi prikupljanja relevantnih dodatnih podataka o opasnosti ili nesreći:

- Izvoru (uzroku) opasnosti odnosno nesreće;
- Vrsti prirodne ili druge nesreće (naziv nesreće);
- Vremenu nastanka nesreće;
- Području na kojem se desila nesreća (naseljena ili ne naseljena mjesta);
- Posljedicama nesreće koje se odnose na ljudske žrtve (orijentacijski broj poginulih, teže i lakše povrijeđenih ili nestalih);

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

- Posljedicama nastalim na materijalnim dobrima (stambenim, komunalnim, privrednim i infrastrukturnim objektima);
- Poduzetim mjerama na zaštiti i spasavanju ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara, potrebnoj pomoći u snagama i sredstvima civilne zaštite;
- Drugim podacima sa kojima raspolaže davatelj informacije.

Navedene informacije dobijene od bilo kojeg davatelja treba u potpunosti provjeriti putem ovlaštenih tijela vlasti i službenih osoba.

Operativni centar civilne zaštite informacije prikuplja i putem stalnog praćenja redovitih informativnih programa putem radija i TV o pojavi ili nastanku prirodne i druge nesreće. Putem istih medija operativni centar automatski obavještava javnost o pojavi opasnosti i postupcima u svezi sa ponašanjem građana u tim uvjetima provođenjem konkretnih mjera zaštite i spasavanja.

Prilikom dobijanja zahtjeva od Operativnog centra CZ da se objavi određena informacija, organ, služba i pravna osoba dužni su odmah omogućiti objavljivanje te informacije, odnosno prekinuti emisiju redovitog programa na TV i radiju, i objaviti dostavljenu informaciju.

Općinskom operativnom centru pored uobičajenih operativnih izvješća, dostavljaju se, u pravilu, one informacije koje se odnose na prirodne ili druge nesreće većih razmjera i koje mogu ugroziti ili su već ugrozile život i zdravlje većeg broja ljudi i veći broj materijalnih dobara ili je nesreća zahvatila područje dvije ili više općina ili područje cijele županije.

1.3.4. Obavještavanje općinskih službi uprave i drugih tijela općinske uprave i povratne informacije

Obradom zaprimljene informacije ili podataka, OC CZ shodno sadržaju i sukladno sa nadležnosti odlučuje kojoj općinskoj službi ili tijelu uprave treba dostaviti informaciju i nakon toga samostalno postupa na sljedeći način:

1. Informaciju dostavlja samo onim općinskim službama ili tijelima uprave za koje se utvrdi da su nadležni za prirodnu ili drugu nesreću na koju se informacija odnosi;
2. Informacije primljene od davatelja informacija bez obrade, odmah dostavlja Županijskom operativnom centru na čijem se području pojavila opasnost za nastanak prirodne ili druge nesreće ili je nesreća, na koju se informacija odnosi, već nastala;
3. Informacijama upoznati Šefa službe CZ ili drugog ovlaštenog državnog službenika te službe.

Do proglašenja stanja prirodne i druge nezgode, odgovorna osoba određuje koje informacije operativni centar CZ dostavlja Općinskom načelniku, Općinskim službama i dr. Operativni centar CZ u operativnoj situaciji proglašenog stanja prirodne i druge nezgode, obrađene informacije i podatke kao rezultat precizno utvrđenih činjenica o nastanku i posljedicama prirodnih i drugih nesreća na ugroženom području, pretvara u operativno izvješće o posljedicama koje su nastale po život i zdravlje ljudi i životinja, materijalna dobra i okoliš na ugroženom području.

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

Općinski stožer CZ dostavlja sastavljeno operativno izvješće OC CZ koje je u procesu rukovođenja akcijama zaštite i spašavanja i Stožeru CZ. OC CZ stalno održava komunikaciju sa županijskim operativnim centrom CZ i vrši dostavljanje određenih podataka. U tijeku trajanja aktivnosti na spasavanju ljudi i materijalnih dobara i otklanjanju posljedica prouzročenih prirodnom ili drugom nesrećom, operativni centar je dužan postupati po naredbama OS CZ koji upravlja akcijama zaštite i spašavanja. Prioritet dostavljanja informacija uvijek je prema onim subjektima koji direktno upravljaju ili su sudionici akcija spašavanja života i zdravlja ljudi i životinja na području pogođenom nesrećom, odnosno prema tijelima vlasti Općine koja je najodgovornija za stvaranje preduvjeta za efikasnu zaštitu i spašavanje.

Općinske službe uprave u procesu rukovođenja akcijama zaštite i spašavanja direktno učestvuju u procesu rada općinskog stožera CZ preko svojih predstavnika u Stožeru CZ. OC CZ, u funkciji dijela službe stručnog servisa OS CZ, pruža administrativnu i stručnu potporu pri izradi Završnog izvješća o aktivnostima koje su se provodile tijekom trajanja akcija na spasavanju, odnosno na otklanjanju nastalih posljedica i podacima o nastalim posljedicama koji se dostavlja Pomoćniku Načelnika službe za CZ i MZ-e, Načelniku općine, ŽUCZ-e, FUCZ-e kao i Općinskom vijeću ako OS CZ-e odluči da sa provedenim aktivnostima treba upoznati i Općinsko vijeće.

1.4. Organizacija upozorenja

1.4.1. Način upozoravanja u nesrećama

Nesreća	Izvor upozoravanja	Sadržaj	Korisnici upozoravanja	Mjere, snage i sredstva
Zemljotres	Federalni seizmološki zavod	<ul style="list-style-type: none"> -Mjesto pojave opasnosti, zemljotresa -Vrijeme pojave opasnosti, zemljotresa -Posljedice koje je izazvao zemljotres -Mjere koje se poduzimaju radi ublažavanja nesreće -Potrebna pomoć u snagama i sredstvima CZ radi spriječavanja otklanjanja posljedica nesreće. -Druge informacije sa kojima raspolaže davatelj informacija. 	<ul style="list-style-type: none"> -Načelnik Općine; -Služba za CZ i MZ; -Općinski stož. civilne zaštite -Općinski organi i službe; -Pravne osobe; -Stanovništvo; -MUP , -Zdravstvene ustanove, -Crveni križ. 	<p>Službe i jedinice civilne zaštite ovisno od vrste i obima zemljotresa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Materijalno tehnička sredstva sa kojim raspolažu službe i jedinice CZ. -Praćenje situacije, poduzimanje preventivnih mjera.

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

Nesreća	Izvor upozoravanja	Sadržaj	Korisnici upozoravanja	Mjere, snage i sredstva
Poplava, rušenje ili prelijevanje brana	<ul style="list-style-type: none"> - Županijsko Ministarstvo za gospodarstvo; -Povjerenici; -Građani; -Ministarstvo Sigurnosti BiH. 	<ul style="list-style-type: none"> -Uzrok koji je doveo do nastanka poplave; -Mjesto pojave opasnosti, odnosno nastajanja poplave; -Vrijeme pojave opasnosti, odnosno nastajanja poplave; -Posljedice koje može izazvati ili je izazvala poplava; -Mjere koje se poduzimaju radi sprječavanja nastanka poplave; -Potrebna pomoć u snagama i sredstvima CZ radi sprječavanja nastajanja poplave; -Druge informacije sa kojima raspolaže davatelj informacija; -Mjesto prelijevanja ili pucanja brane. 	<ul style="list-style-type: none"> Načelnik općine -Služba za CZ i MZ; -Općinski organi i službe, stanovništvo; -Pravna lica; -MUP -Zdravstvene Ustanove; -Crveni križ. 	<ul style="list-style-type: none"> -Službe i jedinice CZ ovisno od vrste i opsega poplava. -Službe i jedinice za evakuaciju stanovništva. -Materijalno tehnička sredstva sa kojim raspolažu službe i jedinice CZ i građani -Praćenje situacije, poduzimanje preventivnih mjera.
Snijeg i snježni nanosi	<ul style="list-style-type: none"> - Federalni hidro - meteorološki zavod; -Stanovništvo 	<ul style="list-style-type: none"> -Mjesto pojave opasnosti, odnosno snijega i nanosa. -Posljedice koje može izazvati ili je izazvao snijeg i nanosi. -Mjere koje se poduzimaju radi sprječavanja i širenja posljedica od snijega i nanosa. -Druge informacije sa kojima raspolaže davatelj informacija 	<ul style="list-style-type: none"> -Općinski organi, službe i stanovništvo; -Pravna lica; -OS CZ. 	<ul style="list-style-type: none"> -Službe za održavanje puteva; -Gorska služba spašavanja -Služba medicinske pomoći; -PVP -Crveni križ -Praćenje situacije; -Poduzimanje preventivnih mjera.
Suša	<ul style="list-style-type: none"> -Federalni hidro-meteorološki zavod 	<ul style="list-style-type: none"> Mjesto pojave opasnosti, odnosno suše. -Posljedice koje može izazvati ili je izazvala suša. -Mjere koje se poduzimaju radi sprječavanja i širenja posljedica od suše. -Druge informacije sa kojima raspolaže davatelj informacija 	<ul style="list-style-type: none"> -Općinski organi, -Službe i stanovništvo, -Poljoprivredni proizvođači -Stanovništvo iz niskih zona bez vode 	<ul style="list-style-type: none"> -PVP -DVD -Služba za vodo-snabdjevanje -Materijalno tehnička sredstva sa kojim raspolažu službe i jedinice CZ. -Praćenje situacije, poduzimanje preventivnih mjera.

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

Nesreća	Izvor upozoravanja	Sadržaj	Korisnici upozoravanja	Mjere, snage i sredstva
Oluja i grad	<ul style="list-style-type: none"> -Federalni hidro-meteorološki zavod; - Stanovništvo 	<ul style="list-style-type: none"> -Mjesto pojave opasnosti, odnosno oluje i grada. -Posljedice koje može izazvati ili je izazvala oluja i grad. -Druge informacije sa kojima raspolaže davatelj informacija. 	<ul style="list-style-type: none"> -Pravna lica, Općinski organi, -Službe i stanovništvo, -Ponašanje sukladno sa prognozama meteoalarma po razini očekivane opasnosti (narandžasti, žuti i crveni). 	<ul style="list-style-type: none"> -Službe i jedinice ovisno od opsega oluje ili grada.
Mraz i hladnoća	<ul style="list-style-type: none"> -Federalni hidro-meteorološki zavod 	<ul style="list-style-type: none"> -Mjesto pojave opasnosti, odnosno mraza. -Posljedice koje može izazvati ili je izazvao mraz. -Mjere koje se poduzimaju radi spriječavanja i širenja posljedica od mraza. -Potrebna pomoć u snagama i sredstvima CZ radi spriječavanja posljedica od mraza. -Druge informacije sa kojima raspolaže davatelj informacija 	<ul style="list-style-type: none"> -Općinski organi, službe, stanovništvo, -Poljoprivredni proizvođači, -Pravne osobe. 	<ul style="list-style-type: none"> -Službe za održavanje puteva; -Služba za vodo-snabdjevanje; -Služba crvenog križa; -Materijalno tehnička sredstva sa kojim raspolažu službe i jedinice CZ. -Praćenje situacije, poduzimanje preventivnih mjera.
Klizanje i odronjava nje tla	<ul style="list-style-type: none"> -Povjerenici MZ i građani 	<ul style="list-style-type: none"> Uzrok koji je doveo do nastanka klizišta; -Mjesto pojave opasnosti, odnosno nastajanja klizišta i površina zahvaćena klizištem; -Posljedice koje može izazvati ili je izazvalo klizište; -Mjere koje se poduzimaju radi spriječavanja nastanka i širenja klizišta; -Potrebna pomoć u snagama i sredstvima CZ radi spriječavanja posljedica; -Evakuacija ako je potrebna; -Druge informacije sa kojima raspolaže davatelj informacija 	<ul style="list-style-type: none"> -Služba za civilnu zaštitu i mjesne zajednice; - Služba za prostorno uređenje stambeno-komunalne poslove i raseljena lica; -Pravna lica za sanaciju i prohodnost infrastrukture. 	<ul style="list-style-type: none"> -Službe civilne zaštite za aktivnosti evakuacije; - Služba za prostorno uređenje, stambeno-komunalne poslove i raseljena lica; -Materijalno tehnička sredstva sa kojim raspolažu službe i jedinice CZ. -Praćenje situacije, poduzimanje preventivnih mjera.

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

Nesreća	Izvor upozoravanja	Sadržaj	Korisnici upozoravanja	Mjere, snage i sredstva
Požar	-Pripadnici MUP; - Stanovništvo.	-Uzrok koji je doveo do nastanka požara; -Mjesto pojave opasnosti, odnosno nastajanja požara i površina zahvaćena požarom. -Vrijeme pojave opasnosti, odnosno nastajanja požara. -Posljedice koje može izazvati ili je izazvao požar; -Mjere koje se poduzimaju radi sprječavanja nastanka i širenja požara; -Potrebna pomoć u snagama i sredstvima CZ radi sprječavanja širenja požara. -Druge informacije sa kojima raspolaže davatelj informacija.	-PVP; -DVD -Služba za civilnu zaštitu i MZ; -Povjerenici CZ i stanovništvo; -Pravna lica; -Općinski organi i službe; -MUP	PVP; -Povjerenici; -Stanovništvo; -Druge snage i materijalna oprema ovisno od veličine požara (Oružane snage sa svojom opremom); -Materijalno tehnička sredstva sa kojim raspolažu službe i jedinice CZ. -Praćenje situacije, poduzimanje preventivnih mjera.
Velike nesreće u dcestovnom prometu	-Učesnici u prometu; -Pripadnici MUP	-Mjesto nesreće; -Posljedice koje je izazvala prometna nesreća; -Druge informacije sa kojima raspolaže davatelj informacija	Služba hitne pomoći; -PVP -DVD -MUP -SPI služba (služba pomoć – informacije).	-Služba hitne pomoći; -PVP; -DVD.
Rizik od MES-a i NUS-a	- Stanovništvo, lovci, ribolovci	Mjesto pojave opasnosti, odnosno mjesto pronalaska MES i NUS.	-FUCZ; -MUP ; -Služba za civilnu zaštitu; -Zdravstvene ustanove.	-Deminerski timovi za deminiranje i uklanjanje NUS-a, sa pratećom opremom; -Medicinsko zbrinjavanje.
Ekspanzije ili eksplozije plinova i opasnih materija	-Uposlenici firme u kojoj su se desile eksplozije; - Stanovništvo; -MUP.	-Mjesto pojave opasnosti, odnosno eksplozije; -Posljedice koje može izazvati ili je izazvala eksplozija; -Druge informacije sa kojima raspolaže davatelj informacija.	Općinski organi, službe i stanovništvo; -Pravna lica; -Zdravstvene ustanove.	-PVP -Služba za RKB zaštitu; -Služba Medicinske pomoći; -Materijalno-tehnička sredstva sa kojim raspolažu službe i jedinice CZ.

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

Nesreća	Izvor upozoravanja	Sadržaj	Korisnici upozoravanja	Mjere, snage i sredstva
Epidemije	-Medicinske ustanove; -Domovi zdravlja i bolnice.	-Uzrok koji je doveo do nastanka epidemije; -Mjesto pojave opasnosti, odnosno nastanaka epidemije; -Posljedice koje može izazvati ili je izazvala epidemija; -Mjere koje se poduzimaju radi spriječavanja nastanka i širenja epidemije; -Druge informacije sa kojima raspolaže davatelj informacija.	-Stanovništvo; -Zdravstvene ustanove; -Općinski organi i službe; -Ministarstvo zdravstva.	-Služba medicinske pomoći; -Materijalno tehnička sredstva sa kojim raspolažu službe i jedinice CZ
Epizootije	- Veterinarske postaje.	-Uzrok koji je doveo do nastanka epizootije; -Mjesto pojave opasnosti, odnosno nastanaka epizootije; -Posljedice koje može izazvati ili je izazvala epizootija; -Mjere koje se poduzimaju radi spriječavanja nastanka i širenja epizootije; -Druge informacije sa kojima raspolaže davatelj informacija.	-Vlasnici životinja; -Veterinarska služba; -Ministarstvo gospodarstva; -Stanovništvo.	-Služba za zaštitu životinja; -Materijalno tehnička sredstva sa kojim raspolažu službe i jedinice CZ.
Biljne bolesti i štetočine	- Poljoprivredni institut; - Poljoprivredni zavod; - Stanovništvo, -Zemljoradničke zadruge, - Poljoprivredna i druga udruženja.	-Uzrok koji je doveo do nastanka biljnih bolesti i štetočina; -Mjesto pojave opasnosti, odnosno nastanka biljnih bolesti i štetočina; -Posljedice koje mogu ili su izazvale biljne bolesti i štetočine; -Mjere koje se poduzimaju radi spriječavanja nastanka i širenja biljnih bolesti i štetočina, -Druge informacije sa kojima raspolaže davatelj informacija.	-Općinski organi, službe; -Stanovništvo, -Poljoprivredni proizvođači, -Pravna lica.	-J.P. "Šume Herceg-Bosne" d.o.o. Mostar -Poljoprivredne ljekarne.

Tabela 4.: Način upozoravanja u nesrećama

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

Operativni centar prikuplja i obrađuje podatke o svim vidovima opasnosti, vrši uzbunjivanje i upozoravanja građana, prenosi naređenja nadležnog stožera civilne zaštite, oglašava prestanak opasnosti, te priprema i šalje izvješća o poduzetim mjerama i aktivnostima.

1.4.2. Zadaci operativnog centra civilne zaštite

Zadaci operativnog centra civilne zaštite su sljedeći:

1. Vršiti prikupljanje, obradu i distribuciju podataka o svim prirodnim i drugim nesrećama na teritoriji Općine i te podatke i informacije dostavlja nadležnim organima Općine i Županijskom operativnom centru CZ, a prema potrebi i Federalnom operativnom centru CZ;
2. Prenosi naredbe Općinskog stožera civilne zaštite, kao i naredbe Županijskog i Federalnog stožera u vrijeme kada ti stožeri rukovode akcijama zaštite i spasavanja na području općine Čitluk;
3. Blagovremeno upozorava građane da prijete neposredna opasnost ili je nastala određena opasnost. Emitirati znak za uzbunjivanje "opća opasnost" i dati upute stanovništvu kako u toj situaciji da postupaju i oglašava prestanak opasnosti;
4. Prima, priprema i šalje izvješća nadležnim organima Općine i Županijskom operativnom centru CZ o mjerama i aktivnostima koje se poduzimaju u tijeku sprovođenja aktivnosti na zaštiti i spasavanju na području općine Čitluk;
5. Prenosi priopćenja javnim medijima Općine o podacima koji se odnose na prirodne ili druge nesreće kojima raspolaže;
6. Ostvaruje stalni kontakt sa operativnim centrima CZ susjednih općina i sa županijskim operativnim centrom CZ u svezi međusobnog dostavljanja potrebitih podataka i informacija o prirodnim i drugim nesrećama i postupka po nalogima i zahtjevima županijskog operativnog centra CZ;
7. Vršiti i sve druge poslove koji se odnose na prikupljanje i distribuciju podataka o prirodnim i drugim nesrećama na području općine.

Operativni centar pri obavljanju svojih zadataka koristi veze javnih telekomunikacija pravnih osoba (fiksni, mobilni telefoni), radija i televizije, interneta, radio amatera, federalnih i županijskih organa uprave.

1.4.3. Mogućnosti informiranja za rano upozorenje na području općine Čitluk

R. br.	Izvor podataka	Sadržaj	Način ugrožavanja
1.	Vlasnici ugroženih površina i objekata, lovci, ribolovci	Pojava bujičnih voda i vrlo visoke podzemne vode	Poplava
2.	Vlasnici pogođenih površina, lovci, ribolovci, slučajni prolaznici	Pojava požara na otvorenom prostoru tijekom vremena povećane ugroženosti od požara	Veći požar na otvorenom prostoru
3.	Vlasnici ugroženih površina i objekata	Pojava klizišta	Klizišta koja ugrožavaju objekte i materijalna dobra
4.	Učesnici u prometu i pripadnici MUP-a	Tehničko tehnološke nesreće, prometni udesi	Poginuli, povrijeđeni i materijalna šteta

R. br.	Izvor podataka	Sadržaj	Način ugrožavanja
5.	Građani, lovci, ribolovci, planinari i dr.	MES i NUS	Pojava mina i NUS u neposrednoj blizini lokacija gdje borave ili se kreću građani
6.	Građani, lovci, planinari i dr.	Visoki snijeg i snježni nanosi	Visoki nanosi na putnim prometnicama, snijeg, vjetar, led.

Tabela 5.: Mogućnosti informiranja za rano upozorenje na području općine Čitluk

1.5. Uzbunjivanje – obavješćavanje stanovništva o nadolazećoj ili neposrednoj opasnosti

Predviđeni znaci za uzbunjivanje jedinstveni su za područje FBiH i koriste se na način i pod uvjetima koji su utvrđeni Pravilnikom o organiziranju i funkcioniranju operativnih centara civilne zaštite ("Službene novine FBiH", broj 9/19). Znaci za uzbunjivanje imaju za cilj da se stanovništvo blagovremeno upozori da prijete neposredna opasnost ili je nastala određena opasnost, kako bi odmah po saznanju mogle poduzeti odgovarajuće radnje i postupci u cilju zaštite života stanovništva i imovine od djelovanja nastale opasnosti od prirodne i druge nesreće. Znaci uzbunjivanja građana za slučaj pojave prirodne ili druge nesreće su :

1. Upozorenje na nadolazeću opasnost – oglašava se kombinacijom jednoličnog i zavijajućeg tona u trajanju od šezdeset /60/ sekundi (dva jednolična tona po dvadeset /20/ sekundi koje dijeli zavijajući ton od dvadeset /20/ sekundi);
2. Neposredna opasnost - oglašava se neprekidnim zavijajućim tonom u trajanju šezdeset /60/ sekundi
3. Znak prestanka opasnosti – oglašava se jednoličnim tonom u trajanju od 60 sekundi.

Signal "upozorenje na nadolazeću opasnost" emitira se u svrhu ranog upozoravanja stanovništva zbog nadolazeće prirodne ili drugih opasnosti koje ne zahtijevaju trenutnu reakciju na dati signal (nadolazeći plavni val, požar koji se približava određenom području, približavanje oluje, zagađenje okoline i sl.)

Signal "neposredna opasnost" emitira se u trenutku kada građanima i materijalnim dobrima prijete neposredna opasnost od pojave plavnog vala koji nastaje od rušenja ili prelijevanja brana na hidroakumulacijama ili velikog požara ili kretanju radioaktivnog oblaka ili pojave većih količina otrovnih materija u vidu oblaka iz kemijskih postrojenja i drugim opasnostima, a koje mogu ugroziti živote i zdravlje većeg broja ljudi na određenom području, a u ratu kada prijete opasnost od napada iz zraka na određenom području.

Signal "prestanak opasnosti" emitira se kada se ocijeni da su sve opasnosti za stanovništvo prestale ili kada je završeno poduzimanje odgovarajućih mjera za provođenje zaštite i spašavanja ugroženih ljudi i materijalnih dobara a obavezno nakon "neposredne opasnosti". Signal se upotrebljava i za potrebe ispitivanja ispravnosti i razvoja sustava za uzbunjivanje..

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

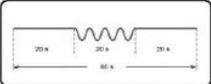
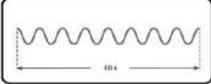
Upravljanje emitiranjem signala za uzbuđivanje stanovništva putem uređaja u načelu vrše operativni centri općine, odnosno županijski operativni centri u vrijeme kada operativni centar općine ne radi, ukoliko je to tehnički moguće.

Emitiranje signala "upozorenje na nadolazeću opasnost" i "neposredna opasnost" vrši se onda, kada operativni centar dobije podatke da prijeti opasnost ili da je nastala neka od nesreća.

Nalog za emitiranje signala daje rukovoditelj službe civilne zaštite općine, a u njegovoj odsutnosti lice koje on ovlasti.

Emitiranje signala za uzbuđivanje stanovništva, uz prethodno obavještanje nadležnog operativnog centra, obavljaju i pravna lica kojim je stavljeno u obavezu samostalno aktiviranje sustava za uzbuđivanje stanovništva u skladu sa zakonom i podzakonskim propisima iz njihove nadležnosti

GRAFIČKI PRIKAZ ZNAKOVA ZA UZBUĐIVANJE

ZNAKOVI ZA UZBUĐIVANJE ЗНАКОВИ ЗА УЗБУЊИВАЊЕ AUDIO ALERT SIGNALS	
<p>UPOZORENJE NA NADOLAZEĆU OPASNOST УПОЗОРЕЊЕ НА НАДОЛАЗЕЋУ ОПАСНОСТ WARNING OF IMMINENT DANGER</p> 	<p>Uključite radio ili TV prijemnik! Poslušajte saopštenje o vrsti nadolazeće opasnosti i mjerama koje je potrebno poduzeti! Poduzmite mjere zaštite koje će vam pomoći u pripremi za opasnost.</p> <p>Uključite radio ili TV prijemnik! Poslušajte saopštenje o vrsti nadolazeće opasnosti i mjerama koje je potrebno poduzeti! Poduzmite mjere zaštite koje će vam pomoći u pripremi za opasnost.</p> <p>Укључите радио или ТВ пријемник! Послушајте саопштење о врсти надоласће опасности и мјерама које је потребно предузети! Предузмите мјере заштите које ће вам помоћи у припреми за опасност.</p> <p>Turn on your radio or TV! Listen to the reports on the type of the imminent danger and the measures to be carried out! Carry out the protection measures to prepare for the danger.</p>
<p>NEPOSREDNA OPASNOST НЕПОСРЕДНА ОПАСНОСТ IMMEDIATE DANGER</p> 	<p>Uključite radio ili TV prijemnik! Poslušajte saopštenje o vrsti opasnosti i mjerama koje je potrebno poduzeti! Hitno poduzmite mjere zaštite iz saopštenja!</p> <p>Uključite radio ili TV prijemnik! Poslušajte saopštenje o vrsti opasnosti i mjerama koje je potrebno poduzeti! Žurno poduzmite mjere zaštite iz saopštenja!</p> <p>Укључите радио или ТВ пријемник! Послушајте саопштење о врсти опасности и мјерама које је потребно предузети! Житно предузмите мјере заштите из саопштења!</p> <p>Turn on your radio or TV! Listen to the reports on the type of danger and the measures to be carried out! Promptly carry out the recommended protection measures!</p>
<p>PRESTANAK OPASNOSTI ПРЕСТАНАК ОПАСНОСТИ END OF DANGER</p> 	<p>Možete prestati provoditi mjere zaštite iz saopštenja. U slučaju potrebe, pomozite u akcijama spašavanja koje provode snage zaštite i spašavanja. Znak se upotrebljava i za potrebe ispitivanja ispravnosti i razvoja sistema za uzbuđivanje.</p> <p>Možete prestati provoditi mjere zaštite iz saopštenja. U slučaju potrebe, pomozite u akcijama spašavanja koje provode snage zaštite i spašavanja. Znak se upotrebljava i za potrebe ispitivanja ispravnosti i razvoja sistema za uzbuđivanje.</p> <p>Можете престати provoditi мјере заштите из саопштења. У случају потребе, помогите у акцијима спасавања које provode снаге заштите и спасавања. Знак се употребљава и за потребе испитивања исправности и развоја система за узбуђивање.</p> <p>You may cease to carry out the recommended protection measures. If necessary, participate in the rescue operations conducted by protection and rescue forces. This audio signal is also used for testing alert systems and for their improvement.</p>
<p>ZNAK ZA UZBUĐIVANJE VATROGASNIH JEDINICA I DRUGIH SNAGA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA ЗНАК ЗА УЗБУЊИВАЊЕ VATROGASNIH ПОСТРОЈБИ I DRUGIH SNAGA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA ЗНАК ЗА УЗБУЊИВАЊЕ VATROGASНИХ ЈЕДИНИЦА I ДРУГИХ СНАГА ЗАШТИТЕ И СПАШАВАЊА AUDIO SIGNALS USED FOR ALERTING FIRE UNITS AND OTHER PROTECTION AND RESCUE FORCES</p>	
<p>VATROGASNA UZBUNA ВАТРОГАСНА УЗБУНА FIRE ALERT</p> 	<p>Ostanite mirni! Znak za uzbuđivanje odnosi se na pripadnike vatrogasnih i drugih službi zaštite i spašavanja koje odmah trebaju postupiti u skladu sa utvrđenim planovima.</p> <p>Ostanite mirni! Znak za uzbuđivanje odnosi se na pripadnike vatrogasnih i drugih službi zaštite i spašavanja koje odmah trebaju postupiti u skladu sa utvrđenim planovima.</p> <p>Ostanite mirni! Знак за узбуђивање односи се на припаднике ватрогасне службе и других служби заштите и спасавања које одмах требају поступити у складу са утврђеним плановима.</p> <p>Stay calm! This audio signal is used for alerting the fire department units and other protection and rescue forces, which are to act immediately in accordance with their regular routine.</p>

1.6. Prilog dokumenta

1.6.1. Osobna i materijalna formacija općinskog operativnog centra

Prikupljanje podataka i obradu istih te dostavu na odgovarajuće adrese centri obavljaju redovito, to jest svaki dan, a prenošenje naredbi samo u vrijeme kada stožer civilne zaštite vrši svoju operativnu funkciju (faza spašavanja i faza otklanjanja posljedica).

Općinski operativni centar se formira u sastavu općinske službe civilne zaštite. Za njegovo funkcioniranje u uvjetima kada nema prirodne nesreće, određen je jedan zaposlenik koji u radne dane na poslu u centru provodi 8 sati, a u uvjetima djelovanja prirodne ili druge nesreće (proglašenja stanja prirodne i druge nesreće) u centru se uvodi neprekidno dežurstvo i angažiraju još četiri osobe.

Osobna formacija Operativnog centra izražena je u tablici kako slijedi:

R. br.	Naziv radnog mjesta u operativnom centru	Radno vrijeme	Stručna sprema	Način popunjavanja	Broj osoba
1.	Viši referent za prikupljanje i obradu podataka i informacija	7-15 sati	SSS	Javni natječaj	1
UKUPNO:					1

Tabela 6.: Osobna formacija Operativnog centra

Materijalna formacija Operativnog centra izražena je u tablici kako slijedi:

R. br.	Naziv – vrsta sredstava / opreme	Broj
1.	Računar	1
2.	Telefon	1

Tabela 7.: Materijalna formacija Operativnog centra

1.6.2. Pregled telefonskih brojeva općinskih operativnih centara, kao i Županijskog i Federalnog operativnog centra

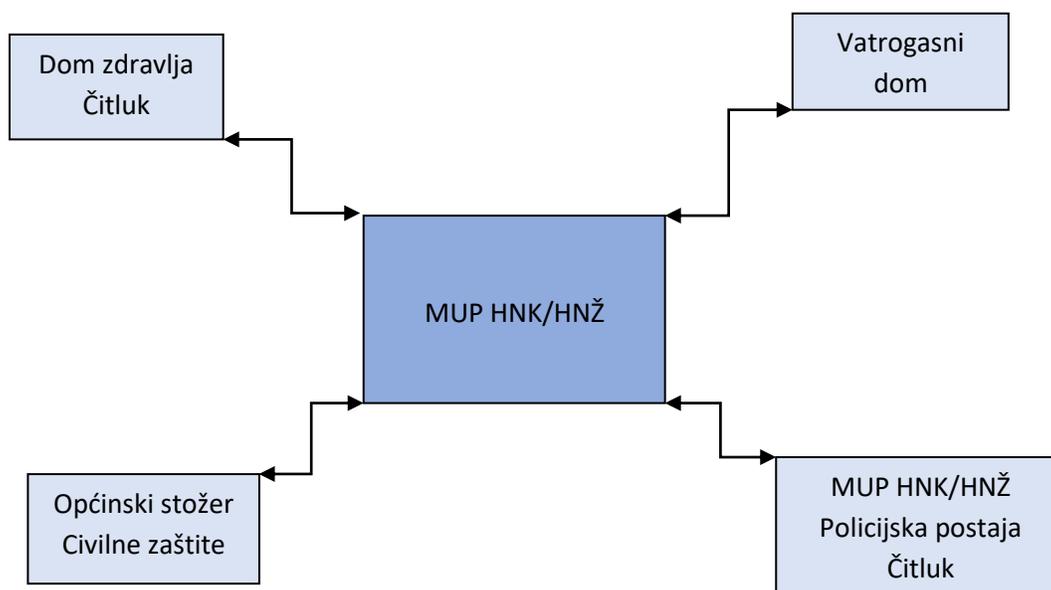
R.br.	Naziv centra	Telefon	e-mail	Napomena
1.	Federalna uprava civilne zaštite - operativni centar	033/76-7530	fucz@fbihvlada.gov.ba	Fax 033 767 560
2.	Županijska uprava civilne zaštite - operativni centar	036/327-387	centarhnz@gmail.com	Fax 036 319 869
3.	OS CZ Čitluk	036/642-387	civilna.zastita@citluk.ba	Fax 036/640-537
4.	OS CZ Stolac	036/854-666	-	036/858-260

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

R.br.	Naziv centra	Telefon	e-mail	Napomena
5.	OS CZ Čapljina	036/805-087	-	036/807-076
6.	OS CZ Jablanica	036/751-315	-	036/751-315
7.	OS CZ Konjic	036/735-370	-	036/753-371
8.	OS CZ Mostar	036/570-014	-	036/558-253
9.	OS CZ Prozor - Rama	036/771-382	-	036/771-382
10.	OS CZ Ravno	036/891-469	-	036/891-466
11.	OS CZ Neum	036/880-121	-	036/880-121

Tabela 8.: Pregled telefonskih brojeva općinskih operativnih centara, kao i Županijskog i Federalnog operativnog centra

1.6.3. Shema instaliranih sirena, radio postaja i razglasnih postaja koje će se koristiti za obavještanje i uzbunjivanje stanovništva

Shema 2.: Shema instaliranih sirena, radio postaja i razglasnih postaja koje će se koristiti za obavještanje i uzbunjivanje stanovništva

1.6.4. Lista pitanja za rad operativnog centra i način rada centra

Lista pitanja

Za prva četiri sata od nastanka prirodne ili druge nesreće, prvo izvješće koji davatelji informacija (općinske službe za upravu, općinske upravne organizacije, službe i pravne osobe

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

osnovane Općinskim propisom, udruge građana od značaja za zaštitu i spasavanje i građani) dostavljaju Operativnom centru civilne zaštite, treba obvezno da sadrže sljedeće podatke:

- Vrstu prirodne ili druge nesreće;
- Vrijeme nastanka nesreće;
- Područje na kojem se pojavila nesreća (naseljena ili nenaseljena mjesta);
- Uzrok nastanka nesreće;
- Posljedice koje se odnose na ljudske žrtve (broj poginulih, teže i lakše povrijeđenih ili nestalih);
- Posljedice nastale na materijalnim dobrima (stambenim, komunalnim, gospodarskim i infrastrukturnim objektima);
- Poduzete mjere na zaštiti i spasavanju ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara;
- Potrebna pomoć u snagama i sredstvima;
- Druge podatke sa kojima raspolaže davatelj informacija.

Informacije koje se Operativnom centru dostavljaju poslije isteka vremena od prvih četiri sata od momenta nastanka prirodne i druge nesreće, pored već pomenutih podataka, treba da sadrže naročito one podatke utvrđene u članku 4. Pravilnika o organiziranju i funkcioniranju Operativnih centara civilne zaštite („Službene novine FBiH“ broj 8/07).

Način rada operativnog centra

Operativni centar ostvaruje tri funkcije: prikupljanje, obradu i dostavu određenih informacija.

- *Prva funkcija* je prikupljanje podataka o svim vrstama pojava i opasnosti i drugih činjenica koje se odnose na sve vrste prirodnih nesreća i drugih nesreća.
- *Druga funkcija* je obrada prikupljenih podataka u smislu da se prikupljeni podaci provjere u pogledu njihove istinitosti i da se odrede organi vlasti i drugi subjekti kojima te podatke treba dostaviti.
- *Treća funkcija* je dostavljanje obrađenih informacija ovlaštenim organima vlasti ili drugim institucijama.

Uz već navedene tri funkcije, operativni centar civilne zaštite ima i dvije posebne obveze koje se odnose na sljedeće:

- Obveza podnošenja izvješća rukovoditelju organa civilne zaštite u pogledu podataka i informacija koje operativni centar civilne zaštite primi izvan radnog vremena (od 16:00 sati tekućeg do 08:00 sati narednog dana). Cilj tog izvješća je da se taj rukovoditelj upozna sa stanjem na terenu i, ako ima potrebe, pravovremeno poduzme odgovarajuće mjere u odnosu na pojave i opasnosti koje mogu dovesti do nastanka prirodne ili druge nesreće.
- Davanje podataka sredstvima javnog informiranja a tiče se podataka koje traže sredstva informiranja (radio, TV, štampa i dr.). Ti se podaci trebaju davati samo na način koji je reguliran u zakonima i upustvima koja su navedena u odredbi 25. Pravilnika o organiziranju i funkcioniranju operativnih centara civilne zaštite.

1.6.5. Knjige evidencije

Operativac u operativnom centru vodi dvije knjige i to:

- 1) Djelovodnik informacija i akata,
- 2) Arhivsku knjigu.

Opća namjena vođenja ovih knjiga evidencije, jeste u tome da se informacije i službeni dokumenti podjednako uspješno i efikasno formiraju, koriste, čuvaju, pretražuju i pregledaju na organiziran način.

Istovremeno se tom evidencijom uspostavlja tijekom službenih informacija i dokumenata između službe civilne zaštite i praćenje njihovog kretanja od Operativnog centra CZ do različitih organa, službi, javnih poduzeća, udruga građana i sl., kojima su pojedini dokumenti dostavljeni.

Prema tome evidencija ima veliko značenje, pa je operativac u Operativnom centru CZ dužan tu evidenciju voditi uredno, pravilno i ažurno – na propisan način.

Obrazac broj 2.

Djelovodnik informacija i akata vodi se na obrazcu

R. br.	Podaci o primijenoj informaciji				Podaci o otpremljenoj informaciji			Potpis operativca
	P/O	Broj primljene informacije	Datum i vrijeme prijema informacije	Od koga je informacija primljena	Naziv organa kojem je informacija dostavljena	Datum i vrijeme predaje informacije	Podaci o osobi kojoj je informacija predata	
1	2	3	4	5	6	7	8	9

UPUSTVO

o načinu popunjavanja obrasca

1. U rubriku 1. upisuje se arapski broj pod kojim se primljena informacija zavodi;
2. U rubriku 2. upisuje se oznaka informacije da li se radi o informaciji koju treba samo proslijediti naznačenom organu ili pojedincu (P) ili treba pristupiti obradi inf. (O);
3. U rubriku 3. upisuje se broj koji je upisan u zaglavlju primljene informacije;
4. U rubriku 4. upisuje se datum i vrijeme kada je informacija primljena u OC;
5. U rubriku 5. upisuje se naziv pošiljaoca primljene informacije koji je upisan u toj informaciji;
6. U rubriku 6. upisuje se naziv organa kome operativni Centar dostavlja informaciju;
7. U rubriku 7. upisuje se datum i vrijeme kada se informacija predaje primaocu;
8. U rubriku 8. upisuju se lični podaci (ime i prezime) osobe koja je primila informaciju;
9. U rubriku 9. upisuje se svojeručan potpis dežurnog operatera koji je otpremio informaciju.

Slika 1.: Primjer obrasca djelovodnika informacija i akata koji se vodi

2. DOKUMENT O MOBILIZACIJI, AKTIVIRANJU i ANGAŽIRANJU SNAGA i SREDSTAVA

2.1. Aktiviranje Općinskog stožera civilne zaštite i povjerenika civilne zaštite

Operativnu funkciju rukovođenja akcijama zaštite i spasavanja ljudi i materijalnih dobara Općinski stožer civilne zaštite ostvaruje u sljedećim uvjetima:

1. Kada zaprijeti neposredna opasnost za nastanak određene prirodne ili druge nesreće koja može ugroziti život i zdravlje ljudi i materijalnih dobara na određenom području u čemu Stožer vrši preventivno operativnu funkciju;
2. Kada Općinski načelnik proglasi nastanak prirodne ili druge nesreće na određenom području u čemu Stožer vrši operativnu funkciju u fazi spasavanja i fazi otklanjanja nastalih posljedica.

Rad Općinskog stožera CZ u navedenim uvjetima pod točkom 1. po pravilu, može trajati najdulje do tri dana, u kojem roku Općinski načelnik treba da donese Odluku o proglašenju stanja prirodne ili druge nesreće ili Odluku da Stožer nastavi svoj rad dok se ne otklone opasnosti koje mogu dovesti do nastanka prirodne ili druge nesreće, što se u Odluci konkretno određuje.

Aktiviranje Općinskog stožera CZ vrši se tako što se zapovjednik, načelnik i svi članovi Općinskog stožera CZ pozivaju (telefonski, kurirom i sl.) da odmah dođu na mjesto koje je određeno za njihov rad i da počnu obavljati svoju funkciju rukovođenja svim akcijama zaštite i spašavanja na ugroženom području.

Aktiviranje Općinskog stožera CZ u svim situacijama po pravilu se vrši na zahtjev načelnika stožera, a može i na zahtjev zapovjednika, dok svaki član stožera može dati inicijativu kada u oblasti za koju je član Stožera nadležan, dođe do pojave opasnosti koja može dovesti do nastanka određene prirodne ili druge nesreće ili je već nastala nesreća, pa se cijeni da je situacija takva da je funkcioniranje stožera CZ neophodno.

U takvoj situaciji aktiviranje stožera CZ vrši Općinska služba civilne zaštite.

Prije donošenja naredbe o angažiranju povjerenika civilne zaštite, Općinski stožer civilne zaštite utvrđuje sljedeće činjenice:

- Vršiti procjenu stanja na terenu (karakteristike djelovanja, intenzitet i sl.);
- Određuje područje na kojem je došlo do nastanka ispoljavanja prirodne ili druge nesreće (ugrožena naselja);
- Određuje vrste posljedica koje mogu nastati ili su već nastale po život i zdravlje ljudi, stambene i druge objekte u kojima žive građani, gospodarske i infrastrukturne objekte, kao i sve druge činjenice kojima Stožer CZ raspolaže u momentu analize svih tih činjenica i okolnosti;
- Vršiti procjenu da li organi uprave i drugi organi i pravne osobe mogu, u okviru poslova iz svoje redovite djelatnosti/nadležnosti samostalno izvršiti sve zadatke na spašavanju ugroženih ljudi i materijalnih dobara ili ne mogu.

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

Tek kada se izvrši analiza svih tih činjenica i okolnosti Općinski stožer CZ ima mogućnost da odluči da li ima potrebe za angažiranjem povjerenika civilne zaštite u ugroženom području ili nema potrebe za njihovim angažiranjem.

Ako Općinski stožer CZ odluči da shodno procjeni situacije na ugroženom terenu mora angažirati povjerenike CZ, onda donosi naredbu o angažiranju i uporabi povjerenika civilne zaštite, u kojem opsegu i na kojim zadacima ih treba angažirati.

U fazi spašavanja, povjerenici uglavnom provodi sljedeće operativne mjere:

- Odmah po izbijanju prirodne ili druge nesreće, poduzima mjere da građani pristupe zaštiti sebe, svoje porodice i imovine i da učestvuju u izvršavanju zadaća na spasavanju nastradalih i ugroženih ljudi i materijalnih dobara i da sve te aktivnosti poduzimaju prema naredbama Stožera CZ koji rukovodi akcijama zaštite i spašavanja na ugroženom području;
- Poduzima mjere da se provede naredba stožera CZ koji rukovodi akcijama zaštite i spašavanja na ugroženom području, da građani daju sredstva kojima raspolažu, a koja se mogu koristiti u spasavanju povrijeđenih i ugroženih ljudi i otklanjanju posljedica od tih nesreća i vrši raspored tih sredstava prema prioritetima na područjima na kojima je njihovo korištenje potrebno;
- Poduzima mjere da se građani angažiraju na vršenju zadataka koje naredi Stožer CZ koji rukovodi akcijom zaštite i spasavanja na ugroženom području.

Povjerenici civilne zaštite sve aktivnosti na zaštiti i spasavanju ljudi i materijalnih dobara provode sve dok Općinski stožer civilne zaštite ne naredi prestanak tih aktivnosti.

Povjerenici CZ spadaju u organiziranu strukturu civilne zaštite, a određuju se u mjesnim zajednicama, službama za upravu Općine, drugim organima i ustanovama i pravnim osobama u kojima se ne osniva stožer CZ.

Povjerenici CZ poslove iz svoje nadležnosti koji se odnose na zaštitu i spasavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća vrše u okviru tri faze i to:

1. U fazi preventivne zaštite koja se odnosi na poduzimanje mjera zaštite i spasavanja kojima se može utjecati na spriječavanje nastanka prirodne ili druge nesreće ili ublažavanje djelovanja te nesreće (preventivne mjere). Poduzima aktivnosti da se građani upoznaju o vrstama prirodnih i drugih nesreća koje, prema Procjeni ugroženosti općine Čitluk, mogu ugroziti područje na kojem građani žive i mjerama koje bi oni osobno trebali poduzimati radi spriječavanja nastanka određene prirodne ili druge nesreće ili da ublaži njezino djelovanje;
2. U fazi spašavanja ugroženih ljudi i materijalnih dobara tijekom djelovanja prirodne ili druge nesreće kada poduzimaju operativne mjere zaštite i spašavanja kojima se vrši spasavanje ljudi i materijalnih dobara (operativne mjere) a sve po instrukcijama i naredbama Općinskog stožera civilne zaštite. Praćenje rada mehanizacije upućene na prostor svoje mjesne zajednice od strane Općinskog stožera civilne zaštite, potpisivanje radnih naloga, vremena angažiranja mehanizacije i vrste poslova koji se odvijaju na području mjesne zajednice;

3. U fazi saniranja posljedica koje su nastale od prirodne ili druge nesreće kada poduzimaju mjere i aktivnosti kojima se vrši otklanjanje i saniranje nastalih posljedica (sanacijske mjere). U saradnji sa Službom za civilnu zaštitu, poduzima aktivnosti da građani učestvuju u obučavanju (koje se odnosi na pripremanje i provođenje osobne i uzajamne zaštite i način provođenja mjera zaštite i spašavanja predviđene u planu i programu obučavanja) i o tim pitanjima vodi odgovarajuću evidenciju.

Način aktiviranja Općinskog stožera civilne zaštite

Prije donošenja naredbe o angažiranju i uporabi postrojbi opće namjene, Općinski stožer civilne zaštite utvrđuje sljedeće činjenice:

- Vršiti procjenu stanja na terenu (karakteristike djelovanja, intenzitet i sl.);
- Određuje područje na kojem je došlo do ispoljavanja prirodne ili druge nesreće (ugrožena naselja i sl.);
- Određuje vrste posljedica koje mogu nastati ili su već nastale po život i zdravlje ljudi, stambene i druge objekte u kojima žive građani, gospodarske i infrastrukturne objekte, kao i sve druge činjenice kojima Stožer CZ raspolaže u momentu analize svih tih činjenica i okolnosti;
- Vršiti procjenu da li organi uprave i drugi organi i pravna lica mogu u okviru poslova iz svoje redovite djelatnosti/nadležnosti samostalno izvršiti sve zadaće na spasavanju ugroženih ljudi i materijalnih dobara ili ne mogu.

Tek kada se izvrši analiza svih tih činjenica i okolnosti, stožer CZ ima mogućnost da odluči da li ima potrebe za angažiranjem postrojbe opće namjene ili kao eventualnu ispomoć odnosno potporu već angažiranoj odgovarajućoj Službi zaštite i spasavanja, ili nema potrebe za njeno angažiranje. Ako Stožer CZ odluči da se mora angažirati postrojba opće namjene, onda donosi naredbu o angažiranju i uporabi postrojbe opće namjene, u kojem obimu je treba angažirati te koja materijalno-tehnička i druga sredstva treba da uporabe za potrebe zaštite i spasavanja ljudi i materijalnih dobara.

Bez pravilne i potpune procjene stanja na terenu, ne može se donijeti pravilna naredba o uporabi postrojbe civilne zaštite opće namjene na području koje je ugroženo prirodnom ili drugom nesrećom.

Rukovoditelj postrojbe opće namjene, dužan je poduzeti sve potrebne mjere kojima će osigurati da postrojba pravovremeno dođe na mobilizacijsko/zbornu mjesto određeno naredbom Stožera CZ, i da mogu vršiti zadaće iz svoje nadležnosti.

Izuzetno, u hitnim slučajevima kada ne postoji mogućnost da se u što kraćem roku održi sjednica Općinskog stožera CZ, angažiranje jedinice opće namjene može da naredi zapovjednik, odnosno načelnik Općinskog stožera civilne zaštite.

Postrojba opće namjene angažira se onda kada Općinski načelnik proglasi nastanak prirodne ili druge nesreće na području općine, a izuzetno, angažiranje postrojbe može se izvršiti i prije proglašenja prirodne ili druge nesreće, u slučaju kada prijeto izravna opasnost od nastanka prirodne ili druge nesreće u cilju poduzimanja odgovarajućih mjera na spriječavanju

nastanka te opasnosti ili nesreće ili ublažavanju njihovog djelovanja, o čemu odlučuje Općinski Stožer civilne zaštite.

2.2. Angažiranje općinskih službi civilne zaštite opće namjene i redosljed u angažiranju

Služba civilne zaštite koja je za područje općine organizirana sukladno sa Procjenom ugroženosti od prirodnih ili drugih nesreća i odredbama Zakona o zaštiti i spasavanju, predstavlja posebne sastave pripadnika u zaštiti i spasavanju ljudi, životinja i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća, kao i na otklanjanju posljedica nastalih djelovanjem tih nesreća. Služba civilne zaštite može se angažirati i u fazi preventivne zaštite kada prijete direktna opasnost od nastanka prirodne ili druge nesreće i kada se ocijeni da je neophodno njeno angažiranje, a takvim angažiranjem zapoveda Općinski stožer.

Službe mogu biti formirane kao služba civilne zaštite specijalističke namjene i služba civilne zaštite opće namjene. Specijalističke službe su formirane za razinu Županije, dok je služba opće namjene formirana na razini općine Čitluk.

O angažiranju službe specijalističke namjene odlučuje Županijski stožer, a po zahtjevu općinskog stožera i ukazanoj potrebi vezano za prijetnju ili nastanak prirodne ili druge nesreće.

Služba opće namjene angažira se na pružanju pomoći u radu određenih službi zaštite i spasavanja, kao i na obavljanju raznih zadaća u akcijama zaštite i spasavanja ugroženih i nastradalih ljudi od prirodne ili druge nesreće za čije obavljanje nije potrebno posebno stručno znanje niti se koriste posebna tehnička sredstva i druga sredstva rada na obavljanju tih zadaća.

Služba opće namjene poslove iz svoje nadležnosti obavlja tako što se angažira kao potpora i pomoć za pružanje prve medicinske pomoći, na gašenju početnih i manjih požara, na provođenju mjera zaštite od poplava, na provođenju mjera zaštite i spasavanja ugroženih ljudi iz ruševina, na provođenju mjera RKB zaštite, na provođenju mjera koje se odnose na evakuaciju i zbrinjavanje ugroženih i stradalih ljudi, transport i snabdijevanje osnovnim sredstvima za ishranu, smještaj i zdravlje ugroženog stanovništva, na provođenju mjera zaštite i spasavanja ugroženih životinja te na izgradnji skloništa i zaklona.

Kada je od strane Općinskog stožera, naređeno angažiranje službe opće namjene, ona se priključuje službi zaštite i spasavanja ili službi specijalističke namjene koje su angažirane i obavljaju one poslove na zaštiti i spasavanju koje naredi rukovoditelj te službe.

Služba opće namjene, poslove iz svoje nadležnosti obavlja od trenutka angažiranja do trenutka kada Općinski stožer naredi prestanak njihovog angažiranja. Ovisno o pojavi, vrsti, obuhvatu i intenzitetu prirodne ili druge nesreće, koja je nastupila ili postoji prijetnja za njeno nastupanje a time i opasnost po stanovništvo, životinje i materijalna dobra na području Općine ili šire, Općinski stožer donosi naređenje o općem ili djelimičnom angažiranju snaga i sredstava civilne zaštite.

2.3. Način angažiranja općinskih službi zaštite i spasavanja

Službe zaštite i spasavanja organiziraju se i opremaju na način da budu suvremene i posebno organizirane snage civilne zaštite koje raspolažu suvremenom opremom, a koja im omogućava da mogu odgovoriti zahtjevima zaštite i spasavanja ljudi i materijalnih dobara kada budu ugroženi prirodnim ili drugim nesrećama.

Službe zaštite i spasavanja angažiraju se na obavljanju operativnih mjera zaštite i spašavanja iz njihove nadležnosti, a po naredbi Općinskog stožera civilne zaštite i to u situacijama u kojima se primijete opasnosti ili pojave koje mogu dovesti do nastanka prirodne ili druge nesreće, koje zahtijevaju provođenje mjera i aktivnosti na sprečavanju nastanka te prirodne ili druge nesreće ili njenom ublažavanju, od trenutka kada Općinski stožer proglasi stanje prirodne ili druge nesreće, što zahtjeva provođenje akcija zaštite i spašavanja ugroženih ljudi i materijalnih dobara, do otklanjanja posljedica koje su nastale djelovanjem te ili druge prirodne nesreće, odnosno do trenutka kada Stožer naredi prestanak njihovog rada i za vrijeme vježbi civilne zaštite i drugih oblika osposobljavanja u civilnoj zaštiti.

Prilikom angažiranja snaga zaštite i spašavanja /Službi zaštite i spasavanja odnosno pravnih lica /, obvezno je da se isti pridržavaju sljedećih uputa:

- 1) Za svaku lokaciju gdje se izvode neki radovi (bez obzira na obim, vrstu i duljinu) obveze angažiranih Službi zaštite i spasavanja odnosno pravnih lica su sljedeće:
 - a) Uraditi građevinski dnevnik (po danima);
 - b) Radni nalog za svaku građevinski stroj sa točnim opisom radova šta je radila;
 - c) Prevoznica za materijal detaljno popunjena;
 - d) Otpremnice za materijal detaljno popunjene.
- 2) Dokumenta obvezno potpisana od strane stručnih lica predstavnika civilne zaštite u rubrici „za investitora“ (ono lice koje je uvelo u posao i pratilo, odnosno davalo dalje upute);
- 3) Kronološki posložiti sva navedena dokumenta.

Radi efikasnosti i preglednosti, uraditi za svaki dan po gradilištima tabelarnu rekapitulaciju sa opisom radova koji su se vršili, količinom i jedinačnom cijenom te zbirnom cijenom za svako gradilište a na kraju zbirnu rekapitulaciju iznosa po tablicama.

Posebno važno je da se u svim dokumentima u rubrikama: za investitora; ovlaštena lica; za izvođača; rukovoditelja; naručitelja; vozača; primatelja i sl., čitko upisuju puna imena i prezimena (bez skraćениh potpisa), kako bi se vjerodostojnije mogla pratiti sva angažirana sredstva i poslovi na kojima su bila angažirana.

2.4. Način izuzimanja, korištenja i vraćanja materijalnih sredstava od građana i pravnih osoba

Način izuzimanja materijalnih sredstava od građana i pravnih lica sa područja Općine za potrebe provođenja mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara u vrijeme neposredne opasnosti od nastanka stanja prirodne i druge nepogode i u vrijeme nastanka prirodne i druge nepogode, reguliran je Uredbom o načinu davanja i vraćanja materijalnih sredstava uzetih za potrebe civilne zaštite („Službene novine FBiH“ broj: 128/04).

Pored materijalnih sredstava građani i pravne osobe su dužni omogućiti da se njihovo zemljište, poslovni objekti, stambeni i pomoćni objekti, prema procjeni Općinskog stožera civilne zaštite, koji rukovodi akcijom zaštite i spasavanja, privremeno koriste za potrebe provođenja mjera zaštite i spasavanja ljudi i materijalnih dobara. Za potrebe zaštite i spasavanja ljudi i materijalnih dobara, na području općine Čitluk od građana i pravnih lica izuzimaju se sljedeća sredstva: teretna i specijalna vozila svih vrsta i kategorija, rovokopači, labudice, buldožeri, sredstva za čuvanje i transport vode (rezervoari, cisterne za vodu, bačve, burad i sl., ambalaža i spremnici od 20 do 500 litara), agregati svih vrsta i jačina, šatori, drvena građa, motorne pile svih vrsta, porodične i vikend kuće ili dijelovi tih kuća koje vlasniku odnosno njegovoj užoj obitelji nisu neophodni za stanovanje, zemljište, konje, zaprege i sl., i druga pokretna sredstva za koje Općinski stožer civilne zaštite procijeni da su neophodna za angažiranje u zaštiti i spasavanju ljudi i materijalnih dobara.

Materijalna sredstva od građana i pravnih lica izuzimaju se, po pravilu, kada nastane prirodna ili druga nesreća, kao i u slučaju kada je potrebno preventivno djelovati na spriječavanje nastanka prirodne ili druge nesreće. Obveza davanja materijalnih sredstava nastaje onda kada Općinski stožer civilne zaštite naredi njihovo angažiranje za potrebe zaštite i spasavanja, jer su nastupili uvjeti prirodne ili druge nesreće.

Naredba Općinskog stožera civilne zaštite sadrži naziv, vrstu i količinu materijalnih sredstava koja se izuzimaju, vrijeme i mjesto predaje tih sredstava i podatke o vlasniku sredstava na koja se naredba odnosi. Općinski stožer civilne zaštite formira povjerenstvo za preuzimanje materijalnih sredstava navedenih u naredbi.

U povjerenstvo obvezno ulaze jedan član stožera i jedan član službe civilne zaštite ili neke druge općinske službe za upravu. Povjerenstvo je dužno da utvrdi kompletnost i ispravnost materijalnog sredstva koje se izuzima, tako da se sredstva za koja se utvrdi da su ispravna izuzimaju, a neispravna sredstva se vraćaju vlasniku.

O izuzetim sredstvima, povjerenstvo vlasniku izdaje potvrdu koja služi kao dokaz o predatim i izuzetim sredstvima. Uz izuzeto sredstvo treba angažirati i osobu koje rukuje izuzetim sredstvom, a komisija izuzeto materijalno sredstvo i rukovatelja upućuje na lokaciju koju je odredio Općinski stožer civilne zaštite.

Kada Općinski stožer civilne zaštite procijeni da je prestala potreba za daljnjim angažiranjem sredstava donosi naredbu o prestanku angažiranja i vraćanja materijalnih sredstava.

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

Vraćanje angažiranih materijalnih sredstava vrši povjerenstvo koja je izvršila preuzimanje tih sredstava, a ako ista nije u mogućnosti Općinski stožer civilne zaštite formira novo povjerenstvo od 3 člana, koja po sastavu treba da bude ista kao i povjerenstvo koja je preuzimala sredstva. Prilikom vraćanja materijalnih sredstava povjerenstvo je dužno svako sredstvo pregledati i ustvrditi da li je na sredstvu nastala kakva šteta ili je uništeno ili nestalo. Nakon izvršenog pregleda, povjerenstvo izdaje potvrdu vlasniku o vraćenom sredstvu, dok potvrda treba da sadrži:

- Osobne podatke o vlasniku;
- Opis stanja sredstva (ispravno, oštećeno, pokvareno, nestalo ili uništeno);
- Vrijeme korištenja materijalnog sredstva.

Potvrda služi kao dokaz o vraćanju i stanju materijalnog sredstva. Ukoliko je materijalno sredstvo oštećeno, pokvareno, uništeno ili nestalo, vlasnik sredstva se upućuje povjerenstvu za procjenu štete na sredstvu koju formira Općinski stožer civilne zaštite. Sve troškove nastale prilikom prijevoza (dopremanja i vraćanja) materijalnog sredstva i dnevnice vlasniku materijalnog sredstva isplaćuje Općinski stožer civilne zaštite.

Štete nastale na materijalnom sredstvu, koje je angažirano, utvrđuje povjerenstvo koju formira Općinski stožer civilne zaštite koji je donio naredbu o angažiranju materijalnih sredstava. O utvrđenoj šteti i visini naknade štete povjerenstvo sačinjava zapisnik koji dostavlja Općinskom stožeru civilne zaštite koji je izvršio angažiranje materijalnog sredstva.

2.5. Prilog dokumenta

2.5.1. Rješenje o imenovanju zapovjednika, načelnika i članova općinskog stožera civilne zaštite sa njihovim adresama i brojevima telefona

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA
OPĆINA ČITLUK
- NAČELNIK -

Broj: 02-40-1171/1-20
Čitluk, 24. travnja 2020.godine

Temeljem članka 29. Točka 5., a u svezi s člankom 106. i člankom 116. stavak 2 Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine Federacije BiH", broj: 39/03, 22/06 i 43/10) i članka 9., točke c. i d., članka 13. Odluke o organiziranju i funkcioniranju zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ("Službeno glasilo Općinskog vijeća općine Čitluk", broj: 4/11), kao i članka 7. Odluke o općinskom Stožeru civilne zaštite načelnik općine Čitluk *donosi*

RJEŠENJE **O IMENOVANJU ČLANOVA OPĆINSKOG STOŽERA CIVILNE ZAŠTITE**

I.

Za članove Stožera civilne zaštite općine Čitluk imenuju se:

1. Marin Radišić, načelnik općine - Zapovjednik Stožera,
2. Ivan Ostojić, rukovoditelj Službe za civilnu zaštitu - Načelnik Stožera,
3. Mario Rozić, tajnik Ureda načelnika - član,
4. Pavo Zovko, rukovoditelj Službe za financije - član
5. Jasna Karačić, rukovoditelj Službe za gospodarstvo - član,
6. Vesna Vasilj, rukovoditelj Službe za graditeljstvo, prostorno uređenje i zaštitu okoliša - član,
7. Franimir Pervan, rukovoditelj Službe za geodetske i imovinsko-pravne poslove - član,
8. Ilko Prusina, rukovoditelj Službe za društvene djelatnosti, opću upravu i branitelje - član,
9. Marko Klemo, voditelj Zajedničkih službi - član,
10. Silvio Ostojić, zapovjednik vatrogasne postrojbe - član,
11. dr. Ozana Medić, ravnatelj Doma zdravlja Čitluk - član,
12. Ilija Šego, ravnatelj Veterinarske stanice u Čitluku - član,
13. Andrija Stojić, tajnik Crvenog križa Čitluk - član,
14. Ante Čorić, v.d. direktor J.P. "Broting" d.o.o. Čitluk - član,
15. Željko Dugandžić, direktor J.P. Broćanac d.o.o. Čitluk - član.

II.

Stupanjem na snagu ovog rješenja prestaje važiti Rješenje o imenovanju članova Općinskog stožera civilne zaštite broj: 02-46-1301/17, od 04. travnja 2017.godine.

III.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u „Službenom glasilu Općinskog vijeća općine Čitluk“.

Dostavljeno:

1. Imenovanim
2. Općinska služba za civilnu zaštitu
3. Pismohrana

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

Pregled članova Općinskog stožera civilne zaštite sa njihovim adresama i brojevima telefona:

R. br.	Član OpSCZ-e	Funkcija	Broj telefona
1	Zapovjednik Stožera	Marin Radišić	063 315 515
2	Načelnik Stožera	Ivan Ostojić	063 322 141
3	Član Stožera	Mario Rozić	063 321 808
4	Član Stožera	Pavo Zovko	063 321 801
5	Član Stožera	Jasna Karačić	063 891905
6	Član Stožera	Vesna Vasilj	063 862537
7	Član Stožera	Franimir Pervan	063 446186
8	Član Stožera	Ilko Prusina	063 321 805
9	Član Stožera	Marko Klemo	063 321 803
10	Član Stožera	Silvio Ostojić	063 044 767
11	Član Stožera	Dr.Ozana Medić	063 356 944
12	Član Stožera	Ilija Šego	063 321 912
13	Član Stožera	Andrija Stojić	063 362 814
14	Član Stožera	Ante Ćorić	063 402 566
15	Član Stožera	Željko Dugandžić	063 321 507

Tabela 9.: Pregled članova Općinskog stožera civilne zaštite

2.5.2. Pregled povjerenika civilne zaštite po mjesnim zajednicama i njihovi brojevi telefona

R/b	Naziv mjesne zajednice	Ime i prezime i br. telefona
1.	Mostarsko Cerno	Dragan Barbarić 063 445 405
2.	Donji Mali Ograđenik	Borislav Šimović 063 321 647
3.	Donji Hamzići	Damir Ivanković 063 324 077
4.	Krućeviči	Robert Primorac 063 325 546
5.	Služanj	Frano Turudić 063 320 252
6.	Gornji Hamzići	Danijel Korać 063 466 416
7	Čalići	Stojan Musa 063 409 142
8.	Potpolje	Jadranko Vlašić 063 893 240
9.	Međugorje	Dragan Vasilj 063 383 959
10.	Bijakovići	Dragan Ostojić 063 326 582
11.	Vionica	Damir Mandarić 063 320 246
12.	Dobro Selo	Kristijan Šaravanja 063 928 630

R/b	Naziv mjesne zajednice	Ime i prezime i br. telefona
13.	Krehin Gradac	Dalibor Čarapina 063 402 485
14.	Gornja Blatnica	Jozo Vučić 063 217 987
15.	Tepčići	Jure Martinović 063 834 248
16.	Čitluk-Selo	Veselko Pervan 063 313 331
17.	Gornji Ograđenici	Slobodan Odak 063 324 398
18.	Gradnići	Gojko Prskalo 063 454 484
19.	Biletići	Miroslav Bevanda 063 078 587
20.	Blizanci	Zdenko Božić 063 066 510
21.	Čerin	Gojko Zvonimir Martinac 063 637 911
22.	Donja Blatnica	Milenko Barbarić 063 669 569
23.	Donji Veliki Ograđenik	Krešimir Milićević 063 325 100
24.	Dragićina	Mate Stojić 063 402 458
25.	Čitluk-Grad	Dinko Ostojić 063 886 007
26.	Paoča-Vidovići	Miro Ćorić 063 322 162

Tabela 10.: Pregled povjerenika civilne zaštite po mjesnim zajednicama

2.5.3. Pregled specijalističkih postrojbi civilne zaštite sa podacima o ljudstvu raspoređenom u te postrojbe i njihovim adresama i brojevima telefona

Postrojbe civilne zaštite koje se organiziraju sukladno odredbama članka 32. stavak 2. i članka 127. Zakona o zaštiti i spasavanju, predstavljaju posebne sastave pripadnika civilne zaštite namijenjene za obavljanje određenih zadaća u zaštiti i spasavanju ljudi, životinja i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, kao i na otklanjanju posljedica nastalih djelovanjem tih nesreća.

Postrojbe civilne zaštite organiziraju se i funkcioniraju sukladno odredbama članka 127. do 132. Zakona o zaštiti i spasavanju i odredbama članka 34. do 47. Pravilnika o organiziranju službi zaštite i spašavanja i postrojba civilne zaštite, njihovim poslovima i načinu rada („Službene novine Federacije BiH“ broj 77/06).

Postrojbe specijalističke namjene formiraju se posebnim aktom koji donosi općinski načelnik na prijedlog stožera civilne zaštite općine.

Sukladno uvjetima iz članka 35. stavak 2. i 3. Pravilnika mogu se formirati sljedeće postrojbe specijalističke namjene:

- Za zaštitu od požara
- Za medicinsku pomoć
- Za zaštitu i spašavanje od mina i ne eksploziviranih ubojitih sredstava (NUS-a)
- Za RKB zaštitu
- Za spašavanje iz ruševina
- Za asanaciju terena
- Za spašavanje na vodi i pod vodom
- Za spašavanje s visina
- Za spašavanje životinja i namirnica životinjskog podrijetla

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

- Za upravljanje i održavanje skloništa i zaklona.

Prema procjeni ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća općine mogu se formirati i druge postrojbe specijalističke namjene, ako se procijeni da je potrebno formiranje tih postrojba o čemu odlučuje općinski načelnik prema zahtjevu službe za civilnu zaštitu.

Općina Čitluk pri Službi za civilnu zaštitu ima formiranu jedinicu za zaštitu od požara, točnije vatrogasnu jedinicu, te jedinicu za spašavanje sa visina i na visinama, točnije gorsku službu:

Redni broj	Naziv radnog mjesta	Broj telefona
1	Vatrogasno društvo - Čitluk	036 640 067
2	Hercegovačka gorska služba spašavanja Čitluk- HGSS Čitluk	063 717 343

Tabela 11.: Službe zaštita i spašavanja općine Čitluk

2.5.4. Pregled postrojbi civilne zaštite opće namjene sa podacima o ljudstvu raspoređenom u te jedinice i njihovim adresama i brojevima telefona

Postrojba opće namjene se formira na načelima teritorijalne popune kao vod. Vod se organizira, obučava i oprema za izvršavanje zadataka na području cijele Općine.

Pri Općinskom stožeru civilne zaštite utemeljit će se postrojba opće namjene jačine voda, a formiraće je Općinski načelnik na prijedlog Općinske službe civilne zaštite.

Postrojba civilne zaštite opće namjene organizirat će se, opremiti i obučavati za izvršavanje zadaća na pružanju potpore u provođenju mjera prve medicinske pomoći, za gašenje početnih i manjih požara, zaštiti od poplava, spasavanju ugroženih iz ruševina i zaklona, provođenju RKB zaštite, evakuaciji i zbrinjavanju ugroženih i stradalih, transportu i snabdijevanju osnovnim sredstvima za ishranu, smještaj i zdravlje ugroženog stanovništva, te zaštitu životinja.

POSTROJBA OPĆE NAMJENE – OPĆINSKOG STOŽERA CIVILNE ZAŠTITE

R. br.		Zapovjednik	Raspoređeno ljudstvo	Adresa i broj telefona
	POSTROJBA OPĆE NAMJENE – OPĆINSKOG STOŽERA CIVILNE ZAŠTITE		ZAPOVJEDNIŠTVO VODA	
			I - ODJELJENJE	

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

R. br.	Zapovjednik	Raspoređeno ljudstvo	Adresa i broj telefona

2.5.5. Pregled općinskih službi za zaštitu i spašavanje sa podacima o rukovoditeljima tih službi i podacima o ljudstvu raspoređenom u te službe i njihovim brojevima telefona i adresama, odnosno sjedištu tih službi

Službe zaštite i spašavanja, određene Pravilnikom o organiziranju službi zaštite i spašavanja i postrojba civilne zaštite, njihovim poslovima i načinu rada („*Službene novine Federacije BiH*“ broj 77/06) organiziraju se u pravnim osobama iz članka 32. Zakona o zaštiti i spasavanju koja ispunjavaju sljedeće uvjete:

1. Da je njihova djelatnost ili dio djelatnosti od značaja za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća,
2. Da raspolažu kadrovima koji su stručno obučeni i osposobljeni za obavljanje poslova iz mjerodavnosti službe zaštite i spašavanja koja će se formirati,
3. Da su materijalno opremljeni odgovarajućom opremom i drugim materijalno-tehničkim sredstvima koja su neophodna za vršenje poslova iz mjerodavnosti službi zaštite i spašavanja.

U akcijama zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara u općini Čitluk mogu biti angažirane sljedeće snage Civilne zaštite:

- Općinski stožer Civilne zaštite;
- Služba za civilnu zaštitu i vatrogasna postrojba;
- Policijska uprava Čitluk;
- J.P. "Veterinarska stanica" Čitluk;
- J.P. "Šume Herceg-Bosne" d.o.o. Mostar
- J.P."Broćanac" d.o.o. Čitluk;
- JU Dom zdravlja Čitluk.

Redni broj	Naziv službe Z/S	Šef službe	Adresa
1	SLUŽBA ZA CIVILNU ZAŠTITU I VATROGASNA POSTROJBA	Ivan Ostojić	Trg žrtava domovinskog rata br.1
2	JZU DOM ZDRAVLJA ČITLUK	Dr.Ozana Medić	Stjepana Radića br.3
3	J.P. BROĆANAC D.O.O. ČITLUK	Željko Dugandžić	Duhanski Put br.6
4	VETERINARSKA STANICA ČITLUK	Ilija Šego	Kralja Tomislava 113

Tabela 12.: Općinske službe za zaštitu i spašavanje

2.5.6. Osobna i materijalna formacija općinskih specijalističkih postrojbi civilne zaštite, kao i postrojba civilne zaštite opće namjene

1. Osobna formacija općinske vatrogasne postrojbe

R. br.	Ime i prezime	Radno mjesto	Stručna sprema
1	Silvio Ostojić	Zapovjednik vatrogasne postrojbe	VSS
2	Miro Tadić	Vatrogasac -vozač	SSS
3	Dario Ostojić	Vatrogasac – vozač	SSS
4	Mate Ivanković	Vatrogasac	SSS
5	Jadranko Barbarić	Vatrogasac – vozač	SSS
6	Marinko Juričić	Vatrogasac	SSS
7	Vjekoslav Anić	Vatrogasac-vozač	SSS
8	Ivan Sivrić	Vatrogasac-vozač	SSS

Tabela 13.: Osobna formacija općinske vatrogasne postrojbe

2. Materijalna formacija dragovoljnog vatrogasnog društva

Red. broj	Naziv artikala	Jed.mjere	Količina
1.	Navalno vozilo 2400L	1	2
2.	Autocisterna	1	1
3.	Terensko vozilo	1	1
4.	Pumpa	1	1
5.	Naprtnjača	1	20
6.	Vatrogasne cijevi	1	15
7.	Mlaznice	1	10
8.	Aparat za disanje	1	2
9.	Odjela za gašenje unutarnji požara	1	3
10.	Odjela za gašenje šumskih požara	1	15

Tabela 14.: Materijalna formacija dragovoljnog vatrogasnog društva

4. Vatrogasna oprema u spremištu

Redni broj	Naziv	Postrojba mjere	Količina
1.	Navalno vozilo Mercedes 2400L	1	2
2.	Autocisterna Tam 4500L	1	1
3.	Terensko vozilo Nissan Patrol	1	1
4.	Pumpa honda	1	1
5.	Naprtnjača	1	10
6.	Vatrogasne cijevi	1	7
7.	Mlaznice	1	5
8.	Aparat za disanje	2	2

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

Redni broj	Naziv	Postrojba mjere	Količina
9.	Odjela za gašenje unutarnjih požara	1	1
10	Odjela za gašenje šumskih požara	1	6

Tabela 15.: Vatrogasna oprema u spremištu

2.5.7. Pregled materijalno-tehničkih sredstava i opreme koja će se izuzimati od građana i pravnih lica za potrebe postrojba civilne zaštite specijalističke i opće namjene i općinskih službi zaštite i spašavanja

	JU Dom zdravlja
Smještajni kapacitet	Dom zdravlja Čitluk
Broj doktora	9
Oprema	EKG aparat, spirometar, zubarska oprema, ultrazvuk za dječije kukove, difibrilator, biokemjski analizator za obavljanje biokemijskih pretraga u laboratoriju, mamograf, ortopan (uređaj za slikanje zubi), RTG uređaj, stetoskop, sterilizator
Vozila	4

Tabela 16.: Pregled materijalno-tehničkih sredstava i opreme JU Dom zdravlja

NAPOMENA: U postupku ažuriranja Plana potrebno je tabelarno prikazati materijalno – tehnička sredstva pravnih osoba koja imaju funkciju u Službi zaštite i spašavanja, kao i materijalno – tehnička sredstva koja će se po potrebi izuzimati od građana.

3. DOKUMENT O AKTIVIRANJU, MOBILIZACIJI I ANGAŽIRANJU SNAGA I SREDSTAVA

3.1. Mjere, postupci i zadaci Općinskog stožera civilne zaštite, Općinskog načelnika i svake Općinske službe za upravu kao i Mjesnih zajednica na izvršavanju zadataka koji se odnose na zaštitu i spašavanje

R. br.	Izvršilac	Mjere, postupci i zadaci
1.	OPĆINSKI STOŽER CIVILNE ZAŠTITE	<ul style="list-style-type: none"> - Kada (po procjeni) nastupi stanje neposredne opasnosti od nastanka prirodne nepogode, organizira se izvanredna sjednica Stožera, gdje shodno stanju na terenu i procjeni, utvrđuju se pravci mogućeg djelovanja; - Po proglašenju stanja prirodne nesreće od strane Općinskog načelnika, organizira izvanrednu sjednicu Općinskog stožera; - Pokreće organizirani/interventni sustav zaštite i spašavanja te kontinuirano vrši analize i procjene stanja na terenu, - Aktivira rad Operativnog centra civilne zaštite u proširenom sastavu, u svrhu prikupljanja, obrade i prosljeđivanja svih informacija i podataka od značaja za zaštitu i spašavanje; - Alarmira i organizira uspostavljanje komunikacija i veza (radio i TV, telefonske, mobilne i informacijske veze); - Donosi naredbu o angažiranju snaga i sredstava civilne zaštite, kao i ljudstva i sredstava organa uprave, pravnih osoba i drugih institucija, mjesnih zajednica i građana i njihovih sredstava, na zadacima zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara koji su ugroženi ili stradali od (uslijed) djelovanja prirodne nepogode odnosno nesreće na području koje je pogođeno; - Donosi naredbu o provođenju odgovarajućih mjera zaštite i spašavanja i određuje snage i sredstva koje će provoditi te mjere; - U tijeku faze spašavanja i faze otklanjanja posljedica, neprekidno vrši usmjeravanje i raspoređivanje snaga i sredstava na područja na kojima je njihovo angažiranje potrebno i određuje mjere i aktivnosti koje treba poduzeti; - Usmjerava, organizira i provodi zaštitu i spašavanje života, imovine u privatnom i javnom vlasništvu i okoliša; - Određuje zadatke angažiranim snagama civilne zaštite i drugim snagama koje trebaju poduzimati u zaštiti i spasavanju ljudi i stalno prati i kontrolira izvršenje datih zadataka a prema potrebi, poduzima i druge mjere koje će osigurati izvršenje naređenih zadaća; - Sa članovima općinskog stožera civilne zaštite organizira dežurstvo u prostorijama civilne zaštite, odnosno preko struktura civilne zaštite, i u ugroženim područjima; - Rješava sva pitanja koja se tijekom provedbe zaštite i spašavanja pojave u svezi sa angažiranjem snaga i sredstava civilne zaštite i provedbi mjera zaštite i spašavanja i samozaštite građana;

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

R. br.	Izvršilac	Mjere, postupci i zadaci
		<ul style="list-style-type: none"> - Utemeljuje Stručna Općinska povjerenstva koje šalje na ugrožene terene u svrhu utvrđivanja stvarnog stanja na terenu izazvanog prirodnim nepogodama; - Na temelju izvješća Stručnih povjerenstava a po procjeni utvrđenih prioriteta, angažira odgovarajuće snage i sredstva u cilju saniranja odnosno otklanjanja posljedica nastalih djelovanjem prirodnih nesreća; - Donosi naredbu o evakuaciji ljudi i materijalnih dobara sa ugroženog na ne ugroženo područje unutar teritorije Općine; - Pri provođenju evakuacije ostvaruje suradnju s službama za upravu, policijskom postajom, crvenim križom, humanitarnim organizacijama i gospodarskim društvima koja mogu pomoći u učinkovitom izvršavanju evakuacije; - Angažira se na odgovarajućoj provedbi zbrinjavanja evakuiranog stanovništva; - Ostvaruje suradnju sa svim subjektima zaštite i spašavanja neophodnim za saniranje posljedica nastalih djelovanjem prirodne nesreće; - Uspostavlja i vodi preciznu evidenciju o angažiranoj mehanizaciji, izdatim nalogima za materijal, gorivo, sredstva i opreme i sl.; - Izrađuje povremene presjeke nastalih troškova tijekom angažiranja snaga civilne zaštite; - Vršiti povremene analize nastalih troškova tijekom provođenja spasilačkih akcija; - Organizirano i koordinirano sa spasilačkim službama vrši evakuaciju osoba iz zaplavljenih objekata; - Organizira privremen smještaj ugroženog stanovništva; - Organizira, koordinira i prati prijam i distribuciju artikala hrane, osnovnih životnih namirnica i odjeće za ugrožene građane; - Organizira smještaj i ishranu pripadnika spasilačkih postrojba koje su općini Čitluk stavljene na raspolaganje; - Organizira, usmjerava, koordinira i vrši osposobljavanje /prohodnost lokalnih putnih prometnica oštećenim klizištima, bujičnim vodama, visokim snijegom i drugim nepogodama; - Organizira i provodi opsežnu akciju čišćenja i uklanjanja mulja iz poplavljenih područja; - Organizira i provodi protiv epidemijske mjere zaštite (opsežnu akciju dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije na kompletnom poplavljenom području); - Organizira pranje svih lokalnih putnih komunikacija koje su bile zamuljene sa svim raspoloživim snagama koje u svom posjedu imaju cisternu (Profesionalna vatrogasna postojbina i dr.); - Organizira i provodi opsežnu akciju ispitivanja ispravnosti vode za piće na kompletnom području općine Čitluk, u i van sustava vodosnabdijevanja; - Organizira i šalje u ispomoć specijalne i druge timove drugim pogođenim općinama u FBiH; - Organizira i provodi akciju snabdijevanja pitkom vodom ugroženih

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

R. br.	Izvršilac	Mjere, postupci i zadaci
		<p>naselja;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uspostavlja organizaciju neprestanih preventivnih zdravstvenih i higijensko-epidemioloških akcija; - Kontinuirano vrši informiranje javnosti o stanju na terenu i provođenju spasilačkih akcija; - Organizira provođenje pojačanih mjera zaštite imovinske i osobne sigurnosti, javnog reda i mira na ugroženim područjima; - Rukovodi akcijom zaštite i spašavanja sve dotle dok se ne stvore uvjeti za normalno odvijanje života i rada na ugroženom području.
2.	OPĆINSKI NAČELNIK	<ul style="list-style-type: none"> - Donosi Procjenu ugroženosti područja općine Čitluk od prirodnih i drugih nesreća; - Donosi Općinski Plan zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća; - Donosi Odluku o proglašenju stanja prirodne nesreće i određuje snage i sredstva sa područja Općine na prevenciji, ublažavanju i otklanjanju štetnih posljedica od prirodne nesreće; - Osigurava planirana finansijska sredstva posebne naknade z/s u budžetu za provđenje mjera preventivne, operativne i sanacijske zaštite; - Utemeljuje strukture zaštite i spašavanja (službe, postrojbe, povjerenike CZ); - U pravilniku o unutarnjoj organizaciji, jasno određuje Općinsku službu koja se bavi pokretanjem projektiranja i sanacijama klizanja i odronjavanja zemljišta, te Službu koja uspostavlja i vodi katastar klizišta; - Utemeljuje i aktivira Općinsko povjerenstvo za utvrđivanje i procjenu šteta; - Koordinira i prati rad svih službi za upravu Općine, sa aspekta zaštite i spašavanja.
3.	ORGANI UPRAVE	<ul style="list-style-type: none"> - Izvršavaju i osiguravaju izvršavanje zakona, drugih propisa i općih akata kao i Općinskog Plana zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća; - Postupaju po naredbama Općinskog stožera civilne zaštite; - Stavljaju na raspolaganje odgovarajući broj stručnih i drugih osoba Općinskom stožeru civilne zaštite u svrhu učešća u stručnim povjerenstvima i provođenju drugih aktivnosti kojima rukovodi Općinski stožer civilne zaštite; - Staraju se o organiziranju i provođenju mjera zaštite i spašavanja u oblasti za koju su osnovani i odgovorni za stanje te zaštite; - Prate stanje zaštite i predlažu mjere za razvoj i unapređenje zaštite od prirodnih i drugih nesreća; - Organiziraju, uvezuju i koordiniraju aktivnosti na uređenju korita rijeka; - Dužni su da razrađuju zadatke od značaja za zaštitu i spašavanje u svojim godišnjim planovima rada.
4.	MJESNE ZAJEDNICE	<ul style="list-style-type: none"> - U Statutu mjesne zajednice, utvrđuju organizaciju i provođenje preventivnih, operativnih i sanacijskih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara u svojoj mjesnoj zajednici; - Organiziraju i osposobljavaju građane za provođenje zadataka i mjera

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

R. br.	Izvršilac	Mjere, postupci i zadaci
		<p>zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća u svojoj mjesnoj zajednici;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planiraju, organiziraju i provode odgovarajuće mjere zaštite od prirodnih i drugih nesreća u svojoj mjesnoj zajednici; - Uspostavljaju stalnu vezu sa Općinskim stožerom civilne zaštite; - Brinu se o sredstvima i opremi koju im na raspolaganje stavi Općinski stožer civilne zaštite u svrhu provođenja aktivnosti na otklanjanju posljedica prirodnih i drugih nesreća; - Organiziraju i osiguravaju prihvata i zbrinjavanje evakuiranih građana i njihovih materijalnih dobara; - Organiziraju i održavaju rad za vrijeme trajanja prirodne nesreće; - Osiguravaju informiranje svojih mještana o posljedicama i mjerama koje se poduzimaju od strane Općinskog stožera CZ na zaštiti i otklanjanju posljedica od prirodnih i drugih nesreća; - Organiziraju uređenje i čišćenje postojećih kanala za odvodnju površinskih voda; - Organiziraju iskop novih kanala u cilju kanaliziranja otjecanja površinskih voda u svojoj MZ; - Organiziraju čišćenje i odčepljavanje propusta duž kanala u svojoj MZ; - Organiziraju čišćenje mulja i naplavina iz dvorišta i putnih prometnica u svojoj MZ; - Organiziraju uređenje bankina duž puteva, radi zaštite asfaltne i druge podloge u svojoj MZ; - Organiziraju uređenje stradanih makadamskih puteva u svojoj MZ; - Organiziraju i vrše sve druge zadatke koji su po procjeni potrebni u svrhu otklanjanja posljedica prirodnih i drugih nesreća.

Tabela 17.: Mjere, postupci i zadaci Općinskog stožera civilne zaštite, Općinskog načelnika i svake Općinske službe za upravu kao i Mjesnih zajednica na izvršavanju zadataka koji se odnose na zaštitu i spašavanje

3.2. Prilog dokumenta

3.2.1. Pregled Općinskih službi za upravu, sa podacima o rukovoditeljima tih službi i njihovim adresama i brojevima telefona (fiksni/mobilni)

Pored Općinske službe civilne zaštite u organima uprave općine Čitluk postoje službe sa izvjesnim pravima i obavezama u oblasti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara i to:

Rb.	Naziv službe	Rukovodilac službe	Adresa	Broj telefona
1.	Ured načelnika	Mario Rozić, dipl. iur.	Trg žrtava domovinskog rata 1	036/640-525
2.	Služba za financije	Pavo Zovko, dipl. oec.	Trg žrtava domovinskog rata 1	036/ 640 – 521

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

Rb.	Naziv službe	Rukovodilac službe	Adresa	Broj telefona
3.	Služba za gospodarstvo	Jasna Karačić, dip. ing.	Trg žrtava domovinskog rata 1	036/ 640 – 523
4.	Služba za graditeljstvo, prostorno uređenje i zaštitu okoliša	Vesna Vasilj, dipl. ing. arh.	Trg žrtava domovinskog rata 1	036/ 640 – 522
5.	Služba za geodetske i imovinsko-pravne poslove	Franimir Pervan, dipl. iur.	Trg žrtava domovinskog rata 1	036/ 640 – 524
6.	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i branitelje	Ilko Prusina, dipl.iur.	Trg žrtava domovinskog rata 1	036/ 640-546
7.	Služba za civilnu zaštitu	Ivan Ostojić, dipl. ing. agr.	Trg žrtava domovinskog rata 1	036/640- 546
8.	Zajedničke službe	Marko Klemo, dipl.iur.	Trg žrtava domovinskog rata 1	036/ 640 – 540

Tabela 18.: Pregled Općinskih službi za upravu

3.2.2. Pregled (popis) predsjednika Mjesnih zajednica sa podacima o njihovim adresama i brojevima telefona (fiksni/mobilni)

R.br.	Mjesna zajednica	Ime (ime oca) prezime	Broj telefona
1.	Mostarsko Cerno	Dragan Barbarić	063 445 405
2.	Donji Mali Ograđenik	Borislav Šimović	063 321 647
3.	Donji Hamzići	Damir Ivanković	063 324 077
4.	Kručevići	Robert Primorac	063 325 546
5.	Služanj	Frano Turudić	063 320 252
6.	Gornji Hamzići	Danijel Korać	063 466 416
7.	Čalići	Stojan Musa	063 409 142
8.	Potpolje	Jadranko Vlašić	063 893 240
9.	Međugorje	Dragan Vasilj	063 383 959
10.	Bijakovići	Dragan Ostojić	063 326 582

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

R.br.	Mjesna zajednica	Ime (ime oca) prezime	Broj telefona
11.	Vionica	Damir Mandarić	063 320 246
12.	Dobro Selo	Kristijan Šaravanja	063 928 630
13.	Krehin Gradac	Dalibor Čarapina	063 402 485
14.	Gornja Blatnica	Jozo Vučić	063 217 987
15.	Tepčići	Jure Martinović	063 834 248
16.	Čitluk-Selo	Veselko Pervan	063 313 331
17.	Gornji Ograđenici	Slobodan Odak	063 324 398
18.	Gradnići	Gojko Prskalo	063 454 484
19.	Biletići	Miroslav Bevanda	063 078 587
20.	Blizanci	Zdenko Božić	063 066 510
21.	Čerin	Gojko Zvonimir Martinac	063 637 911
22.	Donja Blatnica	Milenko Barbarić	063 669 569
23.	Donji Veliki Ograđenik	Krešimir Miličević	063 325 100
24.	Dragićina	Mate Stojić	063 402 458
25.	Čitluk-Grad	Dinko Ostojić	063 886 007
26.	Paoča-Vidovići	Miro Ćorić	063 322 162

Tabela 19.: Popis predsjednika Mjesnih zajednica

4. DOKUMENT O MJERAMA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

4.1. Preventivna faza mjera zaštite i spašavanja

Područje razvoja pripravnosti (spremnosti) lokalne zajednice međusobno je uvjetovano postizanjem stanja boljeg od prethodnog ili zatečenog u odnosu na probleme upravljanja prirodnim i drugim nesrećama u svim fazama. Faze upravljanja u prirodnim i drugim nesrećama u načelu trebaju biti istovjetne sa razvojnim područjima zaštite i spašavanja kako bi se osigurala učinkovitost sustava zaštite i spašavanja.

Postizanjem pripravnosti (spremnosti), u razvojnom i organizacijskom smislu u oblasti zaštite i spašavanja, lokalnoj zajednici se omogućuje brzo i učinkovito djelovanje u odgovorima na izazove prirodnih i drugih nesreća.

4.1.1. Mjere zaštite i spašavanja koje će se poduzimati s ciljem spriječavanja nastanka prirodne nepogode ili druge nesreće

Preventivne mjere zaštite i spašavanja koje će se poduzimati su:

- Primjena propisa o građenju (urbanističko-prostorna i tehnička dokumentacija);
- Kontrola poštivanja propisanih građevinsko-tehničkih normi kod izgradnje građevinskih (stambenih, poslovnih, infrastrukturnih) i drugih objekata;
- Spriječavanje bespravne gradnje stambenih, poslovnih i drugih objekata i zakonsko sankcioniranje svih onih koji svojim nepropisnim i nestručnim radnjama prouzroče nastanak klizišta i odrona zbog čega su nastale posljedice na materijalnim dobrima u javnom ili privatnom vlasništvu;
- Sanacija najprioritetnijih klizišta i odrona zemljišta, koja ugrožavaju i oštećuju infrastrukturne, stambene, i druge objekte po prethodno izrađenoj projektnoj dokumentaciji;
- Izrada i vođenje katastra klizišta na području općine Čitluk;
- Izrada, tiskanje i distribucija uputstava građanima o ponašanjima za slučaj zemljotresa;
- Prikupljanje podataka o pojavama klizišta i odrona i kontinuirano vođenje i ažuriranje registra klizišta i odrona na području Općine;
- Pojačan inspekcijski nadzor nad gradnjom objekata;
- Procijeniti mogući broj, u najtežoj situaciji (pretpostavka 7°MCS i više) poginulih, nestalih, teže i lakše povrijeđenih građana;
- Procijeniti mogući broj plitko, srednje i duboko zatrpanih u ruševinama od zemljotresa;
- Osposobljavanje struktura civilne zaštite na spasavanju od prirodnih i drugih nesreća;
- Pravovremeno organiziranje/ugovaranje rada zimske službe u gradu, lokalnim i nekategoriziranim putevima na području Općine;
- Provođenje zdravstvenog odgoja i prosvjećivanja sa svrhom podizanja duševne i tjelesne sposobnosti građana;
- Izrada karti plavnih područja, najkritičnijih mjesta na vodotocima, klizišta i erozivnih područja;
- Uređenje korita vodotoka II kategorije i većih potoka;

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

- Čišćenje snijega i leda sa javnih prometnica i površina lokalnog značaja i lokalne nadležnosti;
- Utvrđivanje kritičnih mjesta i izrada pregleda istih, sa najvažnijim podacima o plavnom pojasu;
- Pošumljavanje goleti radi smanjenja bujica i erozije tla;
- Deponiranje dovoljnih količina posipnog materijala na proširenjima uz kolnike na usponima cesta;
- Nabavka, preuzimanje i deponiranje abrazivnog materijala za spriječavanje klizavosti;
- Zabrana stambene izgradnje u plavnom pojasu;
- Otkrivanje i otklanjanje uzroka oboljenja, odnosno spriječavanje i suzbijanje bolesti te njihovih posljedica;
- Praćenje meteorološke situacije i prikupljanje podataka od značaja za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća;
- Poduzimanje različitih mjera na zaštiti voda za piće od različitih oblika zagađenja na čitavoj teritoriji Općine;
- Procjenjivanje i utvrđivanje razmjera opasnosti po ljude i materijalna dobra, od posljedica visokog snijega i sniježnih nanosa;
- Poduzimanje i utvrđivanje razmjera opasnosti po ljude i materijalna dobra, od posljedica visokog snijega i sniježnih nanosa;
- Poduzimanje mjera zaštite od ekoloških činilaca štetnih po zdravlje, uključivši sve mjere za očuvanje, unaprijeđenje i poboljšanje zdravstvenih uvjeta životne sredine i radne okoline i higijenskih uvjeta za život i rad čovjeka;
- Prikupljanje podataka o opasnosti od epidemija;
- Uspostaviti suradnju sa udrugama građana čija je neposredna djelatnost vezana za aktivnosti na vodi i pod vodom, te iste aktivno uključiti u provođenje preventivnih mjera zaštite od poplava;
- Pri izradi i usvajanju prostornih, regulacionih i drugih planova građenja na području općine Čitluk, neophodno je osigurati da se u iste ugrade zahtjevi zaštite i spašavanja od prirodnih nepogoda, pri čemu se poseban akcent stavlja na „Procjenu ugroženosti područja općine Čitluk“, kao i na iskustva Općinske službe civilne zaštite na aktivnostima zaštite i spašavanja;
- Evidentiranje objekata podložnih rušenju zbog loše gradnje, odnosno objekata koji svojim rušenjem mogu ugroziti druge objekte zbog blizine gradnje;
- Osposobljavanje i opremanje struktura civilne zaštite za spašavanje na vodi i pod vodom;
- Priprema i osposobljavanje građanstva u okviru obitelji, stambenih i poslovnih objekata i mjesnih zajednica na provođenju mjera zaštite i spašavanja od poplava;
- Organizirati i vršiti kontinuirano vježbe struktura civilne zaštite, te iskustva iz tih vježbi ugraditi u planove zaštite i spašavanja;
- U pravilniku o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta organa uprave, jasno odrediti Općinsku službu koja vodi poslove pokretanja projektiranja i sanacije klizišta i odrona zemljišta, kao i službu koja vodi registar klizišta;
- Izgradnja novih i sanacija postojećih kanala i vodopropusta za regulaciju i odvodnju površinskih (atmosferskih, otpadnih i drugih voda);

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

- Izgradnju novih i održavanje izgrađenih drenaža terena;
- Zasađivanje različitim biljnim kulturama zemljišta podložnom klizanju;
- Čišćenje kanala i vodopropusta u naseljenim mjestima;
- Provođenje mjera imunizacije građana od mogućih zaraznih bolesti;
- Izmjena ratarskih u korist voćarskih kultura u plavnom pojasu;
- Deponiranje vreća napunjenih pijeskom na kritičnim mjestima;
- Izgradnja nasipa za obranu od poplava;
- Provođenje mjera posebnog nadzora nad stanovnicima starijim od 65 godina;
- Snabdijevanje lijekovima i drugim sredstvima za liječenje;
- Popravka ranije izgrađenih nasipa koji su oštećeni iz raznoraznih razloga;
- Praćenje prognoze kretanja vodostaja;
- Prikupljanje podataka o opasnosti od poplave;
- Provođenje kontinuirane kontrole objekata vodosnabdijevanja, u gradu, naseljenim mjestima, privrednim društvima, javnim ustanovama i sl.;
- Provođenje redovitih liječničkih pregleda radi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti građana;
- Provođenje mjera zdravstvene zaštite djece predškolskog uzrasta, brinuti o njihovom zdravstvenom stanju i unapređenje zdravlja i učešće u podizanju psihofizičke sposobnosti;
- Kadrovsko jačanje i materijalno – tehničko opremanje higijensko – epidemiološke službe (HES) Doma zdravlja Čitluk;
- Organiziranje, popuna, obuka i tehničko osposobljavanje Operativnog centra civilne zaštite;
- Osposobljavanje i tehničko opremanje povjerenika i postrojbi civilne zaštite za rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja od prirodnih nepogoda;
- Organiziranje i provođenje kontinuirane dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije (DDD);
- Priprema i osposobljavanje građanstva u okviru obitelji, stambenih i poslovnih objekata, mjesnih zajednica na provođenju mjera zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća;
- Organiziranje, uvezivanje, tehničko osiguranje i stavljanje u funkciju sustava veza potrebnih za upravljanje, osmatranje i uzbunjivanje;
- Aktiviranje odgovarajućih struktura civilne zaštite (stožera CZ, službi zaštite i spašavanja, postrojbe CZ opće namjene i povjerenika) i sredstava zaštite i spašavanja;
- Planiranje djelovanja dovoljnog broja zdravstvenih ekipa u vanrednim situacijama;
- Davanje prijedloga za proglašenje stanja prirodne nepogode od prirodnih i drugih nepogoda.

4.1.2. Općinske službe za upravu, koje su obvezne da, kao dio svoje redovite djelatnosti, neposredno izvršavaju preventivne mjere zaštite i spašavanja

R. br.	Preventivna mjera	Vrši	Rok
1.	<ul style="list-style-type: none"> - obavlja i osigurava izvršenje zakona i drugih propisa u oblasti za koje je utemeljena, - sprovodi utvrđenu politiku u pitanjima iz nadležnosti Službe, - obavlja poslove koji se odnose na utvrđivanje i određivanje naknade za troškove uređenja gradskog građevinskog zemljišta, javnih površina, renti i doprinosa za skloništa, - obavlja stručne i poslove u pripremi i provođenju planskih akata (urbanistički plan, regulacijski plan i urbanistički projekti i drugi dokumenti prostornog uređenja koji su definirani Zakonom o prostornom uređenju), - obavlja analitičko praćenje stanja i kretanja u oblastima za koje je utemeljena, - obavlja izradu nacрта akata koje usvaja Općinsko vijeće, daje mišljenja, prijedloge i sugestije kod izrade akata koje usvajaju nadležne institucije iz oblasti za koje je utemeljena, - obavlja poslove iz oblasti zaštite čovjekova okoliša u pitanjima iz nadležnosti Službe, - stara se o realiziranju proračunskih sredstava odabranih za djelokrug posla iz nadležnosti Službe, te - obavlja i druge stručne poslove i administrativne poslove iz svoje oblasti utvrđene zakonom i drugim propisima koji su joj dati u nadležnosti. 	Služba za graditeljstvo, prostorno uređenje i zaštitu okoliša	Stalni zadatak
2.	<ul style="list-style-type: none"> - obavlja i osigurava izvršenje zakona i drugih propisa u oblasti za koje je osnovana, - sprovodi utvrđenu politiku u pitanjima iz nadležnosti Službe, - obavlja poslove koji se odnose na utvrđivanje i određivanje naknade za troškove uređenja gradskog građevinskog zemljišta, javnih površina, renta i doprinosa za skloništa, - obavlja stručne i poslove u pripremi i provođenju planskih akata (urbanistički plan, regulacijski plan i urbanistički projekti i drugi dokumenti prostornog uređenja koji su definirani Zakonom o prostornom uređenju), - obavlja analitičko praćenje stanja i kretanja u oblastima za koje je osnovana, - obavlja izradu nacрта akata koje usvaja Općinsko vijeće, daje mišljenja, prijedloge i sugestije kod izrade akata koje usvajaju nadležne institucije iz oblasti za koje je osnovana, - obavlja poslove iz oblasti zaštite čovjekove okoline u pitanjima iz nadležnosti Službe, - stara se o realizaciji proračunskih sredstava odabranih za djelokrug posla iz nadležnosti Službe, te - obavlja i druge stručne poslove i administrativne poslove iz svoje oblasti utvrđene zakonom i drugim propisima koji su joj dati u nadležnosti. 	Služba za gospodarstvo	Stalni zadatak
3.	<ul style="list-style-type: none"> - izvršava i osigurava izvršenje zakona i drugih propisa u oblasti za koje je osnovana, - sprovodi utvrđenu politiku u pitanjima iz nadležnosti Službe, - obavlja statističku obradu podataka o poslovima iz oblasti za koje je 	geodetske i imovinsko-pravne	Stalni zadatak

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

R. br.	Preventivna mjera	Vrši	Rok
	<p>osnovana,</p> <ul style="list-style-type: none"> – obavlja poslove provođenja zakona i drugih propisa iz oblasti imovinsko-pravnih odnosa i katastra nekretnina, – provodi postupak rješavanja imovinsko-pravnih odnosa na građevnom zemljištu – provodi postupak rješavanja imovinsko-pravnih odnosa nastalih eksproprijacijom nekretnina, – obavlja određene poslove u postupku privatizacije i restitucije nekretnina, – razmatra pitanja prava preče kupovine nekretnina i zakupa nepokretnosti u državnoj svojini, – rješava o pravima na nekretninama sukladno zakonu, – priprema prijedloge općinskih propisa iz oblasti imovinsko-pravnih odnosa koje donosi Općinsko vijeće i Općinski načelnik, – obavlja poslove održavanja premjera i katastra nekretnina, te davanje drugih podataka sukladno zakonu i drugim propisima, – obavlja poslove vještačenja po pozivu suda u imovinsko-pravnoj oblasti, – obavlja poslove vještačenja i druge poslove iz okvira katastra nekretnina u postupcima rješavanja imovinsko-pravnih odnosa na zemljištu te – obavlja i druge stručne poslove iz svoje oblasti utvrđene zakonom i drugim propisima koji su joj dani u nadležnost. 		
4.	<ul style="list-style-type: none"> – izvršava i osigurava izvršenje zakona i drugih propisa u oblasti za koje je utemeljena; – osigurava provedbu zakona, drugih propisa i općih akata u okviru prava i dužnosti Općine u oblasti financija; – predlaže i provodi utvrđenu politiku u pitanjima iz nadležnosti Službe; – priprema i izrađuje općinski Proračun i planove izvan proračunskih sredstava; – izrađuje odluke o izvršenju Proračuna i druge akte iz oblasti financija, – obavlja plaćanje i prijenos sredstava sa transakcijskog računa, – prati realiziranje izvršenja Proračuna po vrstama prihoda i rashoda po korisnicima, – sustavno i ažurno evidentira sve proračunske transakcije u okviru općinskih prihoda i rashoda, – sustavno i ažurno knjiži sve financijske dokumente u glavnoj i pomoćnim knjigama, – pravovremeno obavlja zaključna knjiženja po periodičnim i završnom računu, – izrađuje tabelarna izvješća i informacije za Općinsko vijeće i Općinskog načelnika i viša državna tijela (županijska i federalna), – osigurava da se pravilno primjenjuju propisi o slobodi pristupa informacijama te – obavlja sve stručne i administrativne poslove za koje je Služba utemeljena kao i druge poslove iz njezine nadležnosti. 	Služba za financije	Stalni zadatak

Tabela 20.: Općinske službe za upravu, koje su obvezne da, kao dio svoje redovite djelatnosti, izravno izvršavaju preventivne mjere zaštite i spašavanja

4.1.3. Zadaci Općinske službe civilne zaštite na koordinaciji i angažiranju izvršitelja na provođenju preventivnih mjera zaštite i način ostvarivanja nadzora nad provođenjem tih mjera

Općinska služba civilne zaštite kroz odgovarajuće akte predlaže Općinskom načelniku, Općinskom vijeću i nadležnim Općinskim službama, odgovarajuća rješenja u provođenju odgovarajućih preventivnih mjera zaštite kao i način ostvarivanja nadzora nad provođenjem preventivnih mjera zaštite.

Težišni zadaci Službe civilne zaštite predviđeni Zakonom i ovim Planom su:

- Vršiti upravne, stručne i druge poslove iz oblasti zaštite i spašavanja iz nadležnosti Općine;
- Administrativno servisira rad Općinskog stožera civilne zaštite u pripremama i u tijeku vođenja akcije zaštite i spašavanja;
- Uspostavlja i vodi propisane evidencije u oblasti svog djelokruga rada i izdaje uvjerenja o činjenicama iz tih evidencija;
- Priprema i izrađuje informacije i izvješća o organiziranju, poduzimanju i provođenju preventivnih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara, predlaže mjere za unapređenje stanja u ovoj oblasti;
- Organizira rad Operativnog centra koji prikuplja, obrađuje i prosljeđuje informacije vezane za provođenje mjera zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća;
- Operativni centar CZ prikuplja, obrađuje i prosljeđuje podatke o svim vidovima opasnosti, vrši osmatranje, uzbunjivanje i upozoravanje građana, te priprema i šalje izvješća o poduzetim mjerama i aktivnostima nadležnim organima vlasti, susjednim operativnim centrima, operativnom centru ŽU CZ;
- Animira stanovništvo, vijeća mjesnih zajednica, poduzeća i druge pravne subjekte na provođenju preventivnih mjera zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća;
- Vršiti i druge poslove u oblasti zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća koji su joj Zakonom i drugim propisima, Statutom Općine i Pravilnikom Općine stavljani u nadležnost;
- Suraduje sa Mjesnim zajednicama i Općinskim načelnikom na realiziranju utvrđenih preventivnih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara;
- Vršiti edukaciju stanovništva o načinima i potrebi poduzimanja preventivnih mjera zaštite od prirodnih i drugih nesreća;
- Osigurava skladišni/magacinski prostor i MTS-a koji će se koristiti za odlaganje dijela opreme i sredstava struktura Civilne zaštite koja je potrebna za fazu preventivne zaštite;
- Prati provođenje preventivnih mjera zaštite i spašavanja od strane nadležnih Općinskih službi i drugih subjekata, te pravovremeno ukazuje na ne izvršavanje predloženih mjera zaštite;
- Putem elektronskih medija na području općine, vrši informiranje građana na provedbi preventivnih mjera zaštite i spašavanja za ovu oblast;

- Koordinira radom svih Općinskih službi na realiziranju preventivnih mjera zaštite i od istih zaprima informacije o poduzetim mjerama zaštite i spašavanja.

Za provođenje gore navedenih aktivnosti zadužuje se **šef Općinske službe civilne zaštite**.

4.1.4. Rokovi za izvještavanje Općinskog načelnika i Općinskog vijeća o stanju i problemima provođenja planiranih zadataka, kao i način ostvarivanja nadzora nad izvođenjem tih poslova

Općinska služba civilne zaštite i sve druge Općinske službe za upravu, u sklopu mjesečnih i godišnjih izvješća/informacija o radu Općinskih službi za upravu, vrše obradu o aktivnostima i stanju na terenu iz oblasti za koju su osnovane a koje imaju vezu sa poduzimanjem preventivnih mjera zaštite i spašavanja koje su navedene u ovom Planu a iste su delegirane određenim Općinskim službama za upravu.

Općinski načelnik i Općinsko vijeće će prilikom razmatranja dijelova izvješća/informacija Općinskih službi za upravu direktnim uvidom u aktivnosti i mjere u provođenje preventivnih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara, vršiti i direktni nadzor u provođenju istih i putem odgovarajućih zaključaka i odluka nalagati provođenje odgovarajućih mjera i aktivnosti Općinskim službama za upravu koje će imati za cilj poboljšanje provođenja preventivnih mjera zaštite.

4.2. Operativna faza – faza spašavanja – odgovor

Suština ukupnih priprema lokalne zajednice za zaštitu i spašavanje jeste postizanje sposobnosti odgovora (reakcije, intervencije) na izazove prirodnih i drugih nesreća. Zapravo, to je centralno područje sustava zaštite i spašavanja koje je uvjetovano i određeno postizanjem kvalitete razvoja područja prevencije sa ublažavanjem, a posebno pripravnosti/ spremnosti.

Mjere odgovora (interventne mjere) su one koje se poduzimaju neposredno prije (nakon uzbunjivanja) ili poslije udara prirodne i druge nesreće usmjerene ka spasavanju života i zaštiti imovine i sagledavanju trenutačnih šteta nastalih na početku te nesreće.

Aktivnosti odgovora (interventne mjere) izvode se u krajnje teškim uvjetima, teško se realiziraju, zahtijevaju velika požrtvovanja ljudstva, osigurane resurse, prethodno planiranje i programiranje, organiziranost, obučenost i uvježbanost snaga i operativno stručnih tijela za upravljanje procesom.

Učinkovitim odgovorom na stanje prirodne i druge nesreće postiže se smanjenje broja nastradalih, olakšavanje teškoća i patnji, povrat osnovnih uvjeta potrebnih za život i funkcioniranje sustava lokalne zajednice.

4.2.1. Mjere zaštite i spašavanja koje će se neposredno poduzimati od momenta pojave opasnosti, odnosno nastanka prirodne i druge nesreće i u tijeku djelovanja prirodne ili druge nesreće u cilju spašavanja ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara

- Pokreće se organizirani/interventni mehanizam sustava zaštite i spašavanja;
- Vrše se kontinuirane analize i procjene stanja na terenu i sukladno s tim naređuju/provode odgovarajuće mjere zaštite i spašavanja na terenu po prioritetima u cilju normaliziranja stanja na terenu;
- Organiziraju se, usmjeravaju i koordiniraju aktivnosti spasilačkih službi na spasavanju ljudi i materijalnih dobara;
- Organiziraju se i koordiniraju aktivnosti na privremenom smještaju ugroženog stanovništva;
- Organiziraju se, uvezuju i koordiniraju aktivnosti na prijemu, smještaju i distribuciji humanitarne robe (hrana, odjeća, obuća, sredstva za higijenu i sl.);
- Organizira se smještaj i ishrana pripadnicima spasilačkih postrojbi ustupljenih općini Čitluk;
- Organiziraju se usmjeravaju i koordiniraju aktivnosti na raščišćavanju odnosno osposobljavanju putnih komunikacija ugroženih/oštećenih prirodnim nepogodama;
- Organiziraju se, usmjeravaju i koordiniraju aktivnosti na provođenju opsežnih akcija na čišćenju i uklanjanju mulja iz poplavljenih područja;
- Organizira se, usmjerava i koordinira aktivnost na opsežnim akcijama protiv-epidemijskih mjera (DDD);
- Organizira se, usmjerava i koordinira aktivnost na ispitivanju ispravnosti vode za piće na kompletnom području Općine;
- Organizira se neprekidno uspostavljanje komunikacija i veza (radio i TV, telefonske, mobilne i informacijske);
- Organizira se i provodi akcija snabdijevanja pitkom vodom ugroženih naselja;
- Organiziraju se neprestane preventivne zdravstvene i higijensko-epidemiološke akcije;
- Uspostavlja se informacijsko upravljanje – putem medija;
- Organiziraju se pojačane mjere zaštite imovinske i osobne sigurnosti, javnog reda i mira na ugroženim područjima.

4.2.2. Snage i sredstva civilne zaštite koje se mogu angažirati na spašavanju ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara

R.br.	Naziv organa	Struktura civilne zaštite	Sredstva	Broj pripadnika civilne zaštite
1.	Općina	vod	Financijska i materijalna sredstva koja ima na raspolaganju.	30
2.	JU „Dom zdravlja“	vod	Sredstva koja ima u svakodnevnoj uporabi.	15
3.	Veterinarska stanica	odjeljenje	Sredstva koja ima u svakodnevnoj uporabi.	5

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

R.br.	Naziv organa	Struktura civilne zaštite	Sredstva	Broj pripadnika civilne zaštite
4.	JKP	vod	Sredstva koja ima u svakodnevnoj uporabi.	10
5.	Profesionalna vatrogasna postrojba	odjeljenje	Sredstva koja ima u svakodnevnoj uporabi.	5
6.	VD	vod	Sredstva koja ima u svakodnevnoj uporabi.	15
7.	Crveni križ	vod	Sredstva koja ima u svakodnevnoj uporabi.	20

Tabela 21.: Snage i sredstva civilne zaštite koje se mogu angažirati na spašavanju ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara

Pored navedenih snaga zaštite i spašavanja, veoma brzo se mogu angažirati sva pravna i fizička lica koja raspolažu sa odgovarajućim resursima za zaštitu i spašavanje.

4.2.3. Mjere, postupci i zadaci Općinskog načelnika, Općinskih službi za upravu, pravnih osoba i drugih izvršitelja koje će se poduzimati u akciji zaštite i spašavanja

Općinski načelnik

- Donosi odluku o proglašenju stanja prirodne nepogode kojom Općinskom stožeru civilne zaštite stavlja na raspolaganje uporabu svih raspoloživih snaga i sredstava civilne zaštite, službi za upravu, javnih poduzeća, javnih ustanova, i drugih pravnih osoba sa područja Općine na prevenciji, ublažavanju i otklanjanju štetnih posljedica od prirodnih i drugih nesreća po ljude i materijalna dobra u javnom i privatnom vlasništvu;
- Kroz rebalans budžeta osigurava dio nedostajućih sredstava za pokrivanje dijela troškova nastalih angažiranjem snaga i sredstava zaštite i spašavanja u provođenju akcija zaštite i spašavanja tijekom trajanja prirodne nepogode, iz sredstava doznačenih s viših razina vlasti;
- Na propisan način, potražuje financijsku pomoć od nadležnih organa županije i Federacije Bosne i Hercegovine, u cilju prevazilaženja nastalog stanja izazvanog prirodnom nepogodom, i putem nadležnih organa osigurava namjensko trošenje eventualno dobijenih sredstava;
- Razmatra izvješće Općinskog povjerenstva za procjenu i utvrđivanje šteta;
- Izvješće o nastalim troškovima učešća u akcijama zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara te informaciju o posljedicama djelovanja prirodne nepogode upućuje Općinskom vijeću na razmatranje i usvajanje;
- Poduzima mjere za koje je ovlašten i predlaže odgovarajuće mjere Općinskom vijeću o kojima vijeće odlučuje;
- Upućuje odgovarajuće zahtjeve ŽS CZ i FS CZ za hitne intervencije;
- Vršiti i druge poslove u oblasti zaštite i spašavanja od prirodnih nepogoda koji su mu Zakonom i drugim propisima i Statutom Općine stavljeni u nadležnost;
- Donosi odluke o prestanku stanja prirodne nepogode.

Kada se prirodna ili druga nesreća izrazi jačim intenzitetom, i kada za provođenje hitnih mjera zaštite i spašavanja nema dovoljno planiranih sredstava u budžetu, Općinski načelnik upućuje zahtjev za dodjelu jednokratne pomoći za žurne intervencije Županijskom stožeru civilne zaštite.

Služba za financije

- Osigurava i planira sredstva u budžetu za akontativno plaćanje provođenja akcija zaštite i spašavanja od strane Općinskog stožera civilne zaštite.
- Vršiti isplatu obračunatih/iskazanih troškova angažiranog ljudstva i mehanizacije nastalih tijekom provođenja akcija zaštite i spašavanja.
- Općinskom stožeru civilne zaštite stavlja na raspolaganje, stručne kadrove za koje se procijeni da su potrebne u provođenju akcije zaštite i spašavanja.
- Sve drugo, po naredbama, zahtjevima i zaključcima Općinskog stožera civilne zaštite.

Za provedbu gore navedenih aktivnosti – ***zadužuje se rukovoditelj službe.***

Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i branitelje

- U suradnji sa Općinskim stožerom civilne zaštite, a preko predsjednika Mjesnih zajednica animira građane na ugroženom području radi učešća u akcijama provođenja mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara;
- Prati stanje i koordinira aktivnosti sa Mjesnim zajednicama i Općinskim stožerom civilne zaštite u provođenju mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara;
- Skupa sa Službom za graditeljstvo, prostorno uređenje i zaštitu okoliša, osigurava prostor za smještaj angažiranih snaga civilne zaštite koje vrše akciju zaštite i spašavanja na određenom području;
- Prikuplja i dostavlja podatke od značaja za zaštitu i spašavanje operativnom centru civilne zaštite;
- Osigurava dovoljan broj vozila voznog parka Općine za potrebe rada Općinskog stožera u tijeku trajanja akcije zaštite i spašavanja i odgovarajućih stručnih komisija, inspekcija i dr;
- Općinskom stožeru civilne zaštite ustupa na raspolaganje svoje uposlenike, za koje Stožer procijeni da su potrebni;
- Osigurava objekte za smještaj pomjerenog stanovništva, materijalnih dobara i stoke;
- Sve drugo, prema naredbama, zahtjevima i zaključcima Općinskog stožera civilne zaštite.

Za provedbu gore navedenih aktivnosti – ***zadužuje se rukovoditelj službe.***

Služba za graditeljstvo, prostorno uređenje i zaštitu okoliša

- Procjenjuje situaciju na ugroženom području, predlaže i izvršava mjere iz svoje nadležnosti kao i naredbe Općinskog stožera civilne zaštite;
- Općinskom stožeru civilne zaštite ustupa na raspolaganje svoje uposlenike, za koje stožer procijeni da su potrebni;

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

- Skupa sa Službom za društvene djelatnosti , opću upravu i branitelje, osigurava prostor za smještaj angažiranih snaga civilne zaštite koje vrše akciju zaštite i spašavanja na određenom području;
- Prikuplja i dostavlja podatke od značaja za zaštitu i spašavanje operativnom centru civilne zaštite;
- Sve drugo, po naredbama, zahtjevima i zaključcima Općinskog stožera civilne zaštite.

Za provedbu gore navedenih aktivnosti – **zadužuje se rukovoditelj službe.**

Radio

- Ostvaruje neprekidnu komunikaciju sa zapovjednikom, načelnikom i članom Općinskog stožera civilne zaštite zaduženog za informiranje, kako bi se javnost upoznala sa aktivnostima koje se provode na ublažavanju i otklanjanju posljedica prirodnih nepogoda;
- Osigurava svoje prisustvo na prostoru gdje se izvode akcije zaštite i spašavanja, bilježe stanje na terenu, te na kvalitetan način preko svojih medija informiraju javnost o stanju na terenu i tijeku trajanja akcije zaštite i spašavanja kojom rukovodi Općinski stožer civilne zaštite;
- Redovito i prioritetno, u odnosu na programsku shemu, emitiraju informacije dobijene od Općinskog načelnika i Općinskog stožera civilne zaštite.

Za provedbu navedenih aktivnosti – **zadužuju se glavni i odgovorni urednici.**

Mjesne zajednice

- Provede naredbe Općinskog stožera civilne zaštite;
- Uspostavljaju stalnu vezu sa Općinskim stožerom civilne zaštite;
- Brinu se o sredstvima i opremi koju im na raspolaganje stavi Općinski stožer civilne zaštite u svrhu provođenja aktivnosti na otklanjanju posljedica prirodnih i drugih nesreća;
- Organiziraju i osiguravaju prihvata i zbrinjavanje pomjerenih građana i njihovih materijalnih dobara;
- Organiziraju i održavaju red za vrijeme trajanja prirodne nepogode;
- Osiguravaju informiranje svojih mještana o posljedicama i mjerama koje se poduzimaju od strane Općinskog stožera CZ na zaštiti i otklanjanju posljedica od prirodnih i drugih nesreća;
- Organiziraju uređenje i čišćenje postojećih kanala za odvodnju površinskih voda u svojoj MZ;
- Organiziraju iskop novih kanala u cilju kanaliziranja oticanja površinskih voda u svojoj MZ;
- Organiziraju čišćenje i otčepljanje propusta duž kanala u svojoj MZ;
- Organiziraju čišćenje mulja i naplavina iz dvorišta i putnih komunikacija u svojoj MZ,
- Organiziraju uređenje bankina duž puteva, radi zaštite asfaltne i druge podloge u svojoj MZ;
- Organiziraju uređenje makadamskih puteva u svojoj MZ;
- Organiziraju i vrše sve druge zadatke koji su potrebni u svrhu otklanjanja posljedica prirodnih i drugih nesreća.

Za provedbu navedenih aktivnosti – **zadužuju se predsjednici Mjesnih zajednica.**

Građani

- Zapisnički predaju tražena materijalna sredstva od strane Općinskog stožera civilne zaštite;
- Odazivaju se pozivu nadležnog organa Mjesne zajednice u zaštiti i spasavanju od prirodnih i drugih nepogoda;
- Izvršavaju mjere zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara koje naredi nadležni organ Mjesne zajednice, kroz formu radnih postrojbi;
- Dostavljaju podatke od značaja za zaštitu i spašavanje Operativnom centru CZ;
- Vrše i druge poslove u oblasti zaštite i spašavanja koje su im Zakonom i drugim propisom ili naredbom Općinskog stožera civilne zaštite stavljene u nadležnost.

Javna poduzeća i druge pravne osobe sa područja općine

Gospodarska društva i druge pravne osobe koja obavljaju djelatnosti iz oblasti: zdravstva, veterinarstva, stambenih i komunalnih poslova, vodoprivrede, šumarstva, poljoprivrede, građevinarstva, transporta, opskrbe, ugostiteljstva, vatrogastva i drugih oblasti u kojima se obavljaju djelatnosti od značaja za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih nepogoda, organiziraju i provode poslove zaštite i spašavanja sukladno Zakonu o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara i Općinskim Planom zaštite i spašavanja a naročito:

- Donose i razrađuju planove zaštite i spašavanja;
- Planiraju i osiguravaju materijalno – tehnička sredstva za provođenje mjera zaštite i spašavanja;
- Organiziraju postrojbe i povjerenike civilne zaštite, i opremaju postrojbe i povjerenike potrebnom opremom i sredstvima i osposobljavaju ih za njihovo učešće u zaštiti i spašavanju;
- Na zahtjev Općinskog stožera civilne zaštite stavljaju na raspolaganje potrebnu mehanizaciju, opremu i ljudstvo za otklanjanje posljedica prirodne nepogode;
- Operativnom centru civilne zaštite dostavljaju sve bitne podatke od značaja za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara;
- O pojavi prirodne nepogode odmah obavještavaju Operativni centar civilne zaštite te dostavljaju neophodne podatke koji od njih budu traženi;
- Ostvaruju suradnju sa Općinskom službom CZ i Općinskim stožerom Civilne zaštite;
- U slučaju potrebe vrše pomjeranje uposlenika i izmiještanje materijalnih dobara;
- Vrše i druge poslove u oblasti zaštite i spašavanja koje su im Zakonom i drugim propisom i naredbom Općinskog stožera civilne zaštite stavljene u nadležnost.

Za provedbu navedenih aktivnosti – **zadužuju se direktori preduzeća i pravnih lica.** (gdje se obavljaju poslovi iz stava 1. ovog dijela).

Telekom operateri

- Dužan je da u slučaju prirodne nepogode i prekida telefonskih veza, iste uspostavlja odmah, posebno subjekata po prioritetu i područja koja su najviše pogođena prirodnom nepogodom;
- Dužan je da osigura alternativni način napajanja i uspostave telefonskih linija za ugrožena područja;
- Dužan je da posjeduje organizirane mobilne ekipe, te redovito održava neometan pristup svojim objektima;
- Općinskom stožeru civilne zaštite putem Operativnog centra civilne zaštite dostavljaju informacije o provedenim aktivnostima i poduzetim mjerama na sanaciji ugroženih i oštećenih objekata.

Za navedene aktivnosti – ***zadužuju se rukovoditelji Telekom operatera.***

Elektroprivreda BiH, EP HZHB Mostar

- Dužni su da u slučaju prekida napajanja električnom energijom, istu uspostave odmah, po prioritetu, posebno subjektima i područjima koja su najviše pogođena prirodnom nepogodom;
- Dužni su da osiguraju alternativni način napajanja i uspostave elektro mreže na ugroženom području;
- Dužni su da posjeduju organizirane mobilne ekipe, te redovito održavaju neometan pristup svojim objektima;
- Općinskom stožeru civilne zaštite putem Operativnog centra civilne zaštite dostavljaju informacije o provedenim aktivnostima i poduzetim mjerama na sanaciji ugroženih i oštećenih objekata.

Za navedene aktivnosti – ***zadužuju se rukovoditelji Elektroprivrede BiH, EP HZHB Mostar***

J.U. Dom zdravlja

- Stavlja na raspolaganje sva sanitetska vozila sa potrebnim osobljem i neophodnom opremom radi pružanja prve medicinske pomoći i prijevoza i daljnjeg zdravstvenog tretmana eventualno povrijeđenih uslijed djelovanja prirodne nepogode;
- Redovito održava i osigurava prilaze svojim objektima, garažama, sektorskim ambulancama i sl.;
- O provedenim aktivnostima redovito izvještava Operativni centar civilne zaštite.

Za navedene aktivnosti ***zadužuje se direktor J.U. Dom zdravlja.***

Policijska postaja Čitluk

- Osigurava prioritetno kretanje i rad ljudstva i mehanizacije angažirane od strane Općinskog stožera CZ na otklanjanju posljedica prirodne nepogode;

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

- Dovoljnim brojem policijskih patrula usmjerava promet na alternativne pravce;
- Pojačava aktivnosti na zaštiti ljudi i njihove imovine u ugroženim naseljima;
- Asistira Općinskom stožeru civilne zaštite u slučajevima ometanja provođenja naređenih mjera zaštite i spašavanja;
- Zbog eventualno zakrčenog prometa, osigurava neometan pristup sanitetskim i drugim vozilima u krug Doma zdravlja, a posebice pred Hitnom službom Doma zdravlja;
- Redovito izvješćuje Operativni centar civilne zaštite o stanju na putevima, te upozorava učesnike u prometu o mogućnostima kretanja po istim i zabranama kretanja na oštećenim, ugroženim i uništenim putnim komunikacijama.

Za navedene aktivnosti – **zadužuje se zapovjednik policijske postaje Čitluk.**

4.2.4. Organizacija i način angažiranja građana i njihovih sredstava radi učešća u zaštiti i spašavanju

Građani su dužni sukladno uvjetima propisanim Zakonom i bez posebnog poziva, kao i na zahtjev organa Mjesne zajednice poduzimati potrebne mjere zaštite i spašavanja, ako prirodna nepogoda zaprijeti ili nastupi iznenada, te su o tome obvezni odmah, na najbrži način, obavijestiti operativni centar civilne zaštite ili Službu civilne zaštite, odnosno policiju.

Građani su dužni na ugroženom području postupiti po Odluci Općinskog načelnika koji proglašava nastanak prirodne nepogode i uzeti učešće u akcijama zaštite i spašavanja koje provodi Općinski stožer civilne zaštite.

Vlasnici i korisnici nekretnina dužni su omogućiti da se na njihovim nekretninama provode radovi neophodni za zaštitu i spašavanje od prirodne nepogode (rušenje objekata, nasipanje i uklanjanje različitih vrsta materijala, rušenje stabala i sl.) i sve druge mjere koje naredi Općinski stožer civilne zaštite.

Građani, vlasnici i korisnici opreme, odnosno materijalno – tehničkih sredstava (strojevi, cisterne, motorna vozila, zaprege, alati, sredstva veze i dr.) potrebnih za zaštitu i spašavanje od prirodnih nepogoda, dužni su tu opremu i sredstva staviti na raspolaganje Općinskom stožeru civilne zaštite koji rukovodi akcijama zaštite i spašavanja na ugroženom području.

4.2.5. Materijalna dobra koja će se izmještati sa ugroženog područja, prioriteti/redosljed u njihovom izmještanju te Općinske službe za upravu koje će vršiti izmještanje tih dobara

R. br.	Naziv sredstva	Način izmještanja	Ko vrši izmještanje	Prioriteti
1.	Sve vrste teretnih i putničkih m/v	Izmještanje u neugrožen rajon	Vlasnici i korisnici vozila	Po vrijednosti
2.	Prehrambeni artikli	U stambene i pomoćne objekte u neugroženim rajonima	Vlasnici sredstava uz angažiranje vlasnika objekta	-//-
3.	Odjevni predmeti, posteljina i sl.	U objekte gdje se smještaju i ugrožene osobe	Vlasnici	-//-

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

R. br.	Naziv sredstva	Način izmještanja	Ko vrši izmještanje	Prioriteti
4.	Gotovi proizvodi i sirovine	Prevoženje vlastitim prevoznim sredstvima	Vlasnici	Po procjeni
5.	Roba široke potrošnje u skladištima	Podizanje robe na više razine stalaža	Vlasnici	Po prioritetu
6.	Krupna i sitna stoka	Prevoženje i odvođenje u neugrožene rajone	Vlasnici stoke	Po prioritetu
7.	Tehničko – tehnološka, financijska i druga dokumentacija	Odnosjenjem u neugroženi rajon	Zadužene osobe	Po prioritetu
8.	Sva druga oprema, materijali i sredstva	Odnosjenjem / prevoženjem	Vlasnici	Po prioritetu

Tabela 22.: Materijalna dobra koja će se izmještatati sa ugroženog područja

4.2.6. Organizacija smještaja i ishrane postrojbi civilne zaštite i građana angažiranih na zaštiti i spašavanju

Organizaciju smještaja angažiranih snaga civilne zaštite i građana, preko određenih Općinskih službi za upravu, provodit će Općinski Stožer civilne zaštite koji je angažirao postrojbe i građane u akciji zaštite i spašavanja. Prostorije za smještaj angažiranih snaga civilne zaštite osigurat će u uskoj suradnji Općinske službe za graditeljstvo, prostorno uređenje I zaštita okoliša i Općinska služba za društvene djelatnosti, opću upravu I branitelje svaka u svojoj nadležnosti.

Objekte u kojima će se vršiti ishrana osigurat će Općinski stožer civilne zaštite. Hranu za angažirane građane i snage civilne zaštite osigurava Služba za snabdijevanje/logistiku, sustavom dostave u prostorije gdje su smještene odnosno gdje su angažirane snage civilne zaštite i građani, odnosno određene pravne osobe iz oblasti ugostiteljstva ili trgovine ukoliko se istim naredi njihovo angažiranje od strane Općinskog stožera civilne zaštite.

4.2.7. Zadaci, mjere i postupci Općinskog stožera civilne zaštite na organiziranju i rukovođenju akcije zaštite i spašavanja i obveze Općinskih službi za upravu i pravnih osoba u postupanju po naredbama Stožera civilne zaštite

Općinski stožer civilne zaštite Čitluk vrši sljedeće zadatke, mjere i postupke:

- Na temelju Odluke Općinskog načelnika vrši aktiviranje/angažiranje službi, postrojbi, povjerenika i drugih struktura civilne zaštite, pravnih i drugih osoba, Općinskih službi i materijalno-tehničkih sredstava za potrebe zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara;
- Odlučuje o uporabi snaga i sredstava civilne zaštite na zaštiti i spasavanju ljudi i materijalnih dobara i te snage raspoređuje na ugrožena područja;
- Naređuje provođenje odgovarajućih mjera zaštite i spašavanja i određuje snage i sredstva koja će provoditi te mjere;
- Rukovodi akcijama zaštite i spašavanja;
- Vodi popisane službene evidencije;

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

- O angažiranju ljudstva (brojno stanje, vrijeme angažiranja i sl.);
 - O angažiranju materijalno-tehničkih sredstava (brojno stanje, vrijeme angažiranja i sl.);
 - O utrošku pogonskog goriva (količina, vrsta, posebno za sve potrošače);
 - O utrošku sredstava za ishranu angažiranog ljudstva (broj obroka, cijena i sl.);
 - O eventualno poginulim i povrijeđenim (osobni podaci, uzroci pogibije i povređivanja i sl.);
 - Vodi poseban dnevnik o svim bitnim pitanjima vezanim za nastalo stanje na području Općine i poduzimanju potrebnih mjera;
 - Vodi i druge evidencije za koje se ukaže potreba;
- Izvršava naređenja Federalnog i Županijskog stožera civilne zaštite na poduzimanju mjera i aktivnosti na zaštiti i spašavanju;
 - Suraduje sa Županijskim i Federalnim stožerom civilne zaštite, stožerima civilne zaštite susjednih Općina, kao i sa drugim subjektima u provođenju mjera zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nepogoda;
 - U zaštiti i spasavanju predlaže učešće OS Bosne i Hercegovine i drugih snaga i sredstava sa područja županije i šire;
 - Daje službena obavještenja za javnost o nastanku prirodne i druge nesreće, o njenom obimu i posljedicama i o poduzetim mjerama zaštite;
 - Predlaže Općinskom načelniku donošenje odluke o prestanku stanja prirodne nepogode;
 - Izrađuje informaciju i zbirno izvješće o otklanjanju posljedica prirodne nepogode, kao i izvješće o troškovima nastalim u akcijama zaštite i spašavanja, te iste dostavlja Općinskom načelniku;
 - Vrš i druge poslove u oblasti zaštite i spašavanja od prirodnih nepogoda koje su mu Zakonom i drugim propisima stavljene u nadležnost;
 - Ostvaruje stalnu vezu i suradnju sa Općinskim načelnikom u cilju određivanja zajedničkih djelovanja na sanaciji posljedica prirodnih nepogoda;
 - Kontinuirano prima informacije prikupljene u operativnom centru CZ, i koriste ih za rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja;
 - Koristi informacije sa terena od svih drugih članova Općinskog stožera civilne zaštite i vrši koordinaciju mjera zaštite i spašavanja predloženih od strane Općinskog stožera CZ i vođa stručnih timova;
 - Vrš i operativnu koordinaciju sa spasilačkim ekipama, stručnim timovima, uposlenicima organa uprave, pravnih lica javnih poduzeća i javnih ustanova i drugih snaga, što bi imalo za cilj efikasnije djelovanje na suzbijanju posljedica prirodnih nepogoda;
 - Koristi sve raspoložive stručne kadrove organa uprave (formira timove za obilazak terena) za snimanje kompletnog stanja vodotoka (I i II kategorije) na području Općine, i objekata infrastrukture duž svih vodotoka i o tome uz pomoć stručnih timova donosi mjere na ublažavanju posljedica od poplave;
 - Koristi sve raspoložive kadrove organa uprave i vanjskih suradnika kroz formiranje stručnih timova za snimanje kompletnog stanja izazvanog klizištima, zemljotresom, poplavom i sl., u cilju zaštite od rušenja objekata, i uz pomoć stručnih timova određuju obitelji za napuštanje objekata zbog njihove sigurnosti i zaštite života i zdravlja i vode

evidenciju o evakuiranim osobama, njihovim trenutnom smještaju (rodbina, prijatelji, susjedi i sl.);

- Uz pomoć stručnih timova, sačinjavaju kompletnu informaciju o stanju izazvanom klizištima, poplavama, zemljotresom, visokim snijegom i sl., i mogućim posljedicama, i utvrđuju prioritete i načine sanacije posljedica tih nepogoda;
- Koriste sve raspoložive kadrove organa uprave kroz formiranje timova za ispomoć u zbrinjavanju stradalih i ugroženih;
- Određuju vrste i količine prioriternih potrepština – higijenski i prehrambeni paketi – za zbrinjavanje ugroženog stanovništva (na temelju informacija o broju evakuiranih);
- Vršiti neophodna zbrinjavanja najosnovnijim životnim namirnicama ugroženih obitelji uz koordinaciju sa Crvenim križom Općine;
- Kreira informaciju o načinu zbrinjavanja svih ugroženih kojima se pruži ta vrsta pomoći;
- Sačinjava informaciju o pogodnim prostorima i uvjetima smještajnih kapaciteta za smještaj ugroženih osoba i tu vrstu aktivnosti koordinira sa članom Općinskog stožera CZ za mjere z/s: spašavanje iz ruževina, evakuacija i zaštita okoliša.

Zapovjednik i načelnik Općinskog stožera CZ

- Rukovode akcijama zaštite i spašavanja;
- Ostvaruju stalnu vezu i suradnju sa Općinskim načelnikom u cilju određivanja zajedničkih djelovanja na sanaciji posljedica prirodne nepogode;
- Kontinuirano primaju informacije prikupljene u Operativnom centru civilne zaštite, i koriste ih za rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja;
- Uključuju sve raspoložive snage, sredstva i opremu na području Općine u cilju efikasnijeg djelovanja na ublažavanju posljedica prirodne nepogode;
- Koriste informacije sa terena od svih drugih članova Općinskog stožera civilne zaštite i vrše koordinaciju mjera zaštite i spašavanja predloženih od strane Općinskog stožera civilne zaštite i vođa stručnih timova.

Član Općinskog stožera civilne zaštite za mjere zaštite i spašavanja: zamračivanje, radiološka, kemijska i biološka zaštita i zaštita od ne eksplozivnih ubojnih sredstava:

- Osigurava informacije za članove Općinskog stožera civilne zaštite, raščlanjene po njihovim zaduženjima;
- Osigurava ekipe za pomoć u evakuacijama, zbrinjavanjima i sl.;
- Koordinira aktivnosti članova Općinskog stožera sa zapovjednikom i načelnikom stožera;
- Predlaže naredbe iz djelokruga svojih mjera zaštite i spašavanja;
- Koordinira i prati aktivnosti na terenu iz domena svojih mjera zaštite i spašavanja.

Član Općinskog stožera civilne zaštite za mjere z/s: zaštita i spašavanje na vodi i pod vodom i zaštita bilja i biljnih proizvoda:

- Koristi sve raspoložive stručne kadrove organa uprave (formira timove za obilazak terena) za snimanje kompletnog stanja vodotoka (I i II kategorije) na području Općine, i objekata infrastrukture duž svih vodotoka i o tome uz pomoć stručnih timova sačinjava kompletnu informaciju i predlaže mjere na ublažavanju posljedica od poplava;

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

- Ostvaruje usmenu i pismenu korespodenciju sa odgovornim u J.K.P. Broćanac d.o.o. Čitluk i upoznaje ih sa stanjem u ovoj oblasti na vodotoku II kategorije (Potok Lukoč) na temelju sačinjene informacije od formiranih timova sa terena, i osigurava povratnu informaciju o namjerama djelovanja ovog javnog poduzeća.;
- Predlaže naredbe iz djelokruga svojih mjera zaštite i spašavanja;
- Koordinira i prati aktivnosti na terenu iz domena svojih mjera zaštite i spašavanja.

Član Općinskog stožera civilne zaštite za mjere z/s: spašavanje iz ruševina, evakuacija i zaštita okoliša:

- Koristi sve raspoložive kadrove organa uprave kroz formiranje stručnih timova za snimanje kompletnog stanja izazvanih klizištima, zemljotresom ili drugim nepogodama, u cilju zaštite od rušenja objekata, i uz pomoć i na prijedlog stručnih timova određuje obitelji za napuštanje objekata zbog njihove sigurnosti i zaštite života i zdravlja ugorženih;
- Uz pomoć stručnih timova, sačinjava kompletnu informaciju o stanju izazvanom klizištima, zemljotresom ili drugim prirodnim nepogodama i mogućim posljedicama, i predlaže/utvrđuje prioritete i načine za sanaciju takvog stanja;
- Predlaže naredbe iz djelokruga svojih mjera zaštite i spašavanja;
- Koordinira i prati aktivnosti na terenu iz domena svojih mjera zaštite i spašavanja.

Član Općinskog stožera civilne zaštite za mjere z/s: Zbrinjavanje ugroženih i nastradalih:

- Koristi sve raspoložive kadrove organa uprave kroz formiranje timova za ispomoć u zbrinjavanju stradalih i ugroženih;
- Vodi evidenciju o evakuiranim osobama, njihovom trenutnom smještaju (rodbina, prijatelji, susjedi i sl.), pri čemu uključuje i koristi kapacitete J.U. Centar za socijalni rad;
- Određuje vrste i količine prioriternih potrepština – higijenski i prehrambeni paketi – za zbrinjavanje ugroženog stanovništva (na temelju informacija o broju evakuiranih);
- Vršiti neophodna zbrinjavanja najosnovnijim životnim namirnicama ugroženih porodica uz koordinaciju sa Crvenim križom Općine;
- Sačinjava informaciju o načinu zbrinjavanja svih ugroženih i vrsti pružene pomoći;
- Sačinjava informaciju o pogodnim prostorima i uvjetima smještajnih kapaciteta za smještaj ugroženih osoba i tu vrstu aktivnosti koordinira sa Članom Općinskog stožera CZ za mjere z/s: „spašavanje iz ruševina, evakuacija i zaštita okoliša“;
- Predlaže naredbe iz djelokruga svojih mjera zaštite i spašavanja;
- Koordinira i prati aktivnosti na terenu iz domena svojih mjera zaštite i spašavanja.

Član Općinskog stožera civilne zaštite – tanik Crvenog križa za mjeru Zbrinjavanje:

- Aktivnostima Crvenog križa osiguravati pakete za pomoć ugroženim osobama;
- Ostvariti korespodenciju sa višim razinama organiziranja Crvenog križa (HNŽ, Federacija BiH) i međunarodnim humanitarnim organizacijama;
- Svoje aktivnosti koordinirati sa Članom Općinskog stožera CZ za mjere z/s „Zbrinjavanje ugroženih i nastradalih“;

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

- Voditi evidenciju o načinu, količinama i vrsti pružene pomoći ugroženim osobama, i informirati Općinski Stožer CZ o tim aktivnostima;
- Predlaže naredbe iz djelokruga svojih mjera zaštite i spašavanja;
- Koordinira i prati aktivnosti na terenu iz domena svojih mjera zaštite i spašavanja.

Član Općinskog stožera CZ za koordinaciju između Stožera i policije – zapovednik P.S. Čitluk:

- Osigurati neometan rad mehanizacije koja se koristi u akcijama zaštite i spašavanja po naredbama Općinskog stožera civilne zaštite;
- Osigurati sve asistencije policije u slučajevima kada to zahtijeva provođenje akcija zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara;
- Predlaže naredbe iz djelokruga svoje nadležnosti;
- Koordinira i prati aktivnosti na terenu iz domena nadležnosti P.S. Čitluk.

Član Općinskog stožera CZ – direktor J.U. Dom zdravlja za mjere z/s: prva medicinska pomoć i asanacija terena:

- Prikupljati informacije o potrebama pružanja PMP i druge medicinske specijalističke pomoći i sukladno s tim djelovati, korištenjem raspoloživih kapaciteta J.U. Dom zdravlja Čitluk;
- Prikupljati informacije od značaja za asanaciju terena;
- Koordinirajući aktivnosti sa HES-om Općinskom stožeru predložiti vrijeme, način i lokacije vršenja mjera DDD;
- Koristiti kapacitete Općinskog stožera CZ za asistencije u prevozu/prijenosu/transportu oboljelih ili ugroženih osoba iz dijelova Općine gdje je nepristupačno za vozila HMS;
- Vršiti sve druge aktivnosti i predlagati mjere od značaja za zdravstveno zbrinjavanje ugroženog i povrijeđenog stanovništva;
- Predlaže naredbe iz djelokruga svojih mjera zaštite i spašavanja;
- Koordinira i prati aktivnosti na terenu iz domena svojih mjera zaštite i spašavanja.

Član Općinskog stožera CZ , direktor J.P. Veterinarske stanice, za mjere z/s: zaštita i spašavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla:

- Osigurati kontinuirane informacije o povrijeđenoj, oboljeloj i ugroženoj krupnoj stoci i pravovremeno joj pružati veterinarsku i svaku drugu zaštitu;
- Predlaže, priprema, organizira i vodi poslove DDD za koje se utvrdi postojanje potrebe na određenim lokalitetima općine Čitluk;
- Sve druge aktivnosti za koje se ukaže potreba a po procjeni Općinskog stožera CZ;
- Predlaže naredbe iz djelokruga svojih mjera zaštite i spašavanja;
- Koordinira i prati aktivnosti na terenu iz domena svojih mjera zaštite i spašavanja.

Član Općinskog stožera CZ za informiranje i odnose sa javnošću:

- U svakoj prilici imati kompletnu/ažuriranu informaciju o stanju na terenu koja je prouzročena prirodnim i drugim nepogodama u pisanoj formi;

- Komunicirati sa elektronskim medijima u cilju prezentacije objektivnog stanja na terenu;
- Sve informacije, pravovremeno moraju biti dostupne Općinskom načelniku.

Član Općinskog stožera CZ – zapovjednik P.V.P. za mjere z/s: zaštita i spašavanje od požara:

- Uključivanje profesionalne vatrogasne postrojbe (van osnovne nadležnosti) u:
 - Ispumpavanjima zaplavljenih stambenih i drugih objekata po prioritetima;
 - Evakuaciju ugroženih i povrijeđenih građana;
 - Dostave pitke vode u ugrožena naselja koja nisu u sustavu vodo snabdijevanja kojim upravlja J.K.P “Broćanac d.o.o.” Čitluk, po zahtjevima predsjednika mjesnih zajednica a po odobrenju Općinskog stožera CZ;
 - Kao ispomoć sukladno sa raspoloživim tehničkim kapacitetima, uključivanje PVP i DVD na pranju zamuljenih ulica;
 - Po procjeni, od Zapovjednika Općinskog stožera CZ, tražiti uključivanje vatrogasne jedinice Vatrogasnog društva za ispomoć u akcijama zaštite i spašavanja;
 - Voditi evidencije o svim aktivnostima i o tome sačiniti kompletnu informaciju;
 - Predlaže naredbe iz djelokruga svojih mjera zaštite i spašavanja;
 - Koordinira i prati aktivnosti na terenu iz domena svojih mjera zaštite i spašavanja.

Član Općinskog stožera CZ – za popunu i mobilizaciju/aktiviranje snaga i sredstava civilne zaštite, pravnih lica i građana

- Osigurava sve potrebne evidencije o snagama i sredstvima civilne zaštite koja se mogu staviti na raspolaganje Općinskom stožeru civilne zaštite;
- Vodi sve evidencije koje se uspostavljaju tijekom akcija zaštite i spašavanja;
- Uz usku suradnju sa rukovoditeljima Službi zaštite i spašavanja odnosno pravnih osoba, vodi evidencije/presjeke nastalih troškova u provođenju akcija zaštite i spašavanja;
- Uz usku suradnju sa rukovoditeljima Službi zaštite i spašavanja odnosno pravnih osoba, vodi evidencije o izvršenim radovima u akcijama zaštite i spašavanja;
- Uz usku suradnju sa rukovodiocima Službi zaštite i spašavanja odnosno pravnih osoba, vodi evidencije o angažiranim snagama i sredstvima zaštite i spašavanja;
- Predlaže naredbe iz djelokruga svojih mjera zaštite i spašavanja;
- Koordinira i prati aktivnosti na terenu iz domena svojih mjera zaštite i spašavanja.

Za sve gore navedene aktivnosti – **zadužuje se zapovjednik i načelnik Općinskog stožera.**

4.2.8. Pregled zgrada i drugih objekata na području Općine u kojima se može organizirati smještaj i ishrana postrojbi civilne zaštite i građana angažiranih na zadacima zaštite i spašavanja

R. br.	Mjesno područje	Naziv objekta u kojem će se smjestiti pripadnici CZ	Veličina
1.	Čitluk-Centar	-Sportska dvorana -Srednja škola "Fra Slavko Barbarić" -Osnovna škola „Fra Didak Buntić“	-1000m ² -2000m ² -3000m ²
2.	Čerin	Osnovna škola „Čerin“	-2000m ²
3.	Bijakovići-Međugorje	Osnovna škola "Bijakovići"	-2400m ²

Tabela 23.: Pregled zgrada i drugih objekata na području Općine u kojima se može organizirati smještaj i ishrana postrojbi civilne zaštite i građana angažiranih na zadacima zaštite i spašavanja

4.2.9. Popis Općinskih službi za upravu koje su zadužene za organizaciju smještaja i ishrane i njihovi zadaci na tim poslovima

R. br.	Općinska služba	Zadaci
1.	Služba za financije	- Osigurava i planira sredstva u budžetu za akontativno plaćanje provođenja akcija zaštite i spašavanja od strane Općinskog stožera civilne zaštite. Vršiti isplatu obračunatih/iskazanih troškova angažiranja ljudstva, hrane i mehanizacije nastalih tijekom provođenja akcije zaštite i spašavanja.
2.	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i branitelje	- U suradnji sa Općinskim stožrom civilne zaštite, a preko predsjednika Mjesnih zajednica animira građane da učestvuju u akcijama organiziranja smještaja i ishrane u cilju spašavanja ljudi. Prati stanje i kordinira aktivnosti sa Mjesnim zajednicama i Općinskim stožerom civilne zaštite u provođenju mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara.
3.	Služba za civilnu zaštitu	- Skupa sa Općinskim stožerom civilne zaštite i Općinskim službama za upravu kordinira organiziranje smještaja i ishrane ugroženog stanovništva. Angažira Službe i Postrojbe civilne zaštite kako bi efikasnije provodili akcije zaštite ljudi i materijalnih dobara.

Tabela 24.: Popis Općinskih službi za upravu koje su zadužene za organizaciju smještaja i ishrane i njihovi zadaci na tim poslovima

4.3. Faza otklanjanja posljedica – oporavak

4.3.1. Mjere zaštite i spašavanja kojima se mogu stvoriti uvjeti za normalan život i rad ljudi na ugroženom području

Za normalizaciju uvjeta na terenu koji je pogođen prirodnom nepogodom poduzimat će se sljedeće mjere zaštite i spašavanja:

- Čišćenje i asanacija terena;
- Raščišćavanje ruševina;
- Sanacija posljedica prirodne nepogode po prioritetima;
- Prikupljanje podataka i utvrđivanje obima posljedica nastalih djelovanjem prirodne nepogode;

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

- Utvrđivanje broja stanovnika koji su ostali bez krova nad glavom, osiguranje smještaja istih u šatore, kontejnere, kamp prikolice i druge objekte koji se mogu koristiti za privremeni smještaj nastradalog stanovništva;
- Organiziranje, prikupljanje i raspodjela pomoći nastradalom i ugroženom stanovništvu;
- Provođenje zdravstvenih, veterinarskih i higijensko-epidemioloških mjera zaštite;
- Zbrinjavanje pomjerenog stanovništva, stvari i stoke;
- Utvrđivanje stvarnih potreba za organiziranu ishranu nastradalog i ugroženog stanovništva;
- Utvrđivanje broja objekata koji se dalje mogu koristiti za privremeni smještaj i njihove kapacitete;
- Osiguranje dovoljnog broja kreveta, dušeka, posteljine, odjevnih stvari, prehrambenih artikala za ishranu a po potrebi iz Općinskog budžeta osiguravaju se dodatna sredstva za smještaj ugroženog stanovništva;
- Utvrđuje se broj i struktura stanovništva koje se može smjestiti kod rodbine i prijatelja.

4.3.2. Popis/tabelarni pregled materijalno-tehničkih sredstava koja se mogu koristiti na provođenju planiranih mjera zaštite i spašavanja predviđenih za fazu otklanjanja posljedica, a koja će se angažirati od građana i pravnih osoba

R. br.	Naziv sredstva	Postrojba mjere	Pravno lice koje posjeduje sredstvo
1.	//	//	//

Tabela 25.: Materijalno-tehnička sredstva

4.3.3. Mjere, postupci i zadaci Općinskih službi za upravu, Mjesnih zajednica i pravnih osoba na izvršavanju odgovarajućih mjera zaštite i spašavanja, na otklanjanju posljedica prirodnih i drugih nesreća

R. br.		Mjere	Postupci	Zadaci
1.	OPĆINSKI NAČELNIK	<ul style="list-style-type: none"> • Prati tijek otklanjanja posljedica prirodne ili druge nesreće; • Obavještava građanstvo o poduzimanju određenih akcija zaštite i spašavanja; • Upućuje zahtjev za pomoć u otklanjanju posljedica prirodnih ili drugih nesreća. 	Postupa sukladno sa svojim ovlaštenjima i traži od Općinskog stožera da poduzima odgovarajuće mjere zaštite i spašavanja	Koordinira rad Općinskih službi za upravu

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

R. br.		Mjere	Postupci	Zadaci
2.	SLUŽBA ZA GRADITELJSTVO, PROSTORNO UREĐENJE I ZAŠTITU	<ul style="list-style-type: none"> • Predlaže i učestvuje u organizaciji i realizaciji smještaja privremeno pomjerenog stanovništva sa ugroženog područja. 	Postupa po naredbi Općinskog stožera civilne zaštite i Općinskog načelnika	Na traženje OSCZ, skupa sa drugim službama, osigurava smještaj za eventualno povrijeđene
		<ul style="list-style-type: none"> • Osigurava planirana finansijska sredstva za potrebe smještaja i ishrane za pomjereni stanovništvo; • Zahtjeve Općinskog stožera civilne zaštite izvršava prioritarno u odnosu na redovite poslove; • Utvrđuje točan broj teže i lakše oštećenih objekata i pravi procjenu o tome, koji se od tih objekata mogu koristiti za stanovanje putem urbanističko-građevinske inspekcije. 	Postupa po naredbama Općinskog stožera i Općinskog načelnika	Na traženje Općinskog stožera civilne zaštite, učestvuje u provođenju akcije zaštite i spašavanja u domenu svoje nadležnosti.
3.	SLUŽBA ZA DRUŠTVENE DJELATNOSTI OPĆU UPRAVU I BRANITELJE	<ul style="list-style-type: none"> • Utvrđuje broj stanovnika koji se može smjestiti kod rodbine i prijatelja; • Predlaže Općinskom stožeru civilne zaštite objekte i način smještaja ugroženog stanovništva; • Utvrđuje kapacitete alternativnog smještaja za pomjereni stanovništvo; • Osigurava smještajne kapacitete za pomjereni stanovništvo. 	Postupa po naredbama Općinskog stožera i Općinskog načelnika	Izvršavaju poslove koje naredi Općinski stožer civilne zaštite
4.	J.K.P. BROČANAC D.O.O. ČITLUK	<ul style="list-style-type: none"> • Izvršava naređenja Općinskog stožera civilne zaštite; • Stavlja na raspolaganje neophodna vozila i mehanizaciju; • Vršiti uspostavljanje prekinutog sustava vodosnabdijevanja. 	Postupa po naređenju Općinskog stožera civilne zaštite i Općinskog načelnika	Vršiti sanaciju oštećenih i uništenih vodovodnih instalacija
5.	Centar za socijalni rad	<ul style="list-style-type: none"> • Vršiti zbrinjavanje socijalno ugroženog stanovništva koji se nalaze na evidenciji ovog centra. 	Postupa po naređenju Općinskog stožera civilne zaštite	Zbrinjavanje socijalno ugrožene kategorije i istim dostavlja neophodne lijekove i hranu.

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

R. br.		Mjere	Postupci	Zadaci
6.	J.U. Dom zdravlja	<ul style="list-style-type: none"> • Vršiti medicinsko zbrinjavanje povrijeđenih i oboljelih; • Hitnu službu i HES stavljati na raspolaganje Općinskom stožeru civilne zaštite. 	Postupa po naređenju Općinskog stožera civilne zaštite	<ul style="list-style-type: none"> - Vršiti trijažu i prijevoz povrijeđenih i oboljelih građana; - Prati ispravnost vode za piće.
7.	Veterinarska stanica	<ul style="list-style-type: none"> • Vršiti veterinarsko zbrinjavanje povrijeđene i oboljele stoke; • Stavljati se na raspolaganje Općinskom stožeru civilne zaštite. 	Postupa po naređenju Općinskog stožera civilne zaštite.	Prati epidemiološku situaciju stočnog fonda i poduzima mjere na suzbijanju bolesti.
8.	Elektrodistribucije	<ul style="list-style-type: none"> • Vršiti sanaciju eventualno oštećene elektro mreže 	Postupa po naređenju Općinskog stožera civilne zaštite	Angažira mobilne jedinice na uspostavljanju normalnog snabdijevanja el. energijom.
9.	Radio	<ul style="list-style-type: none"> • Prioritetno objavljuje informacije koje dostavi OSCZ i informira građanstvo o poduzetim mjerama i aktivnostima Općinskog stožera civilne zaštite. 	Postupa po naređenju Općinskog stožera civilne zaštite	Po prioritetu, objavljuje priopćenja za javnost koja dobije od OSCZ i Općinskog načelnika
10.	Crveni križ	<ul style="list-style-type: none"> • Učestvuje sa ljudstvom i opremom u akciji smještaja evakuiranog stanovništva prema naređenju OSCZ. 	Postupa po naređenju Općinskog stožera civilne zaštite	Dostavlja hranu, odjevne predmete i higijenske pakete ugroženim građanima.
11.	Pravna lica	<ul style="list-style-type: none"> • Provode sve naredbe i zahtjeve Općinskog stožera civilne zaštite i službi za upravu Općine, • Ustupaju MTS-a i opremu kao i poslovne i druge prostore koje trenutno ne koriste Općinskom stožeru civilne zaštite i Općinskoj Službi za opću upravu i društvene djelatnosti. 	Postupaju po naređenju Općinskog stožera civilne zaštite	Vrše prijevoz građana po naređenju Općinskog stožera civilne zaštite.

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

R. br.		Mjere	Postupci	Zadaci
12.	Općinski stožer civilne zaštite	<ul style="list-style-type: none"> • Rukovodi aktivnostima pomijeranja i zbrinjavanja ugroženog stanovništva i njihove imovine do momenta kada te aktivnosti preuzimaju nadležne općinske službe; • O provedenim aktivnostima vodi evidenciju; • Prati stanje smještajnih kapaciteta i u saradnji sa nadležnim službama Općine, Domom zdravlja i dr. redovno prati epidemiološku situaciju; • Aktivira snage i sredstva za pomijeranje i zbrinjavanje ljudi i materijalnih dobara. 	Postupa po svojim ovlaštenjima proizašlih iz Zakona i podzakonskih akata	Vrši stalnu kontrolu provođenja akcije zaštite i spašavanja, usmjeravanje i stalnu koordinaciju među učesnicima u akciji zaštite i spašavanja.

Tabela 26.: Mjere, postupci i zadaci Općinskih službi za upravu, Mjesnih zajednica i pravnih osoba na izvršavanju odgovarajućih mjera zaštite i spašavanja, na otklanjanju posljedica prirodnih i drugih nesreća

4.3.4. Zadaci Općinskog stožera civilne zaštite na organizaciji i rukovođenju akcijama zaštite i spašavanja na izvršavanju planiranih mjera zaštite i spašavanja

- Vrši angažiranje građana, postrojbi, stožera, povjerenika i drugih organa civilne zaštite, službi zaštite i spašavanja, operativnog centra civilne zaštite, organa uprave, gospodarskih i drugih pravnih osoba, kao i materijalno-tehničkih sredstava na području Općine;
- Odlučuje o upotrebi snaga i sredstava civilne zaštite na zaštiti i spašavanju ugroženih i stradalih građana i materijalnih dobara i te snage raspoređuje na ugrožena područja;
- Naređuje provođenje odgovarajućih mjera zaštite i spašavanja i određuje snage i sredstva za provođenje ovih mjera;
- Vodi propisane službene evidencije o:
 - Angažiranju ljudstva (brojno stanje, vrijeme angažiranja i sl.);
 - Angažiranju materijalno-tehničkih sredstava (vrste, stanje, vrijeme i sl.);
 - Utrošku pogonskog goriva (količina, vrsta i sl. – posebno za sve potrošače);
 - Utrošku sredstava za ishranu angažiranog ljudstva (broj obroka, cijena i sl.);
 - Eventualno poginulim, povrijeđenim, oboljelim (osobni podaci, uzrok pogibije, oboljenja ili povređivanja);
 - Vodi poseban dnevnik o svim bitnim pitanjima vezanim za nastalo stanje na području Općine i poduzimanju potrebnih mjera otklanjanja posljedica djelovanja prirodne nepogode;
 - Vodi i druge svrsishodne evidencije.
- Izvršava naređenja Županijskog i Federalnog stožera civilne zaštite na poduzimanju mjera i aktivnosti na zaštiti i spašavanju;

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

- Suraduje sa Županijskom i Federalnom upravom civilne zaštite, stožerima civilne zaštite susjednih Općina, kao i drugim subjektima u provođenju mjera zaštite i spašavanja od prirodne nesreće;
- Predlaže učešće Oružanih snaga Bosne i Hercegovine u zaštiti i spasavanju i drugih snaga i sredstava sa područja županije i šire;
- Daje službena obavještenja za javnost o nastanku prirodne nesreće, o njenom opsegu, kretanju i posljedicama kao i poduzetim mjerama zaštite i spašavanja;
- Predlaže Općinskom načelniku proglašenje stanja prirodne nepogode;
- Izrađuje informaciju i izvješće sa Službom civilne zaštite o otklanjanju posljedica prirodne nesreće, kao i izvješće o troškovima provođenja akcije zaštite i spašavanja te iste dostavlja Općinskom načelniku;
- Vršiti i druge poslove u oblasti zaštite i spašavanja od prirodne nesreće koje su mu Zakonom i drugim propisima stavljene u nadležnost.

Za provođenje navedenih aktivnosti :**zadužuje se zapovjednik i načelnik stožera Civilne zaštite Čitluk.**

5. DOKUMENT O INFORMIRANJU GRAĐANA I JAVNOSTI

5.1. Mjere, postupci i zadaci o načinu informiranja građana i javnosti na području Općine o opasnostima od nastanka prirodne nesreće, o posljedicama koje nastanu po ljude i materijalna dobra i mjerama koje se poduzimaju na sprječavanju, odnosno na spasavanju ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara na otklanjanju nastalih posljedica

Ovim dokumentom se utvrđuju mjere, postupci i zadaće o načinu informiranja stanovništva i javnosti na području Općine o opasnostima od nastanka prirodne ili druge nesreće, odnosno o nastanku tih nesreća, o posljedicama koje mogu nastati po ljude i materijalna dobra i mjerama koje se poduzimaju na sprječavanju, odnosno na spasavanju ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara i na otklanjanju nastalih posljedica.

Organizaciju informiranja i informiranje provodi Općinski stožer civilne zaštite a potrebne podatke prikuplja putem općinskog ili županijskog operativnog centra i drugih tijela koja su neposredno angažirana na zaštiti i spasavanju na području Općine.

Najdjelotvorniji način informiranja stanovništva o opasnostima koje prijete ili su nastupile je putem radija ili TV postaja, razglasnim postajama i drugim pogodnim zvučnim sredstvima.

Nadležni organ uprave zadužen za informiranje stanovništva zajedno sa članovima stožera zaduženim za informiranje, informira stanovništvo, nadležna Županijska, Federalna i državna tijela o poduzetim mjerama zaštite i spašavanja i posljedicama nastale prirodne ili druge nesreće kao i o daljnjem tijeku svih aktivnosti na zaštiti i spašavanju.

Elektroprivreda, Vodoprivreda, Telekomunikacije i druge pravne osobe koje koriste sustave i proizvodne pogone posebne namjene, dužni su na vrijeme osigurati adekvatno izvještavanje i po potrebi uzbuđivanje stanovništva o opasnostima koje mogu nastati ili su nastale u sustavima ili posebnim proizvodnim pogonima.

R. br.	Naziv organa	Način informisanja
1.	OPĆINSKI STOŽER CIVILNE ZAŠTITE	Preko lokalnih medija; Preko vijeća mjesnih zajednica; Preko rukovoditelja pravnih i fizičkih osoba; Pokretnim razglasom; Tiskanjem plakata; Organiziranjem sastanaka.
2.	OPĆINSKI NAČELNIK	Preko Općinskog vijeća u vidu informacija i izvješća, čiju pripremu vrši Općinski stožer civilne zaštite; Učešćem u radio emisijama; Neposrednim kontaktom sa građanima na ugroženom području.
3.	RADIO	Emitiranjem informacija dobivenih od Općinskog stožera civilne zaštite; Emitiranjem informacija od Općinskog načelnika neposrednim snimanjem stanja na terenu.

Tabela 27.: Način informiranja

U svezi s organiziranjem informiranja građana, pravnih osoba, nadležnih Općinskih, Županijskih i Federalnih organa/službi o poduzetim mjerama zaštite i spašavanja od prirodne nesreće, Općinski stožer civilne zaštite ima sljedeće zadatke:

- Informira građane o poduzetim mjerama zaštite i obimu posljedica nastalih prirodnom nesrećom;
- Informira Općinskog načelnika o poduzetim mjerama i posljedicama prirodne nesreće;
- Izvještava Županijski stožer/upravu Civilne zaštite o posljedicama prirodne nesreće i poduzetim mjerama na otklanjanju posljedica, od momenta pojave do prestanka opasnosti;
- Izvještava Županijski stožer/upravu Civilne zaštite o prirodnim nesrećama koje su zahvatile područje općine Čitluk u tijeku godine. Ovo izvješće se dostavlja krajem kalendarske godine.

5.2. Način komuniciranja u vrijeme trajanja prirodne nepogode

Zapovjednik, načelnik ili član Općinskog stožera civilne zaštite za odnose sa javnošću (koji su jedini ovlašteni da komuniciraju sa javnošću), u kriznom komuniciranju moraju poštovati odgovarajuća pitanja koja moraju dobro poznavati kako se ne bi napravile greške koje se mogu negativno odraziti na organizaciju i provođenje akcija zaštite i spašavanja na ugroženom području.

Prilikom komuniciranja tijekom trajanja prirodne ili druge nesreće valja poštovati tri ključna pitanja:

1) Što se dogodilo?

Medijima se mora reći istina o tome šta se dogodilo i šta je dovelo do nesreće. Ako postoje podaci, ako njihovo objavljivanje neće nikome nanijeti štetu, oni se ne smiju skrivati.

2) Što se poduzima?

U obraćanju javnosti treba reći koje snage je Općinski stožer civilne zaštite uključio u akcije zaštite i spašavanja te koje su trenutne aktivnosti koje poduzimaju snage zaštite i spašavanja.

3) Što se planira poduzeti?

U obraćanju medijima prezentiraju se rezultati preduzetih aktivnosti i mjere zaštite i spašavanja koje se planiraju poduzeti, kao i snage i sredstva koja se planiraju angažirati da ih provedu.

Informacije koje se upućuju prema medijima moraju biti brze, točne i konkretne bez nepotrebnih dodataka.

Najvažnije u kriznom komuniciranju je:

1. Reći sve:

Reći sve podatke sa kojima se u tom trenutku raspolaže, bez prikrivanja i kalkuliranja.

2. Reći brzo:

Saopćavanje informacija uraditi brzo i bez zastajkivanja, suvišnih riječi ili dilema.

3. Reći istinu:

Prilikom davanja informacije o nesreći, poduzetim mjerama i aktivnostima koje se planiraju poduzeti iznositi samo istinu.

4. Osloboditi se treme i biti uvjerljiv:

Prilikom obraćanja medijima početi navodeći istinite informacije i opušteno, a završiti sa uvjerljivim tonom i vjerom u planirane aktivnosti i njihove rezultate.

Posebno je potrebno iskazati odgovornost i razumijevanje tako da bude očigledno:

1. Da su otvoreni kanali veze sa višim razinama;
2. Da se prihvaća odgovornost;
3. Da se pruža potpora nastradalim i ugroženim kao i članovima njihovih obitelji;
4. Da će se pružiti neophodna stručna pomoć nastradalim i ugroženim;
5. Da se poduzima sve što je u tom trenutku moguće;
6. Da se reagira brzo i odgovorno u rješavanju problema i
7. Da se provode aktivnosti na saniranju posljedica prirodne ili druge nesreće.

5.3. Prilog dokumenta

5.3.1. Pregled mreže informativnog sustava koji se mogu koristiti u informiranju stanovništva

Postaja	Adresa	Telefon	E-mail
BHRT Radio-televizija Bosne i Hercegovine	Bulevar Meše Selimovića 12 71000 Sarajevo	033 461 101	pitajte@bhrt.ba
FTV Federalna televizija	Bulevar Meše Selimovića 12 71000 Sarajevo	033 464 057	press@rtvbih.ba
OBN	Humska 1 71000 Sarajevo	033 648 888	mcr@obn.ba
N1	Kolodvorska 12 71000 Sarajevo	033 841 927	websa@n1info.com

Tabela 28.: Pregled mreže informativnog sustava

6. DOKUMENT O MEĐUSOBNOM PRUŽANJU POMOĆI IZMEĐU FEDERACIJE BiH SA REPUBLIKOM SRPSKOM I BRČKO DISTRIKTOM BOSNE I HERCEGOVINE

6.1. Međusobno pružanje pomoći između općine Čitluk sa Republikom Srpskom i Brčko Distriktom BiH

Ova suradnja se odvija sukladno izvodu iz Plana zaštite i spašavanja Federacije BiH a kako slijedi:

- 1. Suradnja sa Republikom Srpskom u Bosni i Hercegovini** provodit će se sukladno odredbama Sporazuma o suradnji u ostvarivanju zadataka civilne zaštite („Službene novine Federacije BiH“, broj: 36/01) koji je zaključen između Federalne uprave civilne zaštite i Republičke uprave civilne zaštite Republike Srpske u Bosni i Hercegovini kao potreba za praćenjem stanja koordinacije aktivnosti i međusobne pomoći u ostvarivanju zadataka civilne zaštite. Na taj sporazum dali su suglasnost Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 57. sjednici održanoj 05.10.2000. godine svojim aktom V. broj: 250/2000, od 05.10.2000. godine i Vlada Republike Srpske na 29. sjednici održanoj 14.06.2001. godine svojim aktom broj: 02/1-020-1000/01, od 14.6.2001. godine, dok se ovi principi ne uspostave u državnom Zakonu o zaštiti i spasavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

Prema tom sporazumu, Federalna uprava civilne zaštite i Republička uprava civilne zaštite u Bosni i Hercegovini obvezale su se da će međusobno surađivati i pružati pomoć u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih, kulturnih i drugih dobara od opasnosti i posljedica prirodnih nesreća, tehnoloških, ekoloških i drugih nesreća i opasnosti velikih razmjera koje ne poznaju međuentitetske crte razgraničenja, a naročito u:

- **Zajedničkom planiranju i provođenju preventivnih mjera zaštite** od poplava, zemljotresa, požara, radiološke opasnosti, zaraznih bolesti, tehnoloških i drugih nesreća i opasnosti u onom omjeru koliko je neophodno da se osigura preduhitrenje nastajanja opasnosti, a ako se i dese da štetne posljedice djelovanja prirodne ili druge nesreće budu što manje.

U obzir se uzimaju samo one prirodne i druge nesreće koje svojim djelovanjem mogu ugroziti područja oba entiteta. To znači da je Federalna uprava civilne zaštite, dužna za sve prirodne i druge nesreće koje prema Procjeni ugroženosti Federacije BiH, mogu ugroziti i područje Republike Srpske, zajednički dogovoriti preventivne mjere za te nesreće koje bi ugradili u svoje planove zaštite i spašavanja. Ista obveza prema Federaciji BiH odnosi se i na Republičku upravu civilne zaštite Republike Srpske.

U odnosu na Brčko Distrikt BiH postupaće se analogno.

Izvodi iz ovog plana dostaviće se rukovoditelju Plana zaštite i spašavanja Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH.

- **Međusobnom obavještanju o opasnostima, nastanku i posljedicama prirodnih i drugih nesreća**, što se vrši putem Federalnog operativnog centra civilne zaštite i

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

Republičkog centra obavješavanja i uzbunjivanja Republike Srpske. Entitske uprave civilne zaštite će se međusobno obavještavati o prirodnim i drugim nesrećama na svom području, naročito ako te nesreće prijete da ugroze područje drugog entiteta. To pitanje regulirano je u članku 3. Sporazuma, gdje su utvrđene procedure za međusobnu razmjenu informacija i obavještenja, kao i način razmjene podataka o potrebama i mogućnostima pružanja međusobne pomoći u resursima, odnosno snagama i sredstvima za zaštitu i spašavanje. U tom smislu, utvrđena je i obveza uspostave neposrednih komunikacijskih veza radi blagovremenog slanja, odnosno primanja informacija o opasnostima i nesrećama, te utvrđena obveza određivanja odgovornih osoba za realiziranje aktivnosti na prijemu, odnosno davanju informacija, sadržaj te obavijesti i druga pitanja.

U odnosu na Brčko Distrikt BiH postupaće se analogno.

U dokumentu koji se odnosi na Federalni operativni centar civilne zaštite razrađen je način ostvarivanja veza i komunikacija, a izvode iz tog dokumenta poslati će se rukovoditelju Plana zaštite i spašavanja Republike Srpske, te Brčko Distriktu BiH.

- međusobnoj pomoći u zaštiti, spasavanju i uklanjanju posljedica prirodnih i drugih nesreća.

Ta pomoć sastoji se u:

- upućivanju postrojba civilne zaštite i službi zaštite i spašavanja i pojedinaca iz jednog, na područje drugog entiteta, odnosno Brčko Distrikta BiH;
- davanju materijalne pomoći u zaštitnoj opremi i materijalno-tehničkim sredstvima potrebnim za zaštitu i spašavanje;
- upućivanju humanitarne i druge pomoći u područja pogođena prirodnom ili drugom nesrećom.

Pomoć se ostvaruje neposredno, preko direktora entitetskih uprava civilne zaštite i rukovoditelja Službe za civilnu zaštitu Brčko Distrikta BiH, a sukladno entitetskim planovima zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća i Planom zaštite i spašavanja Brčko Distrikta BiH.

Realizacija navedene pomoći vrši se putem zahtjeva za traženje pomoći. Taj zahtjev podnosi onaj entitet (ili Brčko Distrikt BiH) koji je pogođen prirodnom ili drugom nesrećom, kada ocijeni da mu je pomoć potrebna. Osnovni uvjet za traženje pomoći je da su prethodno iscrpljene vlastite mogućnosti za provođenje efikasne zaštite i spašavanja.

Zahtjev kojim se traži pomoć od drugog entiteta i Brčko Distrikta BiH treba sadržavati sljedeće podatke:

1. Ako se traže snage civilne zaštite, zahtjev treba da sadrži konkretne vrste i broj postrojba civilne zaštite, zatim vrste i broj službi zaštite i spašavanja koje su potrebne za zaštitu i spašavanje ili broj i vrste pojedinaca za izvršavanje određenih poslova u zaštiti i spasavanju;

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

2. Ako se traže materijalna sredstva, zahtjev treba da sadrži: vrste i količine zaštitne opreme, vrste i količine opreme i sredstava za spašavanje i vrste i količine humanitarne pomoći (hrana, odjeća, obuća, posteljina i slično).
Veoma je važno da se u zahtjevu navedu konkretni podaci o navedenoj pomoći (vrsta, broj, količina i dr.), jer se samo na takav način zahtjev može riješiti. Entitet koji treba da da pomoć to može učiniti samo ako u zahtjevu stoje konkretne potrebe koje se traže.
3. treba odrediti rok za dostavu pomoći i
4. mjesto dostave, odnosno predaje pomoći.

Procedura pružanja pomoći je sljedeća:

1. Entitetska uprava civilne zaštite koja daje pomoć ili Služba za civilnu zaštitu Brčko Distrikta BiH dužna je u što kraćem roku obavijestiti drugu entitetsku upravu koja traži pomoć što od tražene pomoći može osigurati, a što ne može i u kom roku može tu pomoć isporučiti.

Tek nakon toga se pristupa isporuci, odnosno slanju pomoći u mjesto koje je navedeno u zahtjevu za pomoć.

2. Prelazak međuentitetske linije razgraničenja u vrijeme pružanja pomoći vrši se slobodno, bez zastoja i ograničenja. To važi i za prenošenje zaštitne opreme i sredstava za potrebe spašavanja i humanitarne pomoći uključujući i letjelice (helikoptere ili avione) i plovna sredstva koja se koriste za prijelaz preko rijeka, jezera i mora) za prijevoz pripadnika jedinice i službi zaštite i spašavanja. Korištenje tih letjelica i plovni sredstava vrši se sukladno propisima entiteta.
3. Rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja, prema Sporazumu podrazumijeva da pripadnici jedinice civilne zaštite i službi zaštite i spašavanja koje su angažirane kao pomoć u akcijama zaštite i spašavanja podliježu odgovarajućim zapovijedima organa strane - korisnika pomoći koji rukovodi akcijama zaštite i spašavanja na ugroženom području.

Ti organi izdaju zadatke isključivo vođama spasilačkih ekipa strane – pošaljitelji pomoći, a pripadnici ekipa postupaju po naredbama vođe ekipe. To znači da pripadnici spasilačkih ekipa iz Republike Srpske ili Brčko Distrikta BiH, koji učestvuju kao pomoć u akcijama spašavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine, moraju poštovati odluke i naredbe stožera civilne zaštite koji na ugroženom području rukovodi akcijama zaštite i spašavanja.

4. Sigurnost osoba koje učestvuju u akcijama pomoći u zaštiti i spasavanju (fizička zaštita, zaštite i pomoć tijekom izvođenja akcija zaštite i spašavanja) dužan je osigurati korisnik pomoći, što znači da u Federaciji BiH za osobe iz Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH, sigurnost osoba organizira i osigurava stožer civilne zaštite koji na ugroženom području rukovodi akcijama zaštite i spašavanja u saradnji sa organima uprave civilne zaštite koji postoje na tom području.
5. Plaćanje troškova pomoći i naknada štete (troškovi učešća u pružanju pomoći, troškovi korištenja opreme, troškovi učešća pravnih i fizičkih osoba, troškovi snabdijevanja gorivom i drugim potrošnim materijalima, troškovi smještaja i hitne medicinske pomoći sudionicima za vrijeme pružanja pomoći i drugi troškovi) uređeno

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

je tako da entitetska uprava civilne zaštite ili Služba civilne zaštite Brčko Distrikta BiH koja vrši pružanje pomoći na području drugog entiteta ili Brčko Distrikta BiH sama snosi svoje troškove učešća u pružanju pomoći, kao i troškove upotrebe, oštećenja ili gubitka opreme za spašavanje, što znači da nema pravo tražiti naknadu troškova za datu pomoć.

Ukoliko entitetska uprava ili Brčko Distrikt BiH – kao korisnik pomoći, ostvari djelimičnu ili potpunu naplatu troškova koji nastanu za vrijeme pružanja pomoći u spašavanju, dužna je o tome, odmah obavijesti pošaljitelja pomoći i izvršiti nadoknadu navedenih troškova koji su nastali za vrijeme pružanja pomoći.

U slučaju kada se radi pružanja pomoći angažiraju pravne ili fizičke osobe, troškove njihovog angažiranja snosi ona strana kojoj je takva pomoć potrebna.

6. U slučaju kada jedinice civilne zaštite, službe zaštite i spašavanja ili pojedinci koji učestvuju u pružanju pomoći drugom entitetu ili Brčko Distriktu BiH, iscrpe zalihe goriva ili drugih potrošnih materijala koje su donijeli sa sobom (npr. materijali za gašenje požara, sanitetski materijal itd.), troškove njihovog daljnjeg snabdijevanja dužna je osigurati strana koja je koristila pomoć (korisnik pomoći).
7. Troškovi smještaja, ishrane i hitne medicinske pomoći pripadnicima postrojba civilne zaštite, službi zaštite i spašavanja i drugim osobama koje učestvuju u pružanju pomoći, padaju na teret strane koja koristi takvu pomoć.

6.2. Postupak u slučaju nastanka prirodne ili druge nesreće na području Federacije Bosne i Hercegovine

1. Radi praćenja stanja i primanja obavijesti o opasnostima i nastanku prirodne i druge nesreće entitetske uprave i Služba za civilnu zaštitu Brčko Distrikta BiH uspostaviće neposredne međusobne veze, sa adresama i brojevima telekomunikacijskih sredstava veze (telefon, mobitel, faks) sa imenima osoba ovlaštenih i neposredno odgovornih za primanje i davanje obavještenja.

Institucija	Rukovodilac	Adresa	Telefon - fax	Napomena
Republička uprava Civilne zaštite	Direktor Milan Novitović	Spasovdanka 3, Istočno Sarajevo	tel: 057/344258 fax: 057/344259	rucz@rucz.vladars.net
Republički stožer Civilne zaštite	Premijer i Zapovjednik RŠCZ	//	//	//
Republički operativni centar za osmatranje, obavještanje i uzbunjivanje (u sastavu RUCZ)	//	//	//	//

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

2. Obavjest o nastanku prirodne ili druge nesreće koju Federacija BiH (Federalna uprava civilne zaštite) dostavlja Republičkoj upravi civilne zaštite Republike Srpske i Službi civilne zaštite Brčko Distrikta BiH mora sadržavati opis nastale opasnosti ili nesreće i podatke o:
 - mjestu,
 - vremenu,
 - obimu,
 - posljedicama i
 - poduzetim mjerama.
3. Kada snage i sredstva u Federaciji Bosne i Hercegovine nisu dovoljne za provođenje zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara na područjima zahvaćenim prirodnom ili drugom nesrećom, Federalna uprava civilne zaštite će neizostavno obavijestiti Republičku upravu civilne zaštite i Službu civilne zaštite Brčko Distrikta BiH o potrebama i mogućnostima međusobnog pružanja pomoći u zaštiti i spasavanju i o snagama i sredstvima potrebnim za ostvarivanje zaštite i spašavanja.
4. Zahtjev za pomoć upućuje direktor Federalne uprave civilne zaštite, sukladno Federalnim planom zaštite i spašavanja.
5. Zahtjevom iz točke 4. mogu se od Republičke uprave civilne zaštite RS-a i Službe civilne zaštite Brčko Distrikta BiH tražiti:
 - Postrojbe civilne zaštite specijalističke namjene;
 - Službe zaštite i spašavanja za izvršavanje specijalističkih zadataka u zaštiti i spasavanju;
 - Deminerski timovi za pomoć u operacijama spašavanja unesrećenih iz minskih polja (Operacija „Brzi odgovor“);
 - Pojedinci (eksperti, odnosno specijalno obučeni i osposobljeni pripadnici civilne zaštite ili drugih organa i pravnih osoba) za zaštitu i spašavanje;
 - Zaštitnu opremu i opremu i sredstva za spašavanje i
 - Humanitarnu pomoć (hrana, sredstva i oprema za zbrinjavanje, sredstva za održavanje osobne higijene i drugo).
6. Postrojbe i službe za spašavanje i pojedinci koji učestvuju u akcijama zaštite i spašavanja, uključujući i članove posade letjelica i plovnih sredstava, mogu slobodno, bez zastoja i ograničenja prelaziti međuentitetsku liniju razgraničenja i prenositi zaštitnu opremu i sredstva za spašavanje, kao i sredstva potrebna za njihovo snabdijevanje i djelovanje, te sredstva humanitarne pomoći.
7. Letjelice i plovna sredstva mogu se upotrebljavati za hitne prevoze pripadnika snaga koji učestvuju u akciji zaštite i spašavanja i druge potrebe u zaštiti i spasavanju, suglasno Sporazumu, te važećim propisima strana i procedurama EUFOR-a.
8. Za rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja na području Federacije BiH postupa se po Zakonu o zaštiti i spasavanju Federacije BiH, a zadaci ekipama koje Republička uprava civilne zaštite ili Služba civilne zaštite Brčko Distrikta BiH uputi kao pomoć u spasilačkim aktivnostima, povjeravaju se isključivo rukovoditeljima spasilačkih ekipa strane pošaljilaca koji će svoje osoblje upoznati s pojedinostima njihovog izvršenja.
9. Ostala pitanja koja se odnose na način ostvarivanja zaštite i pomoći osoblju koje Republička uprava civilne zaštite ili Služba civilne zaštite Brčko Distrikta BiH uputi kao

pomoć Federalnoj upravi civilne zaštite uređena su Sporazumom koji je sastavni dio dokumenta Federalnog plana zaštite i spašavanja.

6.3. Ostvarivanje suradnje sa Brčko distriktom Bosne i Hercegovine

Pošto ovo pitanje nije pravno uređeno aktom o provođenju međusobne suradnje u zaštiti i spasavanju (čeka se donošenje državnog Zakona o zaštiti i spasavanju), suradnja će se ostvarivati analogno proceduri koja je utvrđena sa Republikom Srpskom.

To znači da će se po načelu solidarnosti i pružanja međusobne pomoći sukladno realnim mogućnostima, provoditi međusobna suradnja u svim situacijama kada je takva pomoć potrebna Federaciji BiH, odnosno Brčko Distriktu BiH.

Uspostavljanje kontakta sa institucijama Brčko Distrikta BiH vršit će se putem:

- Odsjeka (centra) osmatranja i obavještanja Brčko distrikta BiH ili
- Direktno sa Odjeljenjem za javnu sigurnost, u čijem je sastavu Odsjek za zaštitu od požara i civilnu zaštitu, u sastavu Ministarstva za javnu sigurnost Brčko Distrikta BiH. U nadležnosti tog ministarstva, odnosno odsjeka su: poslovi zaštite od požara, zaštite od elementarnih nepogoda, kao i situacija, auto nesreće i ostale nesreće, osiguranja u okviru svoje registrirane djelatnosti prilikom masovnog okupljanja stanovništva, pokretanje aktivnosti na organiziranju, održavanju dragovoljnog vatrogastva, te uvezivanje istog u cjelokupni sustav zaštite od požara stanovništva i imovine Brčko Distrikta, afirmiranje službe civilne zaštite, njeno kadrovsko i materijalno jačanje, povezivanje sa upravama civilne zaštite u entitetima, organiziranje i edukacija stanovništva po mjesnim zajednicama i poduzećima u slučaju pojave elementarne nepogode kao i daljnje materijalno i kadrovsko jačanje, te potpuno afirmiranje operativnog centra civilne zaštite.

Sektor	Rukovodilac	Adresa	Telefon
Odjel za javnu sigurnost	Uroš Vojnović	Bulevar mira 1, 76100 Brčko	049240814
Odsjek za zaštitu od požara i spašavanje	Ljuban Ilić	Bosne srebrene bb, 76100 Brčko	049215148
Odsjek za osmatranje, obavještanje i fizičko-tehničko osiguranje	Vedad Pazarčević	Bosne srebrene bb, 76100 Brčko	049211022

Tabela 29.: Odjeli za zaštitu i spašavanje Brčko Distrikta BiH

7. NAČIN IZRADE, USKLAĐIVANJA, DONOŠENJA, AŽURIRANJA I ČUVANJA PLANA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

7.1. Način izrade Plana zaštite i spašavanja

Plan zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća izrađen je na temelju sljedećih dokumenata:

1. Zakona o zaštiti i spasavanju ljudi i materijalnih dobara („*Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine*“ broj: 39/03, 22/06 i 43/10);
2. Uredbe o sadržaju i načinu izrade planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća („*Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine*“ broj: 24/04 i 38/06);
3. Procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća općine Čitluk, broj: _____ od _____ godine;
4. Programa razvoja zaštite i spašavanja („*Službene novine općine Čitluk*“ broj: _____);
5. Pravilnika o organiziranju službi zaštite i spašavanja i postrojba civilne zaštite, njihovim poslovima i načinu rada („*Službene novine Federacije BiH*“ broj 77/06)
6. Drugih stručnih podloga.

7.2. Usklađivanje plana zaštite i spašavanja

Usklađivanje plana zaštite i spašavanja sastoji se u tome da se plan zaštite nižeg organa vlasti i pravnog lica uskladi sa planom zaštite višeg organa vlasti, na sljedeći način:

1. Plan zaštite i spašavanja Općine usklađuje se sa Planom zaštite i spašavanja Županije;
2. Plan zaštite i spašavanja javnog poduzeća Općine usklađuje se sa Planom zaštite i spašavanja Općine.

U cilju rješavanja pitanja usklađivanja Planova zaštite i spašavanja, moraju se dostavljati odgovarajući izvodi iz Plana zaštite i spašavanja i to:

- Općinska služba civilne zaštite dužna je dostaviti izvod iz Plana zaštite i spašavanja Općine, javnim poduzećima Općine ako su u tom planu utvrđeni zadaci za ta poduzeća.
- Dostavljanje izvoda iz Plana zaštite i spašavanja vrši se najkasnije u roku od 30 dana od dana kada je Općinski načelnik donio Općinski Plan zaštite i spašavanja.

U izradi Općinskog Plana zaštite i spašavanja učestvuju Općinske službe za upravu svaka iz svoje nadležnosti sukladno Programu rada na izradi Općinskog Plana zaštite i spašavanja kojeg je donio Općinski načelnik.

7.3. Donošenje Plana zaštite i spašavanja

Općinski Plan zaštite i spašavanja donosi Općinski načelnik na prijedlog Općinske službe civilne zaštite, usaglašen sa Općinskim službama za upravu.

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE ČITLUK

Realizaciju mjera zaštite i spašavanja i drugih zadataka utvrđenih u Planu, vrše sve Općinske službe za upravu i drugi organi Općinske uprave, svaka u oblasti za koju su osnovane, a koordinaciju aktivnosti na vršenju tih zadataka ostvaruje Služba civilne zaštite.

7.4. Ažuriranje Plana zaštite i spašavanja

Plan zaštite i spašavanja podliježe obvezi ažuriranja koje se vrši onda kada se u Procjeni ugroženosti ili Programu razvoja zaštite i spašavanja izvrše odgovarajuće izmjene suštinskog karaktera koje utiču na promjene rješenja utvrđenih u Planu zaštite i spašavanja.

Ažuriranje se odnosi i na sve izmjene podataka koje se dogode u pojedinim prilogima Plana zaštite i spašavanja, kao što su personalne evidencije, promjene adresa, brojeva telefona, ukidanje ili osnivanje pojedinih postrojba civilne zaštite ili službi zaštite i spašavanja i drugi podaci.

Ažuriranje Plana zaštite i spašavanja vrši se po proceduri koja je propisana za donošenje Plana zaštite i spašavanja, a izmjene vrši Općinska služba civilne zaštite.

7.5. Čuvanje Plana zaštite i spašavanja

Općinski Plan zaštite i spašavanja čuva se u prostorijama Općinske službe civilne zaštite.

Općinski Plan zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća izrađen je na temelju Uredbe o sadržaju i načinu izrade Planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj: 23/04 i 38/06).

ZAVRŠNE ODREDBE

Ovaj dokument stupa na snagu ovjerom općinskog načelnika općine Čitluk.

**NAČELNIK OPĆINE
ČITLUK**

POPIS TABLICA

Tabela 1.: Pregled članova Općinskog stožera civilne zaštite	19
Tablica 2.: Pregled telefonskih brojeva Federalne uprave civilne zaštite, Županijske uprave civilne zaštite i Službe civilne zaštite općine.....	19
Tabela 3.:Pregled telefonskih brojeva javnih poduzeća i ustanova na području općine	20
Tabela 4.: Način upozoravanja u nesrećama	26
Tabela 5.: Mogućnosti informiranja za rano upozorenje na području općine Čitluk.....	28
Tabela 6.: Osobna formacija Operativnog centra	30
Tabela 7.: Materijalna formacija Operativnog centra	30
Tabela 8.:Pregled telefonskih brojeva općinskih operativnih centara, kao i Županijskog i Federalnog operativnog centra	31
Tabela 9.: Pregled članova Općinskog stožera civilne zaštite	42
Tabela 10.: Pregled povjerenika civilne zaštite po mjesnim zajednicama	43
Tabela 11.: Službe zaštita i spašavanja općine Čitluk	44
Tabela 12.: Općinske službe za zaštitu i spašavanje.....	46
Tabela 13.: Osobna formacija općinske vatrogasne postrojbe	47
Tabela 14.: Materijalna formacija dragovoljnog vatrogasnog društva	47
Tabela 15.: Vatrogasna oprema u spremištu.....	48
Tabela 16.: Pregled materijalno-tehničkih sredstava i opreme JU Dom zdravlja.....	48
Tabela 17.: Mjere, postupci i zadaci Općinskog stožera civilne zaštite, Općinskog načelnika i svake Općinske službe za upravu kao i Mjesnih zajednica na izvršavanju zadataka koji se odnose na zaštitu i spašavanje	52
Tabela 18.: Pregled Općinskih službi za upravu.....	53
Tabela 19.: Popis predsjednika Mjesnih zajednica	54
Tabela 20.: Općinske službe za upravu, koje su obvezne da, kao dio svoje redovite djelatnosti, izravno izvršavaju preventivne mjere zaštite i spašavanja.....	59
Tabela 21.: Snage i sredstva civilne zaštite koje se mogu angažirati na spašavanju ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara	63
Tabela 22.: Materijalna dobra koja će se izmještati sa ugroženog područja	69
Tabela 23.: Pregled zgrada i drugih objekata na području Općine u kojima se može organizirati smještaj i ishrana postrojbi civilne zaštite i građana angažiranih na zadacima zaštite i spašavanja.....	75
Tabela 24.: Popis Općinskih službi za upravu koje su zadužene za organizaciju smještaja i ishrane i njihovi zadaci na tim poslovima.....	75
Tabela 25.: Materijalno-tehnička sredstva	76
Tabela 26.: Mjere, postupci i zadaci Općinskih službi za upravu, Mjesnih zajednica i pravnih osoba na izvršavanju odgovarajućih mjera zaštite i spašavanja, na otklanjanju posljedica prirodnih i drugih nesreća.....	79
Tabela 27.: Način informiranja	81
Tabela 28.: Pregled mreže informativnog sustava.....	83
Tabela 29.: Odjeli za zaštitu i spašavanje Brčko Distrikta BiH	89

POPIS SHEMA

Shema 1.: Informacijski tijek i proces rada operativnog centra	18
Shema 2.: Šema instaliranih sirena, radio postaja i razglasnih postaja koje će se koristiti za obavještanje i uzbunjivanje stanovništva	31

POPIS SLIKA

Slika 1.: Primjer obrasca djelovodnika informacija i akata koji se vodi.....	33
--	----

BIBLIOGRAFIJA

A. ZAKONI

1. Zakon o zaštiti od požara i vatrogastvu (Službene novine Federacije BiH, broj: 64/09)
2. Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća u Bosni i Hercegovini (Službene novine BiH, broj: 50/08)
3. Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća (Službene novine Federacije BiH, broj: 39/03 i 22/06)
4. Zakon o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH (Službene novine Federacije BiH, broj: 2/06, 72/07, 32/08, 4/10, 13/10 i 45/10)
5. Zakon o prometu eksplozivnih materija i zapaljivih tečnosti i gasova (Službene novine BiH broj: 38/89 i 36/90)
6. Uredba o sadržaju i načinu izrade planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća i planova zaštite od požara (Službene novine Federacije BiH, broj: 8/11)
7. Metodologija za izradu procjene ugroženosti od požara (Službene novine Federacije BiH, broj: 8/11)

B. PRAVILNICI, UPUTSTVA I STANDARDI

1. Pravilnik o tehničkim propisima o gromobranima (Službene novine SFRJ, broj: 13/68)
2. Pravilnik o tehničkim normativima za vanjsku i unutrašnju hidrantsku mrežu za gašenje požara (Službene novine Federacije BiH, broj: 87/11)
3. Pravilnik o tehničkim normativima za električne instalacije niskog napona (Službene novine SFRJ, broj: 53/88)
4. Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu od statičkog elektriciteta (Službene novine SFRJ, broj: 62/73)
5. Pravilnik o jugoslovenskim standardima za protueksplozijsku zaštitu (Službene novine SFRJ, broj: 18/81, 31/82 i 4/87)
6. Pravilnik o izgradnji postrojenja za zapaljive tečnosti i o uskladištenju i pretakanju zapaljivih tečnosti (Službene novine SFRJ, broj: 20/71 i 23/71)
7. Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu skladišta od požara (Službene Novine SFRJ, broj: 24/87)

8. Pravilnik o tehničkim normativima za projektovanje, građenje, pogon i održavanje gasnih kotlarnica (Službene novine SFRJ, broj: 10/90 i 52/90) i Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o tehničkim normativima za projektovanje, građenje i održavanje plinskih kotlarnica (Službene novine Federacije BiH, broj: 26/97)
9. Pravilnik o tehničkim normativima za stanice i kompresore (Službene novine SFRJ, broj: 32/74)
10. Pravilnik o opštim mjerama zaštite na radu za građevinske objekte i radne i pomoćne prostorije (Službene novine SRBiH, broj: 5/88)
11. S-bilten, Bilteni komisije za ispitivanje S uređaja, Zagreb
12. Preporuka za smanjenje opasnosti od statičkog elektriciteta (NFPA 77-66)
13. BAS CEN/TR 12101-4:2008
14. BAS CEN/TR 14568:2008
15. BAS EN 14044/AC:2008
16. BAS EN 14339:2008
17. BAS EN 14384:2008
18. BAS EN 1866:2008
19. BAS EN 3-8:2008
20. ISO-22301

C. KNJIGE

1. Blagoje Ilić: Taktika gašenja požara, Vatrogasni savez Srbije
2. Dragoljub Stojanović: Zaštita od požara i eksplozija, Sarajevo, 1988.
3. Gordana Delez; Vlasta Obuljen: Hemijske štetnosti, Zagreb, 1973.
4. Esad Hadžiselimović; Nikola Klent: Požarna karakterizacija materijala i elemenata građevinskih konstrukcija, Sarajevo, 1991.
5. Marinović: Električni uređaji i instalacije za eksplozivnu atmosferu plinova i para, Zagreb, 1991.
6. Sreto Trivaković: Opasnost od požara i eksplozije i mjere sigurnosti kod primjene tečenih naftnih plinova-propana, butane i njihove smjese, u opštoj i ličnoj potrošnji plina, Institut zaštite na radu Sarajevo, juni 1978
7. Karaba: Priručnik za protiveksplozijsku zaštitu električnih uređaja, opreme i instalacija, Građevinska knjiga, Beograd, 1986.
8. Tehnički priručnik "Rade Končar", Zagreb, 1980.
9. Tadić Zdenko, Zaštita i spašavanje u Federaciji BiH, Printcom Tuzla, Tuzla, 2013.
10. Marijan, E. Mileosunić, M. Matasović, V. Obuljen, T. Slavić, J. Škorja, I. Zulfikarpašić: Protueksplozijska zaštita električnih uređaja, ZOPE 76, Zagreb
11. P.A. Kittle: Flammability of plastic and polymers used as alternate daily covers, Rusmar Inc.,1993.